

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

*«ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»*

*“THE TAX SYSTEM IN GREECE RELATED TO TAX SYSTEMS OF
OTHER EUROPEAN COUNTRIES”*

ΣΥΝΤΑΞΗ –ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ :

ΠΡΟΥΝΤΖΟΥ Α.ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πειραιάς, 2018

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή (δευτέρα) σελίδα στο σώμα της διπλωματικής εργασίας)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Λογιστική και Έλεγχο Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών» με τίτλο

..... *το φερεγγυοτικό σύστημα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα συστήματα στην Ευρωπαϊκή χώρα*

Έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Υπογραφή Μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας..... *Παουλίνα*

Όνοματεπώνυμο..... *Παυλίδου Μαρία*

Ημερομηνία..... *22/11/2018*

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

Η Προύντζου Μαρία , γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο « Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα συστήματα άλλων Ευρωπαϊκών χωρών» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών.

Η ΔΗΛΟΥΣΑ

Μαρία Προύντζου

Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα συστήματα άλλων Ευρωπαϊκών χωρών

Προύντζου Μαρία¹

Επιβλέπων καθηγητής : Παπαναστασόπουλος Α. Γεώργιος

Περίληψη

Το 2013 κατατέθηκε στη Βουλή ένα νομοσχέδιο που περιείχε τις διατάξεις του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) . Στόχος αυτής της μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος ήταν η δημιουργία ενός δίκαιου αλλά και αποτελεσματικού φορολογικού συστήματος με σκοπό τη διαφάνεια ,την μείωση της παραοικονομίας , της φοροδιαφυγής , της φοροαποφυγής αλλά και την αύξηση των δημόσιων εσόδων ως επιταγή του ανταγωνιστικού διεθνούς περιβάλλοντος.

Απο 01.01.2014 το νέο φορολογικό νομοσχέδιο τέθηκε σε ισχύ με την προσμονή για ένα σταθερό φορολογικό περιβάλλον, με μειωμένους φορολογικούς συντελεστές για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα θέτοντας την χώρα ανταγωνιστική σε σχέση με τις γειτονικές χώρες , αυξάνοντας την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις που μέχρι τότε ακολουθούσαν πτωτική πορεία.

Όλοι γνωρίζουμε οτι ο βασικός στόχος ενός φορολογικού συστήματος είναι αρχικά η είσπραξη των αναγκαίων πόρων για την χρηματοδότηση των δαπανών αλλά και το αίσθημα δικαίου των φορολογουμένων ώστε να έχουμε την μέγιστη δυνατή είσπραξη των φόρων.

Παρά τις προσδοκίες για το νέο φορολογικό σύστημα αυτό παραμένει κοινωνικά άδικο, εξαιρετικά πολύπλοκο και δημοσιονομικά αναποτελεσματικό αφού παρατηρήθηκε αύξηση της άμεσης και της έμμεσης φορολογίας με μεγάλα ποσοστά παραοικονομίας και φοροδιαφυγής ως αποτέλεσμα των ανωτέρω.

¹ Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας :maria_prountzou@yahoo.gr

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή με θέμα « Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα συστήματα άλλων Ευρωπαϊκών χωρών» ,αποσκοπεί στην παρουσίαση του φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα με ανάλυση των συντελεστών φορολογίας στα φυσικά και νομικά πρόσωπα , το φορολογικό πλαίσιο που τα διέπει αλλά και τη σύγκριση του με τα φορολογικά συστήματα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον ,στοχεύει στον εντοπισμό των βασικών αλλαγών που πρέπει να πραγματοποιηθούν ώστε η χώρα να προσελκύσει επενδύσεις αλλά και να αυξηθούν τα έσοδα.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στην βιβλιογραφική μελέτη όπου αναπτύχθηκαν αναλυτικά οι βασικές πτυχές του Ελληνικού φορολογικού συστήματος με τις διατάξεις που ισχύουν σήμερα,ενώ γίνεται αναφορά στις γενικές αρχές των φόρων. Ακόμη λεπτομερής είναι και η παρουσίαση των κύριων χαρακτηριστικών που ισχύουν στα φορολογικά συστήματα της Σλοβακίας και της Αυστρίας.

Επιπροσθέτως, ακολούθησε η συνολική σύγκριση με χρήση πινάκων και διαγραμμάτων των συνολικών εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 ως προς το ΑΕΠ, των φορολογικών συντελεστών αλλά και του ποσοστού της παραοικονομίας ως ποσοστό του ΑΕΠ για όλες τις χώρες της Ε.Ε., καθώς και τα αποτελέσματα της έμμεσης φορολογίας στην Ελλάδα.

Μετά την παραπάνω σύγκριση των αποτελεσμάτων προέκυψαν οι βασικές διαπιστώσεις για το ελληνικό φορολογικό σύστημα καθώς χαρακτηρίζεται από αναποτελεσματικότητα αλλά και τεράστια ποσοστά παραοικονομίας κατατάσσοντας της χώρα πρωταθλητή στην φοροδιαφυγή.

Κλείνοντας ,αναφέρεται η αναποτελεσματικότητα του παρόντος συστήματος και τονίζεται η ανάγκη αναμόρφωσης του, με σκοπό την βελτίωση της συλλογής των δημόσιων εσόδων και την προσέλκυση των πολυπόθητων επενδύσεων καθώς κατατίθενται και προτάσεις που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας μέσω ενός δίκαιου και ανταγωνιστικού συστήματος.

THE TAX SYSTEM IN GREECE RELATED TO TAX SYSTEMS OF OTHER EUROPEAN COUNTRIES

Prountzou Maria²

Supervisor:Papanastasopoulos A.Georgios

Abstract

In 2013, a law draft was deposited in Greek Parliament which contained the provisions of the new Income Tax Code. The aim of this reform of the tax system was to create a fair and efficient tax system for transparency, reducing the black economy, tax evasion, tax evasion and increasing public revenues as a requirement of the competitive international environment

From 01.01.2014 the new tax bill came into force with the expectation of a stable tax environment with reduced tax rates for natural and legal persons, putting the country competitive with neighboring countries, increasing entrepreneurship and investment that until then followed a downward trend.

We all know that the basic aim of a tax system is initially to collect the necessary funds to finance the expenditure, but also the sense of taxpayers' right to have the maximum tax collection possible.

Despite the expectations for the new tax system, it remains socially unfair, extremely complex and financially ineffective, as there has been an increase in direct and indirect taxation with high rates of black economy and tax evasion as a result of the above.

This postgraduate dissertation on "The tax system in Greece compared to the systems of other European countries" aims at presenting the tax system in Greece by analyzing the rates of taxation of natural and legal persons, the tax framework that governs them, but also the comparison with the tax systems of the countries of the European Union. In addition, it aims at identifying the key changes that need to be made to attract investment and raise revenue.

² E-mail: maria_prountzou@yahoo.gr

The methodology used was based on a bibliographic study in which the main aspects of the Greek tax system were developed in detail with the provisions currently in force, while reference is made to the general principles of taxes. Even more detailed is the presentation of the main features that apply to the tax systems of Slovakia and Austria.

In addition, an overall comparison was made with the use of tables and diagrams of total EU revenue of 28 in terms of GDP, tax rates and the percentage of the underground economy as a percentage of GDP for all EU countries, as well as results of indirect taxation in Greece.

After the above comparison of the results, the main findings for the Greek tax system resulted, as it is characterized by inefficiency as well as enormous rates of shadow economy, ranking the champion country into tax evasion.

In conclusion, the inefficiency of the current system is highlighted, and the need for reform is emphasized in order to improve the collection of public revenues and attract much-needed investments as well as proposals that will contribute to the development of the economy through a fair and competitive system.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου ,κύριο Γεώργιο Παπαναστασόπουλο για την υποστήριξη και καθοδήγηση στην διπλωματική μου εργασία. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογενεία μου και ιδιαιτέρως την αδερφή μου και τον συντροφό μου για την αμέριστη συμπαράσταση και ενθάρυνση σε κάθε προσπάθεια μου κατά την διάρκεια της εκπόνησης αυτής της διπλωματικής.

Μαρία Προύντζου

Πίνακας συμβόλων-ακρωνυμίων-συντομογραφιών

Α.Α.Δ.Ε.	Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Εσόδων
Κ.Φ.Ε.	Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Ο.Ε.	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Ε.Ε.	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ι.Κ.Ε.	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Ε.Ν.Φ.Ι.Α	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Ε.Φ.Κ.	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης
Ε.Λ.Π.	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
TAXIS	Φορολογικό Πληροφοριακό Σύστημα
Δ.Λ.Π.	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
EBITDA	Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization Κέρδη Προ Τόκων , Φόρων και Αποσβέσεων
ESM	European Stability Mechanism

Φ.Π.Α	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Κ.Φ.Δ.	Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων Στοιχείων
Κ.Φ.Α.Σ.	Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ε.Ε.

Διάγραμμα 2:Συνολικά φορολογικά έσοδα Ε.Ε.-28 και Ε.Α.-19 2004-2016

Διάγραμμα 3: Εξέλιξη του συντελεστή φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων 1995-2018

Διάγραμμα 4:Ο υψηλότερος συντελεστής φόρου εισοδήματος και οι πραγματικοί μέσοι δείκτες φορολογίας,2004-2018

Διάγραμμα 5:Συντελεστές έμμεσης φορολογίας στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018

Διάγραμμα 6:Συντελεστές εταιρικού φόρου στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο των συντελεστών στην Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018

Διάγραμμα 7:Συντελεστές ατομικού εισοδήματος στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο των συντελεστών στην Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018

Σχεδιάγραμμα 1:Φορολογικά έσοδα κατά κύριους φόρους σε σύγκριση με την ΕΕ-28 το 2016

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	iii
Abstract	v
Ευχαριστίες.....	vii
Πίνακας συμβόλων-ακρωνυμίων-συντομογραφιών	viii
Κατάλογος Διαγραμμάτων	ix
Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1 ^ο : Γενικές έννοιες του φόρου	4
1.1 Η έννοια του φόρου.....	4
1.2 Μορφή των φόρων	4
1.3 Λειτουργίες των φόρων.....	5
1.4 Είδη και διακρίσεις των φόρων	5
1.5 Μετακύλιση των φόρων	9
1.6 Η φορολογική βάση.....	9
1.7 Γενικές αρχές φορολογίας.....	10
Κεφάλαιο 2 ^ο : Το Ελληνικό φορολογικό σύστημα.....	12
2.1 Η έννοια του φορολογικού συστήματος.....	12
2.2 Το Ελληνικό φορολογικό σύστημα	13
2.3 Το φορολογικό σύστημα σήμερα	14
2.4 Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α)	18
2.5 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α)	18
2.6 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας(Κ.Φ.Δ.).....	19
2.7 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.).....	20
2.8 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα με το πέρασμα των χρόνων	21
2.9 Φοροδιαφυγή – Φοροαποφυγή.....	26
2.9.1 Σχέση φοροδιαφυγής –φοροαποφυγής.....	29
2.9.2 Αίτια φοροδιαφυγής	29
2.9.3 Προσδιοριστικοί παράγοντες φοροδιαφυγής	29
2.9.4 Εντοπισμός φοροδιαφυγής	30
2.9.5 Συνέπειες φοροδιαφυγής	30
2.9.6 Αντιμετώπιση φοροδιαφυγής	30
2.10 Ποινική καταστολή φοροδιαφυγής	31
2.11 Ποινική Δίωξη.....	33
2.13 Επενδύσεις στην Ελλάδα και φορολογία	35

2.14 Ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα-Taxisnet.....	36
Κεφάλαιο 3ο:Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	39
3.1Βασικές εννοιές.....	39
3.1.1 Αντικείμενο του φόρου	39
3.1.2Υποκείμενα του φόρου.....	39
3.1.3.Φορολογική κατοικία	40
3.1.4. Χρόνος επιβολής του φόρου – Φορολογικό έτος.....	40
3.1.5.Υποχρέωση φορολογικής δήλωσης.....	42
3.1.6. Φορολογητέο εισόδημα	43
3.1.7. Πρόσωπα που βαρύνουν τους φορολογούμενους-Εξαρτώμενα μέλη.....	44
3.2 Πηγές και κατηγορίες εισοδήματος.....	45
3.2.1. Πηγές εισοδήματος.....	45
3.2.2 Κατηγορίες εισοδήματος.....	46
Κεφάλαιο 4ο :Φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις.	48
4.1 Μορφές εισοδήματος.....	48
4.1.1 Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις.....	48
4.1.2 Παροχές σε είδος.....	48
4.2 Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας	50
4.2.1. Εναλλακτικός τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος- Τεκμήρια	50
4.2.2 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων	52
4.2.3 Τεκμήρια Διαβίωσης	53
4.2.4 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών	61
Κεφάλαιο 5ο: Εισόδημα από Κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου	62
5.1 Εισόδημα από κεφάλαιο.....	62
5.2 Μερίσματα.....	62
5.3 Εισόδημα από τόκους.....	63
5.4 Εισόδημα από δικαιώματα	63
5.5 Εισόδημα από ακίνητη περιουσία	64
5.6 Εισόδημα από Υπεραξία	65
5.7 Μεταβίβαση τίτλων.....	65
Κεφάλαιο 6ο: Τρόπος Φορολογίας Εισοδήματος	67
6.1 Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις.....	67
6.2 Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη.....	69
6.3 Απαλλαγές και μειώσεις φόρου.....	70

6.3.1 Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	70
6.3.2 Μείωση φόρου εισοδήματος	72
6.3.3 Ειδικές περιπτώσεις μείωσης φόρου	76
6.4 Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης.....	77
6.5 Υπολογισμός φόρου της διαφοράς τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος.....	78
6.6 Φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο.....	80
6.7 Φορολογικός συντελεστής εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και μεταβίβασης τίτλων.....	81
6.8 Επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα	82
6.9 Παρακράτηση φόρου.....	82
6.10 Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	83
Κεφάλαιο 7 ^ο : Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	84
7.1 Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων	84
7.1.1 Προσωπικές Εταιρίες.....	85
7.1.2 Μικτές εταιρείες	89
7.1.3 Κεφαλαιουχικές εταιρείες	92
7.2 Αντικείμενο του φόρου	94
7.3 Υποκείμενα στη φορολογία εισοδήματος νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες	94
7.4 Απαλλαγές νομικών προσώπων	96
7.5 Φορολογητέο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	96
7.6 Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	98
7.7 Εκπτώσεις δαπανών	99
7.8 Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	100
7.9 Φορολογικές Αποσβέσεις.....	102
7.10 Αποτίμηση αποθεμάτων και ημικατεργασμένων προϊόντων	102
7.11 Επισφαλείς Απαιτήσεις	103
7.12 Μεταφορά ζημιόγону αποτελέσματος ενός φορολογικού έτους	105
7.13 Υποκεφαλαιοδότηση	106
7.14 Ενδοομιλικές συναλλαγές	107
Κεφάλαιο 8 ^ο : Αρχές Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων.....	110
8.1 Προσδιορισμός κερδών	110
8.2 Φορολογικός συντελεστής	110
8.3 Υποχρέωση προκαταβολής φόρου για το επόμενο φορολογικό έτος	112

8.4 Εισοδήματα που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου	113
8.5 Υπολογισμός αρχικού και οφειλόμενου φόρου.....	114
8.6 Υποβολή και Απόδοση Φόρου	115
8.7 Συνοπτικά οι φορολογικοί συντελεστές και τα ποσοστά προκαταβολής φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντο	116
Κεφάλαιο 9ο : Φορολογία Ευρωπαϊκών Χωρών.....	119
9.1 Εισαγωγικά για τις σχέσεις Ελλάδας -Σλοβακίας	119
9.2 Το φορολογικό σύστημα της Σλοβακίας.....	119
9.3 Διάκριση φόρων	121
9.3.1. Άμεσοι Φόροι	121
9.3.2 Έμμεσοι Φόροι.....	134
9.3.3 Λοιποί Φόροι.....	136
9.4 Το φορολογικό σύστημα της Αυστρίας.....	140
9.4.1. Εισαγωγή.....	140
9.5 Η φορολογία στην Αυστρία.....	142
9.6. Διάκριση των φόρων	143
9.6.1 Άμεσοι Φόροι	143
9.6.2 Έμμεσοι φόροι.....	150
9.6.3 Λοιποί Φόροι.....	152
Κεφάλαιο 10 ^ο : Σύγκριση φορολογικών συστημάτων	155
10.1 Εισαγωγικά.....	155
10.2 Συνολικά φορολογικά έσοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 ως ποσοστό του ΑΕΠ	155
10.3 Σύγκριση Φορολογικών Συντελεστών ανά χώρα.....	160
10.4 Σύγκριση των Φορολογικών Συντελεστών της Ελλάδας με την υπόλοιπη Ευρώπη	165
10.5 Φορολογικοί συντελεστές και Οικονομική ανάπτυξη.....	167
10.6 Παραοικονομία ως Ποσοστό του ΑΕΠ.....	169
10.7 Παραοικονομία και Οικονομικό έγκλημα	170
10.8 Αποτελέσματα Έμμεσης Φορολογίας στην Ελλάδα	172
Κεφάλαιο 11 ^ο : Δυσλειτουργίες Ελληνικού Φορολογικού Συστήματος	173
11.1 Αναποτελεσματικότητα φορολογικού συστήματος.....	173
11.2 Αναμόρφωση φορολογικού συστήματος.....	174
11.3 Βελτίωση της συλλογής δημόσιων εσόδων και διαχείριση των οφειλών	175
Κεφάλαιο 12 ^ο : Συμπεράσματα	177

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	182
Άρθρα.....	184
Ιστοσελίδες:.....	185

Εισαγωγή

Όπως όλοι γνωρίζουμε η φορολογία είναι η υποχρεωτική επιβολή φόρων υπέρ του κράτους. Στην σύγχρονη οικονομία είναι η σημαντικότερη πηγή δημοσίων εσόδων που προέρχονται από την φορολόγηση των φυσικών αλλά και νομικών προσώπων.

Πρωταρχικός σκοπός της φορολογίας είναι αφενός η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών με την βέλτιστη παροχή υπηρεσιών κατά τη δημοσιονομική πολιτική ,και αφετέρου η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης προσελκύοντας επενδύσεις και κάνοντας τη χώρα ανταγωνιστική αυξάνοντας τον πλούτο. Εκτός όμως από τα παραπάνω μέσω της φορολογίας έχουμε άμβλυνση των ανισοτήτων μέσω της ανακατανομής του πλούτου.

Η εισοδηματική πολιτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φορολογική πολιτική λόγω του ότι στηρίζεται στους πόρους που προέρχονται από τους φόρους και αυτοί είναι πηγή για τις δαπάνες του κράτους όπως η υγεία ,η παιδεία αλλά και κοινωνικές παροχές .

Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας σήμερα μπορεί να χαρακτηριστεί προβληματικό, άδικο και αναποτελεσματικό καθώς δεν επιτελεί καμία από τις παραπάνω λειτουργίες του. Αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την επιχειρηματικότητα, αποτυγχάνει να αντιμετωπίσει τις οικονομικές ανισότητες, είναι υπερβολικά περίπλοκο, αλλάζει υπερβολικά συχνά και είναι φτιαγμένο με τρόπο που διευκολύνει τη φοροδιαφυγή.

Η παραγωγή πλούτου μαζί και τα εισοδήματα στη χώρα μας κατακρημνίστηκαν τα τελευταία χρόνια ,κοινώς τα χρόνια της κρίσης, αλλά τα φορολογικά έσοδα όχι και τόσο λόγω της τεράστιας αύξησης της φορολογίας. Οι πολίτες έβλεπαν τα εισοδήματά τους να μειώνονται, αλλά ταυτόχρονα έβλεπαν το μεγαλύτερο μέρος αυτών των εισοδημάτων να πηγαίνει στο κράτος. Αυξήθηκαν οι φορολογικοί συντελεστές, εκμηδενίστηκε το αφορολόγητο όριο καταργήθηκαν φοροαπαλλαγές και προστέθηκαν νέοι φόροι όπως ο ΕΝΦΙΑ, η εισφορά αλληλεγγύης, αλλά και ειδικοί φόροι κατανάλωσης.

Σκοπός της παρούσας διατριβής είναι η μελέτη του παρόντος φορολογικού συστήματος με βάση τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2013 και η συγκρισή του με τα συστήματα φορολόγησης της Αυστρίας και της Σλοβακίας. Η προσέγγιση του θέματος θα γίνει σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και με τη χρήση και ανάλυση κάποιων διαγραμμάτων.

Τα θέματα που διαπραγματεύεται η παρούσα διατριβή αναλύονται σε δώδεκα (12) κεφάλαια που περιλαμβάνουν:

Γενική αναφορά στους φόρους, στις διακρίσεις, στις λειτουργίες αλλά και στις γενικές αρχές της φορολογίας όπως ισχύουν σήμερα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση στο ελληνικό φορολογικό σύστημα όπως είναι με την σημερινή του μορφή αλλά και την εξελιγή του στο πέρασμα των χρόνων. Ακόμη αναλύονται παράγοντες που επηρεάζουν το φορολογικό σύστημα όπως αυτός της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής καθώς και οι κυρώσεις που ισχύουν για τα παραπάνω αδικήματα καθώς και μέτρα για την καταπολέμηση της. Τέλος ,παρουσιάζεται το ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα.

Στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις βασικές έννοιες της φορολογίας εισοδήματος όπως το αντικείμενο, το υποκείμενο του φόρου ,οι υποχρεώσεις των φορολογουμένων το φορολογητέο εισόδημα και πάσης φύσεως έννοιες που αναλύονται στα επόμενα κεφάλαια.

Εκτενής είναι και η αναφορά στις πηγές προέλευσης και τις κατηγορίες του φορολογητέου εισοδήματος στα φυσικά πρόσωπα. Στην αναφορά αυτή δίδεται απαραίτητη βαρύτητα στις δαπάνες που εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα και σε αυτές που δεν εκπίπτουν ,με σκοπό τον προσδιορισμό της φορολογητέας βάσης , καθώς επίσης βαρύτητα δίδεται και σε εξαιρέσεις και απαλλαγές ,έχοντας τον ίδιο σκοπό.

Εν συνεχεία αναλύουμε τη φορολόγηση των νομικών προσώπων ,αναφερόμενοι πάλι σε όλες τις εξαιρέσεις και απαλλαγές για να έχουμε ξεκάθαρη εικόνα του φορολογητέου εισοδήματος των νομικών οντοτήτων. Στη συνέχεια της εργασίας γίνεται μια σύντομη ανασκόπηση του φορολογικού συστήματος της Σλοβακίας και της Αυστρίας , παρουσιάζοντας τα φορολογικά συστήματα των δύο χωρών και αναλύοντας τους άμεσους φόρους σε φυσικά και νομικά πρόσωπα αλλά και τους έμμεσους και λοιπούς φόρους.

Φτάνοντας στο τέλος γίνεται η σύγκριση των φορολογικών συστημάτων των τριών χωρών με διαγραμματικές απεικονήσεις αλλά και συγκρίσεις των φορολογικών συντελεστών ώστε να γίνει κατανοητή η σύγκριση των τριών φορολογικών συστημάτων, δηλαδή της χώρας μας ,της Δημοκρατίας της Σλοβακίας καθώς και της

Αυστρίας.

Κλείνοντας ,καταλήγουμε στα συμπεράσματα για το ποιο θα ήταν καλύτερο φορολογικό σύστημα για τη χώρα μας, κάνοντας ταυτόχρονα προτάσεις για ορθολογικές φορολογικές πρακτικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν από το ελληνικό φορολογικό σύστημα, ώστε να καταστεί περισσότερο αποτελεσματικό και να βελτιωθεί η φοροδοτική ικανότητα.

Κεφάλαιο 1^ο : Γενικές έννοιες του φόρου

1.1 Η έννοια του φόρου

Ο φόρος είναι το μέρος του εισοδήματος που με οριστική και άμεση χρηματική παροχή μεταβιβάζεται από τον πολίτη φυσικό ή νομικό πρόσωπο στον δημόσιο τομέα ώστε να συγκεντρωθούν οι οικονομικοί πόροι που είναι απαραίτητοι για την κάλυψη δημόσιων δαπανών για τις δραστηριότητές τους ώστε να μπορούν να διαθέτουν οι δημόσιοι φορείς τα δημόσια αγαθά δωρεάν στους πολίτες, όπως επίσης και να καλύπτουν τις διάφορες άλλες δαπάνες τους. Επειδή η περιουσία τους είναι περιορισμένη και δεν διαθέτουν άλλους ίδιους πόρους έτσι καλούνται οι πολίτες να καταβάλουν το ποσό που προκύπτει ανάλογα με τις ενεργείες τους.

Οι φόροι αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα, έτσι ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στο κοινωνικό σύνολο.

Ο φόρος καταβάλλεται από τους υπηκόους του κράτους αλλά και από άλλα πρόσωπα που ζουν ή εργάζονται όπως αλλοδαποί, προσωρινά ή μόνιμα εγκατεστημένοι. Οι μορφές του φόρου ποικίλουν μπορεί να προέρχονται από φορολογία εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων αλλά και από αγορά προϊόντων όπως το ΦΠΑ.

1.2 Μορφή των φόρων

Η μορφή των φόρων ποικίλει και προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες του λαού, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές του δυνατότητες και συγκυρίες, χωρίς να εμποδίζει την ανάπτυξη και πρόοδο της οικονομίας καθώς και την εφαρμογή της φορολογικής δικαιοσύνης. Η φορολογική πολιτική του κράτους ορίζει και την επιβολή του φόρου είναι αλληλοεξαρτώμενες κινήσεις. Ο φόρος: α) επιβάλλεται με νόμο για να εξασφαλισθεί η λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και β) αποτελεί μέσο εξασφάλισης δίκαιης και ίσης κατανομής των δημόσιων δαπανών ανάμεσα στους πολίτες, οι οποίοι έχουν καθήκον να καταβάλλουν τη δίκαιη και ίση

αυτή εισφορά προς το κράτος, όπως έχει καθοριστεί από τους Νόμους για την ικανοποίηση γενικών αναγκών³.

1.3 Λειτουργίες των φόρων

Η ταμειυτική λειτουργία είναι η βασικότερη λειτουργία των φόρων δεν είναι όμως και η μοναδική λειτουργία. Εκτός από αυτήν, οι φόροι επιτελούν και άλλες λειτουργίες, γιατί χρησιμοποιούνται από τους δημόσιους φορείς ως μέσα για την άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, διακρίνουμε πολλές φορές την οικονομική λειτουργία των φόρων και την κοινωνική λειτουργία των φόρων.

Οι φόροι αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα, έτσι ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στο κοινωνικό σύνολο. Η λειτουργία αυτή των φόρων είναι γνωστή ως ταμειυτική λειτουργία ή ταμειυτικός σκοπός των φόρων.

Η οικονομική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης οικονομικής πολιτικής, λ.χ. ανακατανομής των πόρων στατικά, δηλαδή ανάμεσα στα διάφορα αγαθά και τις υπηρεσίες, σταθεροποίησης της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης, καταπολέμησης της ανεργίας και του πληθωρισμού, και προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας.

Η κοινωνική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης κοινωνικής πολιτικής, δηλαδή βελτίωσης της διανομής του εισοδήματος και του πλούτου.

1.4 Είδη και διακρίσεις των φόρων

Η διάκριση των φόρων γίνεται με βάση

- Το φορολογικό αντικείμενο
- Το φορολογικό υποκείμενο
- Τη φορολογική βάση
- Τον συντελεστή

³ Σελλάς, Σ. (1989), Το ελληνικό φορολογικό σύστημα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

- Τον τρόπο υπολογισμού

Ανάλογα με το φορολογικό αντικείμενο έχουμε τους

- Φόρους επί του εισοδήματος
- Φόρους επί της περιουσίας (ή κεφαλαίου)
- Φόρους επί της δαπάνης

Ανάλογα με το φορολογικό υποκείμενο έχουμε τους

- Άμεσους φόρους
- Έμμεσους φόρους

Ανάλογα με τη φορολογική βάση έχουμε τους

- Πραγματικούς φόρους
- Προσωπικούς φόρους

Ανάλογα με τον συντελεστή έχουμε τους

- Αναλογικούς φόρους
- Προοδευτικούς φόρους
- Πάγιους φόρους

Ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού έχουμε τους

- Ειδικούς φόρους
- Φόρους κατ' αξία

Η πιο σημαντική διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους .

- ❖ Οι άμεσοι είναι οι φόροι που επιβάλλονται απευθείας στα εισοδήματα των φυσικών/νομικών προσώπων και στην περιουσία είτε είναι ακίνητη , κληρονομίες, δωρεές, γονικές παροχές και λοιπά και το πρόσωπο οφείλει να τον καταβάλλει στο κράτος. Επομένως, άμεσοι φόροι είναι εκείνοι με τους οποίους επιβαρύνεται ο ίδιος ο φορολογούμενος. Οι άμεσοι φόροι διακρίνονται επιπλέον σε προοδευτικούς και αναλογικούς.

- ❖ Στους έμμεσους φόρους αντίθετα το πρόσωπο που καλείται να αποδώσει τον φόρο με το πρόσωπο που του επιβάλλεται ο φόρος είναι διαφορετικά.Στους έμμεσους φόρους τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος ή η περιουσία του φορολογουμένου. Τέτοιοι φόροι έμμεσης φορολόγησης αποτελούν ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ο φόρος κύκλου εργασιών, τα τέλη χαρτοσήμου, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων,οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στα ποτά, καύσιμα, τσιγάρα αλλά και οι δασμοί.Οι έμμεσοι χωρίζονται περεταίρω σε πάγιους, πραγματικούς, προσωπικούς, ειδικούς και φόρους κατ' αξία (Τζούμας, 2009).

Η βασική διάκριση των φόρων στηρίζεται στον τρόπο με τον οποίο εισπράττονται οι φόροι ή τη φύση του φορολογικού αντικειμένου.

Από δημοσιονομική άποψη διακρίνοντας δηλαδή τους φόρους ανάλογα με τη φύση του φορολογικού αντικειμένου και την επίρριψη του φόρου, άμεσος είναι ο φόρος που επιβάλλεται απευθείας σε πρόσωπο που οφείλει να τον καταβάλλει στο δημόσιο ενώ έμμεσος είναι ο φόρος που επιβάλλεται σε άτομο, το οποίο όμως θα επιρρίψει το φόρο σε τρίτο πρόσωπο τελικά.

Σύμφωνα με αυτή την διάκριση:

Οι άμεσοι φόροι είναι:

- Ο φόρος εισοδήματος
- Ο φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, γιατί εισπράττονται με βάση ονομαστικούς καταλόγους.

Οι έμμεσοι φόροι είναι:

- Οι δασμοί
- Τα τέλη χαρτοσήμου
- Οι φόροι κατανάλωσης και γενικά όσοι άλλοι εισπράττονται όχι με καταλόγους άλλα με βάση τιμολόγια.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων και έμμεσων φόρων

Για κάθε κυβέρνηση αποτελεί μεγάλο πρόβλημα η σχέση ανάμεσα στους άμεσους και έμμεσους φόρους, επειδή συνήθως μεγαλύτεροι άμεσοι φόροι δείχνουν μεγαλύτερο επίπεδο ανάπτυξης, ενώ το αντίθετο συμβαίνει για μεγαλύτερους έμμεσους φόρους που δείχνουν αναπτυσσόμενα ή και υποανάπτυκτα κράτη ⁴.

Οι φόροι στις καταναλωτικές δαπάνες γνωστοί και ως έμμεσοι φόροι παρουσιάζουν τα ακόλουθα κυριότερα πλεονεκτήματα:

- Ευκολότερη είσπραξη
- Εύκολη και γρήγορη καταβολή
- Δυσκολη φοροδιαφυγή
- Απλούστεροι στην εφαρμογή
- Μικρό κόστος για τη φορολογούσα αρχή
- Μικρό κόστος συμμόρφωσης για τη φορολογούσα αρχή
- Προαιρετικοί λόγω την αποφυγής της κατανάλωσης

Μειονεκτήματα των έμμεσων φόρων είναι:

- Αμφίβολη είσπραξη σε περίοδο οικονομικής κρίσης
- αστάθεια των ποσών προς οφειλή σε περιόδους κρίσης

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα των άμεσων φόρων είναι:

- Δικαιότερο σύστημα φορολόγησης
- Αρχές κοινωνικής δικαιοσύνης λόγω του ότι είναι προοδευτικοί
- Σταθερή απόδοση φόρων
- Ανεπαίσθητο κόστος είσπραξης
- Ο φορολογούμενος γνωρίζει με ακρίβεια το ποσό φορολόγησης
- Ελαστικότητα ως προς τις μεταβολές του εισοδήματος

Μειονεκτήματα των άμεσων φόρων είναι:

⁴ Γκίνογλου, Δ. (2004), Φορολογική λογιστική, Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη.

- Δεν αποίδονται άμεσα στην φορολογική διοίκηση
- Ευνοικότεροι ως προς την φοροδιαφυγή
- Πολύπλοκη διαδικασία είσπραξης τους

1.5 Μετακύλιση των φόρων

Μετακύλιση ενός φόρου είναι η μετάθεση του φορολογικού βάρους από τον ιδιωτικό φορέα, που επιβάλλεται αρχικά, σε άλλο ιδιωτικό φορέα. Η μετάθεση αυτή του φόρου γίνεται με αναπροσαρμογή των όρων, με τους οποίους εκείνος που υποχρεώνεται να καταβάλλει το φόρο στο δημόσιο, συναλλάσσεται με άλλους ιδιωτικούς φορείς στην αγορά.

Η μετακύλιση των φόρων διακρίνεται συνήθως προς τα μπρος και μετακύλιση προς τα πίσω. Μετακύλιση προς τα μπρος έχουμε όταν ο φόρος μεταφέρεται στους τελικούς καταναλωτές των προϊόντων με αύξηση των τιμών τους. Αντίθετα, μετακύλιση προς τα πίσω συμβαίνει όταν ο φόρος μεταβιβάζεται στους κατόχους των παραγωγικών συντελεστών με μείωση των καθαρών αμοιβών τους. Ο βαθμός μετακύλισης των διάφορων κατηγοριών φόρων έχει ιδιαίτερη σημασία από άποψη οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, καθώς από αυτόν εξαρτώνται οι κυριότερες επιδράσεις των φόρων⁵.

Σε σύνδεση με τα παραπάνω ισχύει ότι οι άμεσοι φόροι μετακυλίσονται δύσκολα και κατά συνέπεια συνήθως είναι γνωστή η επίπτωση τους, αφού επιβαρύνουν κυρίως εκείνους πάνω στους οποίους επιβάλλονται ενώ αντίθετα Οι έμμεσοι φόροι μετακυλίσονται περισσότερο προς τους καταναλωτές και δεν είναι γνωστό ποιον τελικά επιβαρύνουν

1.6 Η φορολογική βάση

Φορολογική βάση είναι το μέγεθος με βάση το οποίο υπολογίζεται η φορολογική υποχρέωση, δηλαδή το ποσό φόρου που πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος. Ως φορολογική βάση μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε χαρακτηριστικό γνώρισμα των φορολογουμένων, οικονομικό ή και μη οικονομικό. Ως φορολογική βάση

⁵ Γεωργακόπουλος, Θ. (1997), Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

χρησιμοποιούνται συνήθως διάφορα οικονομικά χαρακτηριστικά του φορολογουμένου και ιδιαίτερα το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη, ειδικότερα μάλιστα η καταναλωτική δαπάνη.

Σήμερα πλέον γίνεται δεκτό από την πλειοψηφία των θεωρητικών της Δημόσιας Οικονομικής ότι το εισόδημα πρέπει να χρησιμοποιείται πρωταρχικά ως βάση για τον υπολογισμό της φορολογικής υποχρέωσης, γιατί αποτελεί τον κύριο δείκτη της οικονομικής ευμάρειας και επομένως της δυνατότητας των φορολογουμένων να συμβάλλουν στη χρηματοδότηση των δημόσιων δαπανών, θα πρέπει όμως συμπληρωματικά να χρησιμοποιείται και η περιουσία.

1.7 Γενικές αρχές φορολογίας

Οι κανόνες και τα αξιώματα με τα οποία πρέπει να διαπνέεται ένα φορολογικό σύστημα για να είναι δίκαιο και αποδοτικό, συγκροτούν αυτό που αποδίδεται με την φράση: «Βασικές αρχές της Φορολογίας». Οι αρχές αυτές τίθενται αρχικά από τον συνταγματικό νομοθέτη, ο οποίος δημιουργεί αφενός μεν, ένα πλέγμα προστασίας για τον φορολογούμενο πολίτη και την υπόχρεη σε φόρους οικονομική μονάδα, αφετέρου δε κατευθύνουν τον (κοινό) φορολογικό νομοθέτη σε θέσπιση διατάξεων που στοχεύουν στη φορολογική δικαιοσύνη.

Σε φορολογία πρέπει να υπόκεινται όλοι οι πολίτες, αναλόγως προς την οικονομική αντοχή κάθε ενός. Η αρχή της φορολογικής ισότητας ως έννοια, περιλαμβάνει στην ουσία δύο σημαντικές παραμέτρους και επί μέρους αρχές. Πρώτον, την καθολικότητα του φόρου και δεύτερον, την φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου φορολογούμενου. Καθολικότητα ενός φόρου σημαίνει ότι η φορολογική υποχρέωση είναι γενική, ήτοι επιβαλλόμενη βάσει γενικών κριτηρίων, απαγορευομένων ρητώς τυχόν εξαιρέσεων, πλην ενδεχομένως εκείνων που εξυπηρετούν το λεγόμενο δημόσιο συμφέρον. Περαιτέρω, φοροδοτική ικανότητα είναι το μέτρο της αντοχής και των ορίων των εισοδημάτων του φορολογούμενου, ώστε μετά την επιβολή του φόρου και την μείωση τους, να απομένουν ικανοί πόροι για την αξιοπρεπή διαβίωσή του, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης κοινωνικής αντίληψης.

Η Αρχή της βεβαιότητας του φόρου, κατοχυρώνει ότι ο φόρος πρέπει να είναι γνωστός εκ των προτέρων, τόσο ως προς την ύπαρξή του και τον τρόπο επιβολής του,

όσο και ως προς το ύψος και μέγεθός του και δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου, κατά το οποίο επιβλήθηκε. Επίσης θα πρέπει ο φορολογικός νόμος να είναι σταθερός, να μην εμφανίζονται διάφορες μεταβολές, κατά το δοκούν και ασφαλώς αυτές, να μην επιβάλλουν αναδρομική φορολογία.

Αρχή της προσφορότητας του φόρου που υλοποιείται μέσω της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών υποδομών και της διαδικτυακής επικοινωνίας. Η αρχή αυτή προσδιορίζει την καταβολή του φόρου με όσο το δυνατόν μικρότερο διαχειριστικό κόστος και όχληση του υπόχρεου. Είναι γεγονός ότι σε αυτόν τον τομέα καταγράφονται σημαντικές πρόοδοι που ενισχύουν την άποψη μιας αισιόδοξης προοπτικής.

Αρχή του ευχερούς ελέγχου της επιβαλλόμενης φορολογίας, δηλαδή ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, θα πρέπει να κατέχει τα απαραίτητα νομικά όπλα, μέσω των οποίων να είναι σε θέση αδαπάνως, να αμύνεται κατά των τυχόν λαθών, παραλείψεων ή αυθαιρεσιών της φορολογικής αρχής. Να μην φοβάται, δηλαδή να υποβάλλει την ένστασή του και την προσφυγή του, αναλογιζόμενος ότι το κόστος αυτό θα του στερήσει την οικονομική ωφέλεια της οποίας επιτυχούς έκβασης της υπόθεσης.

Αρχή της απλότητας του φόρου, ήτοι τόσο το αντικείμενο του φόρου, όσο και ο υπολογισμός, αλλά και η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτού να χαρακτηρίζονται από απλότητα και κυρίως σαφήνεια, χωρίς να αφήνουν περιθώρια παρερμηνειών, από τους υπόχρεους φορολογούμενους και από τα ελεγκτικά όργανα της πολιτείας. Ο νόμος να είναι σαφής. Να παρέλκει η «απαραίτητη» ερμηνεία της διοίκησης, η οποία στις περισσότερες των περιπτώσεων αυτοσχεδιάζει και αναιρεί τον νομοθέτη, ή αλλοιώνει την πρόθεσή του.

Αρχή της αποφυγής της διπλής φορολογίας, ίσως η πλέον καταπατημένη αρχή, αφού πλείστοι φόροι επιβάλλονται επί άλλων φόρων, χωρίς καν να τηρούνται τα προσχήματα και με την διαρκή αιτιολογία των έκτακτων δημοσιονομικών καταστάσεων και αναγκών.

Οι κατέχοντες την εξουσία (πολιτικά πρόσωπα, τεχνοκράτες και κόμματα) και την δυνατότητα του σχεδιασμού των φορολογικών πραγμάτων της χώρας, οφείλουν να λάβουν υπόψη τους έστω κατ' ελάχιστον, τις παραπάνω αρχές.

Κεφάλαιο 2^ο : Το Ελληνικό φορολογικό σύστημα

Οι δημόσιοι φορείς, για να πετυχαίνουν καλύτερα τις πολλαπλές επιδιώξεις τους, επιβάλλουν συνήθως περισσότερους από ένα φόρους. Αυτό είναι αναγκαίο επειδή κάποιοι φόροι είναι περισσότερο αποτελεσματικοί στην πραγματοποίηση ορισμένων στόχων των δημόσιων φορέων, ενώ άλλοι φόροι είναι πιο αποτελεσματικοί στην πραγματοποίηση άλλων στόχων. Συνεπώς, οι διάφορες κατηγορίες φόρων εμφανίζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, γι' αυτό πρέπει να συνδυάζονται κατάλληλα, ώστε να ελαχιστοποιούνται τα μειονεκτήματα της φορολογίας και να μεγιστοποιούνται τα πλεονεκτήματα της.⁶

2.1 Η έννοια του φορολογικού συστήματος

Ως φορολογικό σύστημα μιας χώρας μπορεί να προσδιοριστεί το σύνολο των φορολογικών νόμων που ισχύουν σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Ένα φορολογικό σύστημα, όμως, δεν είναι τυχαίο σύνολο νόμων, όπως υπονοείται από τον παραπάνω ορισμό, αλλά υπακούει σε ορισμένους κανόνες ιδεολογικής, οικονομικής και οικονομικής υφής.⁷

Το φορολογικό της σύστημα μιας χώρας είναι οι διάφοροι φόροι που επιβάλλονται στους φορολογούμενους για να μπορέσουν να καλύψουν μέσω αυτών τις δαπάνες του κράτους. Παρόλο που οι περισσότερες χώρες επιβάλλουν ανάλογους φόρους, τα φορολογικά συστήματα των χωρών είναι διαφορετικά μεταξύ τους, γιατί το φορολογικό σύστημα κάθε χώρας αλληλοεξαρτάται από διάφορους οικονομικούς, κοινωνικούς, και πολιτικούς παράγοντες. Σημαντικές όμως διαφορές στη διάρθρωση των φορολογικών συστημάτων παρατηρείται ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες. Μερικές από τις διαφορές αυτές είναι η οργάνωση των οικονομικών υπηρεσιών, λογιστική οργάνωση των επιχειρήσεων και η τάση των φορολογουμένων προς τη φοροδιαφυγή.⁸

⁶ Γεωργακόπουλος, Θ. (1997), Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

⁷ Τζούμας, Ν. (2009), Πολυπλοκότητα ελληνικού φορολογικού συστήματος, Φοροδιαφυγή παραοικονομία και φορολογική συνείδηση, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

⁸ Γεωργακόπουλος, Θ. (1997), Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

2.2 Το Ελληνικό φορολογικό σύστημα

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα περιλαμβάνει μια ευρεία κατηγορία φόρων που έχουν ως βάση άλλοι το εισόδημα, άλλοι την περιουσία και άλλοι την καταναλωτική δαπάνη. Οι 5 βασικοί φορολογικοί Νόμοι είναι Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ο Κώδικας Φορολογικών Διαδικασιών, ο ΕΝΦΙΑ, ο ΦΠΑ και τα ΕΛΠ. Οι περισσότεροι φόροι επιβάλλονται από το κράτος, κάποιοι από τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλοι από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο βασικότερος από άποψη εσόδων φόρος στη χώρα μας είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας καθώς τα έσοδα από έμμεσους φόρους όπως ο Φ.Π.Α. είναι κατάπολύ αυξημένα σε σχέση με τους άμεσους φόρους.

Η φορολογία στην Ελλάδα ρυθμίζεται από δύο φορολογικά νομοθετήματα όσο αφορά την φορολογία εισοδήματος αυτά είναι ο Κωδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2014 που ισχύει για εισοδήματα που έχουν προκύψει από 01.01.2013 και ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.2238/1994 που ισχύει για εισοδήματα μέχρι 31.12.2013 . Και τα δύο αφορούν τα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα αφού ο νομοθέτης έχει προβέψει να τα ξεχωρίσει με ειδικά εδάφια. Ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει εφαρμογή με τον Ν.2859/2000 και τα ΕΛΠ εφαρμόζονται βάση του Ν.4308.2014. Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας ρυθμίζεται από τον Ν.4174/2013 και η κωδικοποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη φορολογία κατοχής ακινήτων, γίνεται με τον Ν. 4223/2013 για την επιβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) .

Στο νέο διεθνοποιημένο περιβάλλον όπου οι τεχνολογικές μεταβολές έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην εργασία και το κεφάλαιο απαιτείται ο εκσυγχρονισμός των φορολογικών συστημάτων για να αποτελέσει ένα σπουδαίο εργαλείο στην προσπάθεια των κρατών για οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών τους. Βασικοί στόχοι των μεταρρυθμίσεων των φορολογικών συστημάτων είναι η απλοποίηση, η διαφάνεια, το χαμηλό διοικητικό κόστος, η κοινωνική δικαιοσύνη καθώς και η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Έτσι και η Ελλάδα επιδιώκει στη σταθερότητα του φορολογικού συστήματος της με στόχο την δημιουργία προβλέψιμου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στη μείωση του

αριθμού των φορολογικών κλιμακίων, στην εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και διαδικτύου κατά τις συναλλαγές με τους πολίτες, στην παροχή φορολογικών κινήτρων για την προώθηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας. Εκτός των παραπάνω προκλήσεων για τον εκσυγχρονισμό του φορολογικού συστήματος, καλείται να αποκαταστήσει και μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και φορολογουμένων.⁹

2.3 Το φορολογικό σύστημα σήμερα

Διάφορες μελέτες έχουν δείξει ότι τα φορολογικά έσοδα που εισπράττονται από τις αλλαγές στους νόμους που επιβάλλει κάθε κυβέρνηση τείνουν να διαφοροποιούνται από με το πέρασμα των χρόνων, καθώς επηρεάζονται από διάφορους ενδογενείς ή εξωγενείς παράγοντες αλλά και από τους χειρισμούς της εκάστοτε κυβέρνησης. Οι παράγοντες αυτοί αποτελούν την φορολογική νομοθεσία που εφαρμόζει το κάθε κράτος μέλος, δεδομένης της έξαρσης της κρίσης που πλήττει σε μεγάλο βαθμό τις χώρες τα τελευταία χρόνια αλλά και των αλλαγών που επιβάλλονται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) μέσω των θεσμών.

Κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών παρατηρείται μια αύξηση των τιμών των φορολογικών συντελεστών της ΕΕ. Έτσι, μετά την Συνθήκη του Μάαστριχτ και το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, στα τέλη δηλαδή του 1990, τα κράτη μέλη οδηγήθηκαν στην υιοθέτηση μιας σειράς από πακέτα δημοσιονομικής εξυγίανσης ώστε να μπορέσουν κάποιες χώρες να μειώσουν τους φόρους εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Ωστόσο, έρευνες έχουν δείξει ότι παρατηρείται και μια μείωση στα φορολογικά επίπεδα σε όρους ΑΕΠ απ' το 2000 έως και το 2004, ενώ για κάποια χρόνια παρέμεναν σε σχετικά σταθερές τιμές και απ' το 2007 παρουσιάζεται ξανά αύξηση φτάνοντας τα προηγούμενα όρια.

Απ' το 2007 μέχρι και το 2010, τα φορολογικά έσοδα παρουσίασαν κάποια μείωση σε όλη την ΕΕ, λόγω της εμφάνισης της κρίσης το 2008. Απ' το 2010 μέχρι και σήμερα, γίνεται προσπάθεια να μειωθεί η περαιτέρω αύξηση των συντελεστών, άρα και των φόρων, για να μπορέσει η παγκόσμια οικονομία να επανέλθει σε φυσιολογικά

⁹ Σταματάκης Ν. (2000), Οικονομική της ανάπτυξης, Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

επίπεδα. Το φορολογικό επίπεδο της ΕΕ παρουσιάζει πολύ υψηλά επίπεδα σε σχέση με άλλες διάφορες οικονομίες. Η ΕΕ καλείται να αντιμετωπίσει μεγαλύτερα προβλήματα όπως την προσαρμογή και την άνοδο της οικονομίας μέσω ενός κοινού προγράμματος για όλες τις χώρες της Ευρωζώνης.

Συγκεκριμένα, τα μέτρα λιτότητας της άνοιξης του 2010 ήταν ένας συνδυασμός αυξήσεων των έμμεσων φόρων, εισαγωγής νέων άμεσων φόρων καθώς και ριζικής μεταρρύθμισης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων όπως και περικοπές στις αμοιβές του δημόσιου τομέα και τις συντάξεις. Σε μια προσπάθεια ανανέωσης του ελέγχου των δημόσιων οικονομικών, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ένα πρώτο πακέτο μέτρων λιτότητας τον Μάρτιο του 2010, που ακολούθησε φορολογική μεταρρύθμιση τον Απρίλιο του 2010. Σε αντάλλαγμα για το δάνειο, η κυβέρνηση υπέγραψε ένα τριετές Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών Πολιτικών, το οποίο δεσμεύει την ελληνική κυβέρνηση να μειώσει τις περικοπές των δαπανών και τις αυξήσεις εσόδων (ΔΝΤ 2010).

Ταυτόχρονα, ανακοινώθηκε επίσης μια δεύτερη δέσμη μέτρων λιτότητας. Σύμφωνα με τους όρους των πακέτων λιτότητας, οι μισθολογικές και συνταξιοδοτικές παροχές του δημόσιου τομέα μειώθηκαν. Οι ονομαστικές μειώσεις ενισχύθηκαν από τον αυξανόμενο πληθωρισμό, που προκλήθηκε από τις αυξήσεις του ΦΠΑ, καθώς και από τις αυξανόμενες τιμές του πετρελαίου σε διεθνές επίπεδο και από τις δυσκαμψίες της αγοράς προϊόντων στην εγχώρια αγορά.

Στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης, η κυβέρνηση άλλαξε το χρονοδιάγραμμα του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, έθεσε το υψηλότερο επιτόκιο και ανακοίνωσε μια καταστολή της φοροδιαφυγής. Τα μέτρα έλαβαν χώρα όταν η ελληνική οικονομία ήταν ήδη σε ύφεση και την κατέστησε ακόμα πιο βαθιά. Κατά συνέπεια, οι θέσεις εργασίας και οι μισθοί στον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν σημαντική πρόοδο. Η κρίση (που λαμβάνεται εδώ για να δηλώσει τα μέτρα λιτότητας και την οικονομική ύφεση) αναμένεται ευρέως να προκαλέσει αύξηση της φτώχειας και της ανισότητας.

Ωστόσο, η πρόβλεψη των επιπτώσεων της κρίσης στη διανομή δεν είναι τόσο απλή όσο μπορεί να φαίνεται εκ πρώτης όψεως. Οι συνέπειές της στα πιο ευάλωτα άτομα μπορεί να διαφέρουν σημαντικά, ανάλογα με την αλληλεπίδραση μεταξύ της

συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας, του εισοδήματος και της απασχόλησης άλλων μελών του νοικοκυριού και της ικανότητας του συστήματος φορολογικών παροχών να απορροφήσει μακροοικονομικές διαταραχές. Αργότερα μέσα στο έτος, η δημοσιονομική συμπίεση επηρέασε άλλα κοινωνικά οφέλη και δημόσιες υπηρεσίες.¹⁰

Ωστόσο, η διαμόρφωση των φόρων αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της οικονομίας της χώρας. Αυτό συμβαίνει διότι με την επιβολή τους θα πρέπει να προκύπτουν τα απαραίτητα έσοδα για τη χώρα, έχοντας ως στόχο, την καλύτερη ανταπόκριση στις απαιτήσεις και τις συνεχείς αλλαγές της συγκεκριμένης περιόδου που διανύει ολόκληρη η ΕΕ.

Ερευνες έχουν δείξει ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από υψηλούς φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι δεν συνοδεύονται από αντίστοιχα υψηλά φορολογικά έσοδα. Παράλληλα, ενώ έχει περίπου σταθερά συνολικά ετήσια έσοδα εμφανίζει υψηλή μεταβλητότητα των φορολογικών παραμέτρων και διάφορες παραμορφώσεις όπως:

- 7 μεταβολές συντελεστή εταιρικών κερδών από το 2005 (νευρικήτητα)
- αφορολόγητο εισόδημα 2x το όριο φτώχειας
- ελάχιστο αφορολόγητο και μικρό ανώτατο εισόδημα για μέγιστο συντελεστή με αποτέλεσμα την τιμωρία των μεσαίων εισοδημάτων

Στην Ελλάδα οι φορολογικοί συντελεστές σ' όλες τις κατηγορίες είναι από τους υψηλότερους, αλλά η συγκομιδή φόρων παραμένει στον μέσο όρο ή και υπολείπεται αυτού. Οι συνεχείς μεταβολές των φορολογικών παραμέτρων δεν μοιάζει να έχουν κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα πάνω στην εισπραξιμότητα των φόρων. Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, η συνεισφορά του ΦΠΑ και λοιπών έμμεσων φόρων παρέμεινε σταθερή, ενώ "κατέρρευσε" η συνεισφορά των φόρων εισοδήματος νομικών προσώπων και αυξήθηκε η συνεισφορά του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και των φόρων ακίνητης περιουσίας, αναφέρει η μελέτη της PWC.

¹⁰ Distributional implications of the crisis in Greece Authors Manos Matsaganis Chrysa Leventi . Euromod Working Paper Series EM3/11

Βρέθηκε επίσης ότι ο Έλληνας φορολογούμενος υφίσταται την μεγαλύτερη έκτακτη επιβάρυνση από όλες τις άλλες χώρες. Καθώς και ότι ο συντελεστής ΦΠΑ είναι σχετικά ψηλά σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες του ΟΟΣΑ, τη στιγμή μάλιστα που καταγράφεται σημαντική απώλεια εσόδων ΦΠΑ. Παράλληλα, η Ελλάδα βρίσκεται στην 5η θέση των χωρών με τους υψηλότερους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος για επιχειρήσεις. Τα φορολογικά έσοδα στην Ελλάδα στηρίζονται κατά μέγιστο λόγο (94%) στους φόρους κατανάλωσης (ΦΠΑ, έμμεσοι φόροι), στους φόρους φυσικών προσώπων (φόρος εισοδήματος, ειδική εισφορά αλληλεγγύης, φόρος πολυτελείας), αλλά και στους φόρους ακίνητης περιουσίας.

- Γενικά δεν υπάρχουν ενδείξεις υπερφορολόγησης στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες χώρες, με εξαίρεση τους έμμεσους φόρους και τους φόρους ακίνητης περιουσίας.
- Η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα ήταν έντονη την τελευταία πενταετία και τα έσοδα εκτοξεύθηκαν κατά 2,5 - 3 δισ. ευρώ, συμβάλλοντας στην πτώση των τιμών κατοικιών και την αποεπένδυση της αγοράς.
- Τα έσοδα από το ΦΠΑ και τους έμμεσους φόρους δεν είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στις μεταβολές του ΑΕΠ σε σχέση με τα έσοδα από τη φορολόγηση ακίνητης περιουσίας και από τη φορολόγηση των επιχειρήσεων.
- Το φορολογικό σύστημα είναι παραμετροποιημένο κατά τέτοιο τρόπο που δεν διευκολύνει τη συλλογή φόρων. Τιμωρεί τα μεσαία εισοδήματα και διογκώνει τα αδήλωτα εισοδήματα.
- Τα απόλυτα φορολογικά έσοδα στην Ελλάδα μειώνονται με τον χρόνο, αν και αυξάνονται ως ποσοστό του ΑΕΠ, υποδηλώνοντας την αδυναμία άντλησης πρόσθετων φόρων σε συνθήκες παρατεταμένης κρίσης.
- Το έλλειμμα ΦΠΑ στην Ελλάδα εκτιμάται σε 34% καταδεικνύοντας την σημαντική απώλεια εσόδων, εξαιτίας της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής αλλά και της αναποτελεσματικότητας των φοροεισπρακτικών μηχανισμών.
- Η ανάπτυξη αποτελεί μονόδρομο για τη δημοσιονομική ανάταξη. Ενδεικτικά, αύξηση του ΑΕΠ κατά 10% θα αύξανε το σύνολο των φόρων κατά 11,3% .
- Ο συνολικός επανασχεδιασμός του φορολογικού συστήματος στην κατεύθυνση της απλοποίησης, της μείωσης των συντελεστών και της αύξησης των αφορολόγητων ορίων εμφανίζεται ως η βασική απαίτηση εξορθολογισμού και επαναζυγίσματός του

φορολογικού συστήματος, ώστε το τελευταίο να καταστεί οικονομικά αποτελεσματικότερο διευκολύνοντας την ανάπτυξη.¹¹

2.4 Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α)

Ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) είναι ένας σχετικά νέος φόρος που επιβλήθηκε από το Ελληνικό κράτος για την ακίνητη περιουσία τα τελευταία χρόνια συγκεκριμένα το 2014. Πρόκειται για έναν φόρο που αφορά όλους τους ιδιοκτήτες για κάθε ακίνητο που έχουν στην κατοχή τους όπως κατοικίες, οικόπεδα και αγροτεμάχια. Προκάτοχος του φόρου ήταν το λεγόμενο "Χαράτσι" που επιβάλλονταν στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο ΕΝΦΙΑ είναι ετήσιος και η καταβολή του γίνεται σε ισόποσες δόσεις μηνιαίες ώστε να είναι πιο εύκολο να πληρωθεί. Το ύψος του ποσού προκύπτει και εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως τα τετραγωνικά, τον όροφο αν πρόκειται για κατοικία, την παλαιότητα, την τιμή ζώνης.

2.5 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α)

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας είναι έμμεσος φόρος που επιβλήθηκε από το "Παράγωγο Δίκαιο" του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόμοιος όμως φόρος υφίσταται και σε περίπου 30 κράτη εκτός Κοινότητας σε διάφορες ηπείρους.

Στην Ελλάδα καθιερώθηκε την 1η Ιανουαρίου με τρίχρονη καθυστέρηση (επρόκειτο να τεθεί σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 1984. Για ένα μικρό χρονικό διάστημα η εφαρμογή του προκάλεσε αρρυθμία στην αγορά. Οι πρώτοι που πλήρωσαν τον φόρο, ήταν οι πελάτες των κέντρων διασκέδασης όπου γιόρτασαν το πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν, με τον συντελεστή του 36%.

Σήμερα ο Φ.Π.Α. ορίζεται από το Νόμο υπ'αριθμόν 2859 του 2000 (όπως ανακοινώθηκε στο ΦΕΚ Α' 248/07-11-2000 και σύμφωνα με την πιο πρόσφατη

¹¹PWC: Worldwide Tax Summaries - Corporate Taxes 2015/16

αναθεώρησή του) επίσης ως είδος έμμεσου φόρου που επιβάλλεται στις συναλλαγές σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια εκτός από την περιοχή του Αγίου Όρους και των υπαγομένων σ' αυτό.

Πρόκειται για φόρο κύκλου εργασιών και μετακυλιέται από τον κατά νόμο υπόχρεο στον αντισυμβαλλόμενο. Καταβάλλεται τμηματικά σε κάθε στάδιο συναλλαγής στην προστιθέμενη αξία και μετακυλιέται ολόκληρος στην τελική κατανάλωση. Με αυτόν τον τρόπο κάθε βαθμίδα παραγωγής ή συναλλαγής φορολογείται κατ' αποτέλεσμα μόνο ως προς το επιπλέον τίμημα που εισπράττει ο προμηθευτής, δηλαδή ως προς την αξία που προστίθεται στο αγαθό κατά την κάθε βαθμίδα επεξεργασίας του. Υπολογίζεται ουσιαστικά μόνο στην αξία η οποία προστίθεται από κάθε επιχείρηση, δηλαδή στη διαφορά μεταξύ αξίας παράδοσης των αγαθών και αξίας κτήσης τους. Γι' αυτό ονομάζεται και φόρος προστιθέμενης αξίας.

2.6 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας(Κ.Φ.Δ.)

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με τον Ν 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170/26.7.2013) αποτελεί ένα καινοτόμο για τα φορολογικά δεδομένα νομοθέτημα στη χώρα μας, καθώς ενσωμάτωσε και απλοποίησε διάσπαρτες διατάξεις της πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας που αφορούν τις φορολογικές διαδικασίες, τη σχέση μεταξύ φορολογούμενου και φορολογικής διοίκησης και τις διαδικασίες είσπραξης των φόρων.

Επίσης, εισήγαγε νέους και σύγχρονους τρόπους προσδιορισμού του φόρου, επαναξιολόγησε τα προνόμια του Δημοσίου και επαναθεμελίωσε τις σχέσεις μεταξύ της φορολογικής διοίκησης και του φορολογούμενου σε υγιέστερη και δικαιότερη βάση. Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, ήδη, μέσα στα δύο πρώτα χρόνια από τη θέση του σε ισχύ υπέστη πολλές και αξιόλογες τροποποιήσεις, οι οποίες κατέστησαν ακόμη περισσότερο επιτακτική την ούτως ή άλλως αναγκαία ερμηνευτική προσέγγιση των διατάξεων του νεωτεριστικού και νεότευκτου νομοθετήματος.

Μάλιστα, με τον Ν 4337/2015 (ΦΕΚ Α΄ 129/17.10.2015) επήλθαν σπουδαίες αλλαγές στο καθεστώς των προστίμων για τις παραβάσεις της φοροδιαφυγής και προστέθηκε νέο κεφάλαιο δωδέκατο για τα φορολογικά εγκλήματα.

2.7 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.)

Το σχέδιο νόμου για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα, το οποίο άλλαξε τα λογιστικά δεδομένα για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων στη χώρα μας. Είναι γνωστό ότι από 1/1/2015 και με βάση τον Ν.4308/2014 ήταν το πρώτο έτος εφαρμογής των Ε.Λ.Π. σε κάθε επιχείρηση αδιάφορα αν τηρεί διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία. Ήταν γνωστή η τοπική ιδιομορφία του Κ.Β.Σ. που ταλαιπωρούσε χιλιάδες επιχειρήσεις και λογιστές για δεκαετίες.

Έτσι το 2011 το Ελληνικό Κράτος ανέλαβε την υποχρέωση κατάργησης του Κ.Β.Σ. Μετά από διαπραγματεύσεις ψηφίστηκε ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Ν. 4093/2012), ο οποίος ίσχυε από 1/1/2013 και ο οποίος προέβλεπε την κατάργησή του, καθώς στο τελευταίο του άρθρο 14 τρία από τα βασικότερα άρθρα έπαυαν να ισχύουν σε έναν χρόνο.

Με το ως άνω νομοθέτημα καθιερώνεται μια νέα διαδικασία διαχείρισης των φορολογικών στοιχείων και βιβλίων και αποτελεί σημαντική πρόοδο στο χώρο του ελληνικού λογιστικού κανονιστικού πλαισίου, με επιδράσεις στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των λογιστικών εργασιών.

Με τις διατάξεις του νέου αυτού νόμου, απλουστεύονται και σε σημαντικό βαθμό εξομαλύνονται ζητήματα που σχετίζονται με την λογιστική παρακολούθηση των πράξεων και συναλλαγών μιας επιχείρησης- οντότητας, την επιμέτρηση των περιουσιακών της στοιχείων και υποχρεώσεων ενώ άλλαξε το σχέδιο λογαριασμών και ο τρόπος κατάρτισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.¹²

¹² Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, Σγουρινάκης Ν., Μιχελινάκης Β., Βλησιμάς Ο., Ναούμ Βασ-Χ, Οικονομική Βιβλιοθήκη Μάρτιος 2016

Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, οι αρχές της λογιστικής δεν αλλάζουν, το κύριο χαρακτηριστικό των νέων αυτών διατάξεων, είναι ότι η ίδια η οντότητα μέσω διαχειριστών της αναλαμβάνει την ορθή καταγραφή του λογιστικού έργου, έχοντας την αποκλειστική ευθύνη για τις ενεργείες της.

2.8 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα με το πέρασμα των χρόνων

Ο φόρος ήταν και παραμένει η υποχρέωση του πολίτη να πληρώνει κάποιο χρηματικό ποσό στο κράτος χωρίς να έχει αλλάξει το νόημα κατά την διάρκεια των ετών. Η φορολογία υπήρχε από αρχαιοτάτων χρόνων. Διάφοροι τοπικοί άρχοντες ή ηγεμόνες υποχρέωναν τους πολίτες να καταβάλλουν αντικείμενα αξίας, τον λεγόμενο φόρο.

1. Η φορολογία κατά την Τουρκοκρατία.

- ❖ Ο φόρος της «δεκάτης».
- ❖ Ο κεφαλικός φόρος.

2. Η φορολογία κατά την Επανάσταση 1821-1828.

- ❖ Ο φόρος της δεκάτης
- ❖ Φόροι από καρπούς και γεννήματα και όλα τα προϊόντα
- ❖ Από παραγωγή ρυζιών
- ❖ Από τα αγροτεμάχια
- ❖ Οι εξαγωγικοί δασμοί

3. Η φορολογία στην εποχή του Καποδίστρια 1828-1831.

- ❖ Φόρος της δεκάτης και Δασμοί.
- ❖

4. Η φορολογία στην εποχή του Βασιλιά Όθωνα (1832-1862)

- ❖ Φόρος της δεκάτης,
- ❖ Εισαγωγή της στρεμματικής φορολογίας,
- ❖ Κατάργηση των εξαγωγικών δασμών.
- ❖ Ο φόρος των μελισσίων.
- ❖ Φόρος Επιτηδευματιών (1836).

- ❖ Φόρος Χαρτοσήμου (1836).
- ❖ Ο φόρος επί των οικοδομών (1836)
- ❖ Διαπύλια Τέλη (1847)
- ❖ Τα πρώτα Διόδια στην Οδό Πειραιώς (1842)
- ❖ Προσωπική εργασία έναντι πληρωμής (1852)
- ❖ Διόδια (1858)
- ❖ Ίδρυση Οικονομικών Εφοριών (1854).

5. Η εποχή του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου (1862 – 1882).

- ❖ Η φορολόγηση για πρώτη φορά των Ανωνύμων Εταιρειών (1877)

6. Η εποχή του Χαρίλαου Τρικούπη (1882 – 1893).

- ❖ Ο φόρος επί αρωτριώντων ζώων (1880) .
- ❖ Φορολογία των περιβολίων
- ❖ Φορολογία του ελαίου και των ελαιών
- ❖ Φορολογία του οίνου
- ❖ Φορολογία των ζώων εν γένει.
- ❖ Η φορολογία των τσιγάρων.

7. Το χρεοστάσιο, και ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (1893–1908).

- ❖ Απόπειρες επιβολής φόρου στους αγάμους .
- ❖ Η φορολογία των Σκύλων (1899)

8. Η φορολογική μεταρρύθμιση του Ελευθέριου Βενιζέλου (1909 - 1919)

Φορολογία Εισοδήματος και Κινητών αξιών (1909)

- ❖ Τέλος μεταβιβάσεως επί των κινητών αξιών.
- ❖ Επιβολή φόρου στα έκτακτα κέρδη που είχαν προκύψει κατά την περίοδο των πολέμων (ν. 1043/1917).

Η Φορολογική μεταρρύθμιση του 1919

Η ιστορία της σύγχρονης ελληνικής φορολογικής πολιτικής αρχίζει ουσιαστικά το 1919 και βασίστηκε σε τρεις νόμους:

α) περί φορολογίας των καθαρών εισοδημάτων

β) περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών προικίων και κερδών λαχείων,

γ) περί φορολογίας της αυτομάτου υπερτιμήσεως της ακίνητου ιδιοκτησίας,

9. Η φορολογία στην εποχή του « Μεσοπολέμου » (1919 - 1939) .

- ❖ Τελωνειακός Κώδικας
- ❖ Τέλη Διαφημίσεως
- ❖ Τέλη Χαρτοσήμου
- ❖ Φ.Κ.Ε : Φόρος Κύκλου
- ❖ Τα πρώτα «Τέλη Κυκλοφορίας» των αυτοκινήτων (1920) .
- ❖ Ο πρώτος (έκτακτος) « Φόρος Περιουσίας » (1923) .

10. Η φορολογία στην εποχή του Πολέμου και στα πρώτα χρόνια της Απελευθέρωσης (1940 - 1945) .

- ❖ Το «Πολεμόσημο » (Ένσημο υπέρ Εθνικού Αγώνος) - Ένας προαιρετικός φόρος.
- ❖ Ο « Φόρος Πλουτησάντων επί Κατοχής »

11. Η περίοδος (1946 - 1973) .

- ❖ Η καθιέρωση των « Λογιστικών Βιβλίων »

Η «φορολογική μεταρρύθμιση» του 1955-58.

- ❖ Φορολογία εισοδήματος Φυσικών Προσώπων»

Εισόδημα, επί του οποίου επιβάλλονταν ο φόρος, ήταν το πάσης πηγής προερχόμενο εισόδημα , με αφαίρεση των δαπανών αποκτήσεως αυτού. το εισόδημα, αναλόγως της πηγής προελεύσεως αυτού, διακρίνονταν σε α. Εισόδημα οικοδομών. β. Εισόδημα εκμισθώσεως γης. γ. Εισόδημα από κινητές αξίες. δ. Εισόδημα (κέρδη) εμπορικών επιχειρήσεων. ε. Εισόδημα (κέρδη) γεωργικών επιχειρήσεων. στ. Εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών. ζ. Εισόδημα υπηρεσιών ελευθερων επαγγελματων

Τεκμαρτό εισόδημα.: 1. Το συνολικό καθαρό εισόδημα προσδιοριζόταν και βάσει των δαπανών διαβιώσεως του φορολογουμένου

- ❖ Φορολογία εισοδήματος Νομικών Προσώπων
- ❖ Φόρος Κληρονομιών και Δωρεών.

12. Η περίοδος (1974 - 2018) .

❖ Η καθιέρωση των τεκμηρίων (1978)

Ουσιαστικά η καθιέρωση των τεκμηρίων έγινε με το Ν. [820/1978](#) «περί λήψεως μέτρων δια την περιστολήν της φοροδιαφυγής»

❖ Ο «Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) » (1987)

Ο Φ.Π.Α επιβλήθηκε στην Ελλάδα το 1987 (Ν. 1642 - ΦΕΚ 125 - 21.08.1986) ως υποχρέωση της χώρας μας στις Κοινοτικές επιταγές για την ολοκλήρωση της λειτουργίας της Κοινής Αγοράς και ήταν καταλυτικός παράγοντας, αφενός στα Φορολογικά έσοδα του Κράτους και αφετέρου στην ανάπτυξη του Λογιστικού / Φοροτεχνικού επαγγέλματος. Ο νόμος αυτός κατήργησε κυρίως τις περισσότερες διατάξεις του Φ.Κ.Ε (Φόρος Κύκλου Εργασιών). Καθορίστηκαν συντελεστές 18% (κανονικός) – 3% (χαμηλός) - 36% (υψηλός), καθιερώνεται ένα καινούριο σύστημα έμμεσης φορολογίας, το σύστημα του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Με το νέο αυτό φορολογικό σύστημα δεν επιβάλλεται κανένας απολύτως καινούριος φόρος, αλλά αντικαθίσταται ένας σημαντικός αριθμός έμμεσων φόρων, που ισχύουν στη χώρα μας, από ένα μόνο φόρο. Οι κυριότερες καινοτομίες του νέου φόρου, που αποτελεί πραγματικά μια από τις μεγαλύτερες θεσμικές φορολογικές μεταβολές που έγιναν μεταπολεμικά στη χώρα μας.

❖ Οι φορολογικές «παιρώσεις ανέλεγκτων χρήσεων» (1978 – 2010)

Με τους κατά καιρούς νόμους περί «παιρώσεων » καθορίζεται προαιρετικός ειδικός τρόπος επίλυσης των φορολογικών διαφορών που προκύπτουν από τις εκκρεμείς φορολογικές (ανέλεγκτες) υποθέσεις.

❖ Η επιβολή φόρου ακίνητης περιουσίας (1975 – 2014)

Οι φόροι περιουσίας διακρίνονται α) στους φόρους κατοχής και β) στους φόρους μεταβίβασης περιουσίας.

- ❖ Οι μεταβολές στον «Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων » (1977 – 2014).

Οι μεταβολές στον Κώδικα Βιβλίων εισήγαγαν τέσσερις κατηγορίες βιβλίων και για πρώτη φορά υποχρεωτική υπογραφή του Ισολογισμού από πτυχιούχους Ανώτατων Οικονομικών Σχολών ακόμη καθιερώνονται οι φορολογικές ταμειακές μηχανές και εισέρχονται τρεις κατηγορίες βιβλίων όπου γίνεται και η διασύνδεση με το «Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ) και για πρώτη φορά νομοθετούνται ειδικές διατάξεις για τα «μηχανογραφημένα» βιβλία. Ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ) προέβλεπε δύο κατηγορίες βιβλίων Απλογραφικά και Διπλογραφικά, Από την 1/1/ 2015 καταργήθηκε ο Κ.Φ.Α.Σ και την θέση του, πήρε ο Ν. 4308/2014 « Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» που ισχύει έως σήμερα.

- ❖ Οι μεταβολές στη «Φορολογία Εισοδήματος » (1992 – 2012

Οι σημαντικότερες μεταβολές του «Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων » , στην περίοδο αυτή ήταν : α) Νόμος 2065/1992 «Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις» όπου προέβλεπε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων ανά τετραετία, υπολογισμό επιχειρηματικής αμοιβής στις προσωπικές εταιρίες, την φορολόγηση του συνόλου των κερδών τους, είτε ήταν διανεμόμενα, είτε αδιανεμήτα, β) Νόμος 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος», γ) Νόμος 3842 « Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις» ,με τον οποίο επήλθαν τροποποιήσεις σε αρκετούς φορολογικούς νόμους.

- ❖ Η επιβολή «Τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας» (1998)

Με το Ν. 2579/1998 επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου, με την ονομασία «τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας». Υπολογίζεται προ του Φ.Π.Α και ως ποσοστό επί κάθε μηνιαίου λογαριασμού κάθε σύνδεσης με βάση κλίμακα από 12% έως 20%.

- ❖ Ο νέος Φορολογικός Νόμος (2013)

Ριζική αλλαγή στην Φορολογία έγινε: α) Με το Ν. 4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις» με τον οποίο αντικαταστάθηκε από 1/1/2014, ο Ν. 2238/1994, που αφορούσε την Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων. β) Με το Ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις»

όπου καθορίζεται η διαδικασία προσδιορισμού και είσπραξης των εσόδων του Δημοσίου, καθώς και οι διοικητικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία, η οποία ρυθμίζει τα έσοδα αυτά.¹³

2.9 Φοροδιαφυγή – Φοροαποφυγή

Ορισμός φοροδιαφυγής

Φοροδιαφυγή είναι το ποσό του φόρου εισοδήματος που ενώ θα έπρεπε να δηλωθεί οικειοθελώς για διάφορους λόγους δεν δηλώνεται και το ποσό άλλων φόρων που ενώ εισπράττονται δεν αποδίδονται στο δημόσιο ταμείο.

Η Φοροδιαφυγή συνίσταται στην παράνομη απόκρυψη φορολογητέας ύλης, φυσικού ή νομικού προσώπου. Είναι ένα σύνθετο φαινόμενο που έχει εισέλθει σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και συμβάλλει στη μείωση αποτελεσματικότητας αυτής και στη διεύρυνση της κοινωνικής ανισότητας. Συνδέεται άμεσα με απώλεια εσόδων του δημοσίου, τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και το υψηλό δημόσιο έλλειμμα.

Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Η φοροδιαφυγή των εισοδημάτων εγείρει σημαντικά ζητήματα από την άποψη της αποδοτικότητας. Τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα μπορεί τελικά να οδηγήσουν σε υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις σε εκείνους που πληρώνουν. Επιπλέον, στο βαθμό που οι ευκαιρίες φοροδιαφυγής διαφέρουν ως προς το επαγγέλμα ή / και τομέα της οικονομίας, η φοροδιαφυγή θα παραμορφώσει επίσης τις αποφάσεις για την προσφορά εργασίας. Από την άλλη πλευρά, η φοροδιαφυγή έχει σοβαρές συνέπειες για την ανάλυση της κατανομής του εισοδήματος αλλά και της ενίσχυσης του αναδιανεμητικού αντίκτυπου που προβλέπεται από το φορολογικό χρονοδιάγραμμα. . Όπως και να έχει, αγνοώντας τη φοροδιαφυγή είναι πιθανό να δημιουργηθούν στρεβλά αποτελέσματα κατά τη λήψη αποφάσεων αλλά και να υποτιμάται σοβαρά το

¹³ Η ιστορία της φορολογίας στην Ελλάδα Πηγή: Taxheaven

καταναμητικό και δημοσιονομικό αποτέλεσμα στις κοινωνικές παροχές και στο φορολογικό σύστημα.

Η φοροδιαφυγή είναι μια από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές αρχές στις προσπάθειές τους να επιτύχουν δημοσιονομική εξυγίανση. Ενώ η αρνητική του επίδραση για τα δημόσια έσοδα είναι καλά κατανοητό από το ευρύ κοινό, οι άλλες οικονομικές επιπτώσεις και οι κοινωνικές επιπτώσεις του είναι λιγότερο σαφείς. Η φοροδιαφυγή καθίσταται ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα.¹⁴ Καθώς αποδείχθηκε ότι αυξάνει την ανισότητα και τη φτώχεια, τη μείωση της προοδευτικότητας της φορολογίας, καθώς έχει σημαντική απώλεια φορολογικών εισπράξεων. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η φορολογία (και, συνεπώς, φοροδιαφυγή) δεν περιορίζει απλώς το διαθέσιμο εισόδημα. επηρεάζει επίσης αποφάσεις σχετικά με τον εφοδιασμό και τη ζήτηση εργασίας, την κατανομή του διαθέσιμου εισόδηματος μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.¹⁵

Λόγω της πολυδιάστατης φύσης του προβλήματος και των βαθύτερων ενδημικών αιτιών του, οι προσπάθειες κατά της φοροδιαφυγής πρέπει να είναι συλλογικές, συστηματικές και πολυεπίπεδες, στους ακόλουθους τρεις άξονες: την απλούστευση της νομοθεσίας, τη βελτίωση της είσπραξης των φόρων και των ελέγχων και την ενίσχυση του φορολογικού ηθικού. Οι ελληνικές αρχές έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες τα τελευταία χρόνια για τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού φορολογικού πλαισίου, ικανό να αποφέρει τα αναμενόμενα έσοδα και να διασφαλίσει τη διαφανή και δίκαιη κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης.

Ωστόσο, η επιβολή του νόμου και η αποτελεσματική είσπραξη των φόρων έχουν αποδειχθεί πραγματικά αρκετά προκλητικές ενόψει σοβαρών θεσμικών και οργανωτικών αδυναμιών και πολιτικών και κοινωνικοοικονομικών στρεβλώσεων. Η κατάργηση της φοροδιαφυγής θα απαιτήσει συνεπώς μεγαλύτερη αποφασιστικότητα,

¹⁴ Tax evasion in Greece: an overview

M Vasardani - Bank of Greece, Economic Bulletin, 2011 - bankofgreece.gr

¹⁵ Distributional implications of tax evasion in Greece

Matsaganis, Manos and Flevotomou, Maria (2010) *Distributional implications of tax evasion in Greece*. Hellenic Observatory Papers on Greece and Southeast Europe, GreeSE Paper No. 31. The Hellenic Observatory, LSE, London, UK.

καθώς και ριζικές αλλαγές σε πολλά επίπεδα. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να γίνεται συστηματική και συνεκτική προσπάθεια σε όλα τα στάδια της φορολογικής διαδικασίας, από τον σχεδιασμό της φορολογικής πολιτικής και τον έλεγχο των φορολογικών υποκειμένων στην επιβολή ποινικών κυρώσεων και τη δημιουργία μιας υγιούς φορολογικής συνείδησης.¹⁶

Συμφωνα με το Department of the Treasury το 1983 φοροδιαφυγή αποτελεί:

- Το τμήμα εκείνο του φόρου εισοδήματος, που αντιστοιχεί σε εισόδημα που θα έπρεπε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία να δηλωθεί οικειοθελώς από τον φορολογούμενο, αλλά δεν δηλώνεται
- Το τμήμα εκείνο των έμμεσων και λοιπών άμεσων φόρων, που θα έπρεπε να εισπράττεται και να αποδίδεται εκούσια στο δημόσιο, αλλά για οποιοδήποτε λόγο δεν αποδίδεται,
- Οι φόροι, που δεν καταβλήθηκαν στο κράτος εξαιτίας παροχής φορολογικών απαλλαγών και κινήτρων, χωρίς να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα,
- Οι τόκοι που αντιστοιχούν στο τμήμα εκείνο των φόρων που καταβάλλονται μετά τη λήξη του αντίστοιχου δημοσιονομικού έτους
- Η μη είσπραξη των οφειλόμενων φόρων μετά την βεβαιωσή τους.

Πολλοί λανθασμένα ταυτίζουν τον όρο της φοροδιαφυγής με αυτόν της φοροαποφυγής. Γι' αυτό κρίνεται σκόπιμο να τονίσουμε την διαφορά τους. Η έννοια της φοροαποφυγής είναι συγγενής με την έννοια της φοροδιαφυγής. Επομένως, οι συνέπειες των δύο πράξεων (φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή) δεν διαφέρουν καθόλου μεταξύ τους. Ωστόσο, διαφέρουν σημαντικά από πολιτική και ηθική άποψη.

Ως φοροαποφυγή ορίζεται η περίπτωση αποφυγής καταβολής φόρου με μέσα και διαδικασίες που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες .

Χαρακτηριστικά φοροαποφυγής :

- Στοιχείο ανειλικρίνειας, εικονικότητας και πλαστότητας,

¹⁶ Tax evasion in Greece: an overview

M Vasardani - Bank of Greece, Economic Bulletin, 2011 - bankofgreece.gr

- Εκμετάλλευση των κενών, των ασαφειών και της κακής διατύπωσης της φορολογικής νομοθεσίας ,
- Μυστικότητα ώστε να αποφευχθεί η λήψη μέτρων που θα καλύψει τα κενά της φορολογικής νομοθεσίας για φοροαποφυγή.

2.9.1 Σχέση φοροδιαφυγής –φοροαποφυγής

Στην φοροδιαφυγή γίνεται καταστρατήγηση του γραμματος και του πνεύματος του νόμου ενώ αντίθετα στην φοροαποφυγή έχουμε καταστρατήγηση του νόμου. Οι φορολογούμενοι σε αυτή την περίπτωση αποφεύγουν την καταβολή του φόρου με μέσα και διαδικασίες που δεν επιφέρουν ποινικές κυρώσεις.

2.9.2 Αίτια φοροδιαφυγής

1. Η έλλειψη φορολογικής συνείδησης ή η άμβλυση της, εκ μέρους των φορολογούμενων πολιτών
2. Η αδράνεια, η αδιαφορία και η παθητική θέση ή συμμετοχή των πολιτών σε αυτή
3. Η συνεχής μεταβολή του φορολογικού καθεστώτος και η πολυνομία
4. Η έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης κράτους πολίτη
5. Η έλλειψη τακτικών και αποτελεσματικών φορολογικών ελέγχων.

2.9.3 Προσδιοριστικοί παράγοντες φοροδιαφυγής

- Μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο των φορολογουμένων
- Τρόπος κατανομής φορολογικού βάρους
- Επίπεδο φορολογικής επιβάρυνσης
- Ο τρόπος αξιοποίησης των φορολογικών εσόδων
- Διάρθρωση του φορολογικού συστήματος
- Η οργάνωση και το μορφωτικό επίπεδο των ελεγκτικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών
- Ο βαθμός ανάπτυξης και οργάνωσης της οικονομίας

- Ο βαθμός οργάνωσης της αγοράς και των παραγωγικών επιχειρήσεων
- Η πολυπλοκότητα και η αστάθεια του φορολογικού συστήματος.

2.9.4 Εντοπισμός φοροδιαφυγής

Η φοροδιαφυγή εντοπίζεται σε φόρους που προέρχονται από :

- Φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων
- Κατασκευαστικό τομέα
- Τουριστικές επιχειρήσεις
- Πολυεθνικές επιχειρήσεις
- Εξωχώριες εταιρίες
- Φ.Π.Α
- Φ.Μ.Υ, παρακρατούμενους φόρους ,φορολογία κεφαλαίου
- Ενεργειακά προϊόντα και ΕΦΚ

2.9.5 Συνέπειες φοροδιαφυγής

- ❖ Μειώνει τα δημόσια έσοδα
- ❖ Προκαλεί άνιση μεταχείριση φορολογουμένων
- ❖ Περιορίζει την αναδιανεμητική λειτουργία της προοδευτικής φορολογίας
- ❖ Επηρεάζει αρνητικά τη φορολογική συνείδηση των πολιτών
- ❖ Συσσωρεύει επιλεκτικά τον πλούτο σε αυτούς που φοροδιαφεύγουν
- ❖ Περιορίζει δυνατότητα δημοίων επενδύσεων, αλλά και την προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών
- ❖ Διογκώνει το δημόσιο χρέος
- ❖ Προκαλεί διαταραχή στους όρους ανταγωνισμού στην αγορά
- ❖ Επηρεάζει προσφορά και ζήτηση κατά κλάδο και επάγγελμα, τιμές και αύξηση των εισαγωγών και κατά συνέπεια τη δομή της οικονομίας

2.9.6 Αντιμετώπιση φοροδιαφυγής

- ✚ Συνετή διαχείριση του δημοσίου

- ✚ Βελτίωση λειτουργίας ελεγκτικών μηχανισμών
- ✚ Φορολογική ημοσιονομική σταθερότητα
- ✚ Ενίσχυση εμπιστοσύνης προς την πολιτική εξουσία που διαχειρίζεται το δημόσιο χρήμα
- ✚ Δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών

Σε περίπτωση καταπολέμησής της, θα μπορεί να μειωθεί βαθμιαία ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ, επιπλέον, θα μειωθούν και οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές, συμβάλλοντας στην ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας.

2.10 Ποινική καταστολή φοροδιαφυγής

Οι παραπάνω μορφές φορολογικής παραβατικότητας και συγκεκριμένα τα αδικήματα της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής εντοπίζονται τόσο στο παλαιότερο ποινολόγιο όσο και στον Νέο Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 66 Ν.4174/2013 ως έγκλημα φοροδιαφυγής στο φόρο εισοδήματος, στον ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ή στον ειδικό φόρο ακινήτων (Ε.Φ.Α.), διαπράττει όποιος με πρόθεση, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή των παραπάνω φόρων, αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη.

Τα ως άνω εγκλήματα φοροδιαφυγής τιμωρούνται, ανά είδος φόρου, ως εξής:

- με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών, εφόσον ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί, υπερβαίνει, ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος, τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ
- με ποινή κάθειρξης, εφόσον, κατά τα ως άνω, το ποσό του φόρου υπερβαίνει, τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Δ., έγκλημα φοροδιαφυγής στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών, στο φόρο ασφαλιστρων και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη ή εισφορές διαπράττει όποιος με πρόθεση, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή αυτών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς τους παραπάνω φόρους, τέλη ή εισφορές, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών, ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές.

Συγκεκριμένα, το έγκλημα φοροδιαφυγής στο Φ.Π.Α., τιμωρείται:

- με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών, αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται, υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και

- με ποινή κάθειρξης, εφόσον κατά τις ως άνω ίδιες προϋποθέσεις, το ποσό του φόρου υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ

Περαιτέρω, τα εγκλήματα φοροδιαφυγής στο φόρο κύκλου εργασιών, στο φόρο ασφαλιστρων και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη ή εισφορές, τιμωρούνται, ανά είδος φόρου, ως εξής :

- με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών, εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς, σύμφωνα με τα ανωτέρω και κατά περίπτωση, ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και

- με ποινή κάθειρξης εφόσον, κατά τις ανωτέρω ίδιες προϋποθέσεις, το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς, υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ

Πρέπει να τονιστεί ότι για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της μη απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαιτέρων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίσταση. Ακόμη προσδιορίζονται τα πρόσωπα που θεωρούνται αυτουργοί των εγκλημάτων φοροδιαφυγής στα νομικά πρόσωπα ή στις νομικές οντότητες, ανάλογα με τη νομική μορφή αυτών, κατά περίπτωση και με βάση την ιδιότητα που αυτοί κατείχαν, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεση των εν λόγω εγκλημάτων. Περαιτέρω, θεμελιώνεται η ποινική ευθύνη του άμεσου συνεργού για τον εν γνώσει υπογράφοντα ανακριβή φορολογική δήλωση ως πληρεξούσιος, ή για όποιον με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εν γνώσει συμπράττει ή προσφέρει άμεση συνδρομή στην τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων, ενώ ορίζεται ότι ως αυτουργοί ή συμμετοχοί των εγκλημάτων φοροδιαφυγής θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν εν τοις πράγμασι τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες.

Παραγραφή

Προσδιορίζεται ως χρόνος έναρξης παραγραφής των εγκλημάτων φοροδιαφυγής, η τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε, ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής, η οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής λόγω παρόδου της προθεσμίας άσκησης της.

2.11 Ποινική Δίωξη

Επίσης τίθεται ρητή πρόβλεψη για τον μη επηρεασμό της ποινικής διαδικασίας από την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και την άσκηση προσφυγής στο αρμόδιο δικαστήριο, ενώ περαιτέρω, καθορίζεται το πλαίσιο επίδρασης της διοικητικής στην ποινική δίκη, η οποία, δυνητικά, μπορεί να αναστέλλεται μέχρι την τελεσιδική κρίση του διοικητικού δικαστηρίου.

Συνεπώς, η μηνυτήρια αναφορά από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης υποβάλλεται ανεξάρτητα από την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής ή από την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου, ή από την καταβολή εκ μέρους του φορολογούμενου μέρους ή του συνόλου της οικείας οφειλής.

Ακόμη καθορίζεται το αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των εγκλημάτων της φοροδιαφυγής, με κριτήριο την έδρα της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ. (Δ.Ο.Υ. υποβολής της δήλωσης). Καθώς ορίζεται ότι το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικός ενάγων ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα εγκλήματα του παρόντος νόμου. Επίσης, σε περίπτωση που η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται στην ποινική δίκη και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, για τη διασφάλιση του Δημοσίου συμφέροντος σε υποθέσεις φοροδιαφυγής στις οποίες τα τελούμενα εγκλήματα τιμωρούνται ως πλημμελήματα (ήτοι με ποινή φυλάκισης) και κρίνονται ως σοβαρές με βάση, μεταξύ άλλων και το ύψος της διαφοράς, επιβάλλεται η προβολή των αξιώσεων του Δημοσίου από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής, ή από τον αρμόδιο υπάλληλο κατόπιν εντολής του προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής προκειμένου να εκπροσωπηθεί το Δημόσιο σε παράσταση πολιτικής αγωγής.

2.12 Μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής

Οι ελληνικές αρχές θα καταρτίσουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που θα βασίζεται σε μια αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρχών, η οποία θα περιλαμβάνει:

- Ταυτοποίηση των αδήλωτων καταθέσεων, ελέγχοντας συναλλαγές σε τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,

- Αιτήματα στα κράτη μέλη της ΕΕ να παράσχουν στοιχεία σχετικά με την ιδιοκτησία και την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων από Έλληνες πολίτες και τον τρόπο εκμετάλλευσης των δεδομένων,
- Επιδίωξη εργασίας με τεχνική βοήθεια στη φορολογική διοίκηση και πλήρη αξιοποίηση των πόρων για τη δημιουργία ικανοτήτων ·
- Δημιουργία μητρώου περιουσιακών στοιχείων στην Α.Α.Δ.Ε. σε στενό συντονισμό με το σημερινό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών, προκειμένου να βελτιωθεί η παρακολούθηση ·
- Συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση της είσπραξης του φόρου επί των εισοδημάτων που αποκτούν οι υπεράκτιες εταιρίες
- Εγχώρια ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Μονάδας Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (FIU) και της φορολογικής διοίκησης για την καλύτερη υποστήριξη των φορολογικών αρχών στη χρήση χρηματοοικονομικών πληροφοριών για την ενημέρωση της στρατηγικής φορολογικού ελέγχου και τη διευκόλυνση της είσπραξης οφειλών. Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει ιδίως τη δημοσίευση, των μηνιαίων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις υποθέσεις της Μ.Χ.Π. που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. και των αποτελεσμάτων τους.

2.13 Επενδύσεις στην Ελλάδα και φορολογία

Με το παρών φορολογικό σύστημα η Ελλάδα είναι απωθητική στις επενδύσεις ,για να γίνει πυρήνας επενδύσεων αρχικά πρέπει να αρθούν τα φορολογικά εμπόδια και να απομακρυνθούν τα αντικίνητρα που υπάρχουν μέχρι σήμερα. Το τεράστιο αντικίνητρο προς οποιαδήποτε επενδυτική κίνηση εγχώριου ή ξένου επενδυτή αποτελεί η συνεχής αύξηση των φορολογικών συντελεστών και των εισφορών με την φοροεισπρακτική πολιτική που ακολουθείται στην Ελλάδα να έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής..

Με βάση έρευνα που έγινε εκ μέρους της Grant Thornton και αναλύεται η εξέλιξη των ελληνικών επιχειρήσεων για το χρονικό διάστημα 2010-2016 και αφορά δείγμα 8000 επιχειρήσεων προκύπτει ότι μόνο το 19% των επιχειρήσεων έχει προοπτικές

ανάπτυξης και χρηματοοικονομική υγεία ενώ το 50% των επιχειρήσεων αντιθέτως χρήζει βοήθειας και συγκεκριμένα έχει ανάγκη βιώσιμων αναδιαρθρώσεων καθώς παρουσιάζεται συρρίκνωση της δραστηριότητάς της και αδύναμη χρηματοοικονομική κατάσταση. Βάση των αποτελεσμάτων της έρευνας προέκυψε ότι το 58% των κερδών έχει αναλωθεί σε φόρους το οποίο αντκατοπτρίζει την αρνητική επίδραση του φορολογικού συστήματος στην κερδοφορία και ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Η αναποτελεσματικότητα της φορολογικής πολιτικής φαίνεται και στο γεγονός ότι μόνο το 10% των επιχειρήσεων επιβαρύνονται το 84% των συνολικών φόρων .

2.14 Ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα-Taxisnet

Μια από τις σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ κυβέρνησης και πολίτες είναι η φορολογία. Οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα αλλά και η τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ICT) οδήγησαν στην εφαρμογή μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων. Το σύστημα TAXIS (TAX Information System) αποτελεί σημαντικό πληροφοριακό σύστημα στον ελληνικό δημόσιο χρηματοπιστωτικό τομέα. Υποστηρίζει τις υπηρεσίες εσωτερικού εισοδήματος αλλά και τους υπαλλήλους για την άμεση και σύντομη εξυπηρέτηση των πολιτών και του κράτους.

Σήμερα, οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο επωφελήθηκαν από τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας (IT) με πολλούς τρόπους. Λαμβάνοντας υπόψη τις επενδύσεις στην τεχνολογία και η δυνατότητα μείωσης του λειτουργικού κόστους, είναι άξιο κριτικής η αποδοχή των ηλεκτρονικών-κυβερνητικών υπηρεσιών τόσο από την πλευρά των πολιτών,όσο και των δημοσίων υπαλλήλων.Η Ηλεκτρονική Κυβέρνηση (Ηλεκτρονική Κυβέρνηση) είναι η μετατροπή του κοινού δημόσιου τομέα που χρησιμοποιεί την Τεχνολογία των πληροφοριών και της επικοινωνίας για να εξυπηρετήσει καλύτερα τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Η ηλεκτρονική ρύθμιση δεν αφορά μόνο την παροχή υπηρεσιών on-line, αλλά συνιστά νέες τεχνολογικές διαδικασίες που προωθούν την αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών και της κυβέρνησης.Η φορολόγηση των ατομικών και νομικών προσώπων

είναι το "εργαλείο" που χρησιμοποιεί μια κρατική κυβέρνηση για τη συγκέντρωση εσόδων και να υποστηρίζει το κυβερνητικό έργο. Ωστόσο, για την επιτυχή λειτουργία ενός φόρου όσο και της κυβέρνησης, είναι απαραίτητη η σωστή χρήση του κοινού συστήματα πληροφοριών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από τους φορολογικούς υπαλλήλους.

Από το 1990, η Ελλάδα ανέπτυξε μια στρατηγική για να διευκολύνει τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών και των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα προς τους πολίτες και τους δημόσιους υπαλλήλους. Σε αυτό το πλαίσιο, έγιναν πολλές προσπάθειες όσον αφορά την αυτοματοποίηση και τον επανασχεδιασμό των δημόσιων υπηρεσιών που χρησιμοποιούν ΤΠΕ. Το κύριο έργο του Υπουργείου Οικονομικών ήταν το TAXIS (Φορολογικό Πληροφοριακό Σύστημα) . Το TAXIS στοχεύει στη λειτουργία και τη βελτίωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, την κατάλληλη εξυπηρέτηση των πολιτών και την εξάλειψη της φοροδιαφυγής.

Το TAXIS θεωρήθηκε ως πρότυπο για όλα τις μελλοντικές εφαρμογές στον ελληνικό δημόσιο τομέα. Ο σχεδιασμός και υλοποίηση που ξεκίνησε το 1993. Μια επιτροπή δημόσιων υπαλλήλων, ατομικοί εμπειρογνώμονες και ιδιωτικές εταιρείες αξιολόγησαν τη διαδικασία είσπραξης των φόρων. Η επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις του Υπουργείου ήταν σε μεγάλο βαθμό αποκεντρωμένες, η εποπτεία ήταν δύσκολη όσο και ο έλεγχος . Το 2000, το TAXIS διαδόθηκε σε όλες τις εφορίες. Επιπλέον, δημιουργήθηκε ένα άλλο σύστημα για να καταστεί δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή φόρου μέσω των υπόχρεων σε φόρο δηλαδή των φορολογουμένων. Αυτό ήταν το TAXIS NET. Επιτρέπει διάφορες ηλεκτρονικές φορολογικές συναλλαγές χρησιμοποιώντας έναν υπολογιστή ή άλλη ηλεκτρονική συσκευή όπου οι φορολογούμενοι θα μπορούσαν να καλύψουν τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

Αξιολογώντας το TAXIS, οι υπάλληλοι των εφοριών ήταν λιγότερο ικανοποιημένοι από την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα των Εγχειριδίων του TAXIS. Από την άλλη πλευρά, ήταν πολύ ικανοποιημένοι

με την ασφάλεια και την αξιοπιστία του TAXIS.¹⁷

Στα πλαίσια της φορολογικής μεταρρύθμισης έγινε προσπάθεια για άμεση ολοκλήρωση μιας αποτελεσματικής διαβούλευσης. Αδιαμφισβήτητα, η φορολογική μεταρρύθμιση αποτελεί βασικό πυλώνα μιας νέας οικονομικής πολιτικής. Τόσο γιατί είναι προϋπόθεση της κάθε προσπάθειας δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και γιατί μπορεί να αποτελέσει βασική συνιστώσα μιας κοινωνικής πολιτικής. Πέρα από γενικές αρχές που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη φορολογική μεταρρύθμιση απαιτείται ένα ενιαίο, κοινωνικά δίκαιο, απλό, σύγχρονο και αναπτυξιακό ηλεκτρονικό φορολογικό σύστημα από το οποίο θα προκύπτουν οι απαραίτητες πληροφορίες.

Το taxisnet είναι ένα σύστημα - μία ιστοσελίδα που δημιούργησε το κράτος, ώστε να μπορεί ο πολίτης να παρακολουθεί, να διαχειρίζεται, αλλά και να επεξεργάζεται όλα τα σχετικά με την εφορία και τις φορολογικές του υποχρεώσεις. Στα πλαίσια εξυγχιτισμού του πληροφοριακού συστήματος έγιναν κάποιες αλλαγές στο ψηφιακό φορολογικό σύστημα. Το νέο TAXISnet έχει στόχο να επεκτείνει, να βελτιώσει και να κάνει φιλικότερες και περισσότερο χρήσιμες τις υπάρχουσες ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Βασικός στόχος του νέου συστήματος, που εφαρμόζει στην πράξη τις απαιτήσεις της πρόσφατης νομοθεσίας, είναι η διευκόλυνση των φορολογουμένων πολιτών προκειμένου να αντεπεξέρχονται στις φορολογικές τους υποχρεώσεις κατά το δυνατόν ευκολότερα, γρηγορότερα και ορθότερα.

Το νέο αυτό σύστημα καλύπτει την εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη υποβολή αρχικών ή συμπληρωματικών-τροποποιητικών δηλώσεων που σήμερα υποβάλλονται είτε ηλεκτρονικά είτε στη Δ.Ο.Υ. καθώς και τη χορήγηση των περισσότερων από τα υφιστάμενα πιστοποιητικά και βεβαιώσεις. Ακόμη παρέχει προσωποποιημένες πληροφορίες και υπενθυμίζει στους χρήστες τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Δίνει στο χρήστη τη δυνατότητα να εξουσιοδοτεί έναν ή περισσότερους λογιστές που θα ενεργούν για λογαριασμό του σε μία ή περισσότερες από τις υπηρεσίες που σταδιακά προστίθενται στο νέο σύστημα. Τέλος επιτρέπει τη μεταβολή προσωπικών στοιχείων μητρώου ή στοιχείων επιχείρησης, χωρίς να είναι υποχρεωτική η προσέλευση στη Δ.Ο.Υ.

¹⁷ Terpsiadou, M. H. & Economides, A. A. (2009). The use of information systems in the Greek public financial services: the case of TAXIS

Κεφάλαιο 3ο:Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

3.1Βασικές εννοιές

3.1.1 Αντικείμενο του φόρου

Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει αφαιρώντας τις εκπιπτόμενες δαπάνες από το ακαθάριστο εισόδημα. Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος με τις διατάξεις του άρθρου 7 καταλαμβάνει τόσο τα φυσικά πρόσωπα όσο και τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο διακρίνονται οι παρακάτω κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων :

- Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
- Εισόδημα από κεφάλαιο
- Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Με βάση το άρθρο 10 του Κ.Φ.Ε. «Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων» είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στο εισόδημα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα.

3.1.2Υποκείμενα του φόρου

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε) ο φορολογούμενος φυσικό πρόσωπο που έχει την φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή ήτοι το παγκόσμιο εισοδημά του που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.

Αντικείμενο φορολογίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα είναι τα εισοδήματα τα οποία προκύπτουν σε κάθε φορολογικό έτος στην Ελλάδα αλλά και στην αλλοδαπή. Εννοείται οτι στην περίπτωση κατά την οποία φορολογικός κάτοικος ης Ελλάδας αποκτά εισόδημα από την αλλοδαπή το οποίο έχει υπαχθεί σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία του κράτους από το οποίο αποκτήθηκε το εισόδημα αυτό θα συμπεριληφθεί στα φορολογητέα του εισοδήματα και από τον φόρο εισοδήματος οποίος θα προκύψει απο την φορολογία των συνολικών εισοδημάτων του θαεκπέσει ο

όρος εισοδήματος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή αλλά έως το ποσό του φόρου που προκύπτει εφαρμόζοντας στο εισόδημα της αλλοδαπής το συντελεστή φορολογίας που ισχύει στη χώρα μας κατά το συγκεκριμένο φορολογικό έτος. Σε αντίθεση ο φορολογούμενος που δεν είναι φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας και αποκτά σε κάποιο φορολογικό έτος εισόδημα , το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα, φορολογείται μόνο για το εισόδημα αυτό.

3.1.3.Φορολογική κατοικία

Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας υποβάλλεται σε φορολογία εισοδήματος και ταυτόχρονα είναι υπόχρεος να υποβάλλει ατομική δήλωση φορολογίας εισοδήματος όταν :

- Έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή την κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων όπως προσωπικοί ,οικονομικοί η κοινωνικοί δεσμοί
- Είναι προξενικός,διπλωματικός ή δημόσιος λειτουργός παρόμοιου καθεστώτος ή δημόσιος υπάλληλος που έχει την ελληνική ιθαγένεια και υπηρετεί την αλλοδαπή.
- Βρίσκεται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 183 ημέρες συμπεριλαμβανομένων και διαστημάτων παραμονής στο εξωτερικό και δεν βρίσκεται στην χώρα για τουριστικούς ,ιατρικούς θεραπευτικούς η άλλους προσωπικούς σκοπούς και δεν υπερβαίνει τις 365 ημέρες.

3.1.4. Χρόνος επιβολής του φόρου – Φορολογικό έτος

Το φορολογικό έτος το οποίο αντικατέστησε την έννοια του Οικονομικού έτους και της διαχειριστικής περιόδου που είχε καθιερωθεί από τους προηγούμενους κώδικες φορολογίας εισοδήματος (Ν.2238/1994,Ν.Δ 3323/1955),ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος.

Το φορολογικό έτος

- Αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους και

- Για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία είναι δυνατόνα αρχίζει την 1^η Ιουλίου ενός ημερολογιακού έτους και να λήγει την 30^η Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους.

Το φορολογικό έτος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

Ένα νομικό ή μια νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας και στο οποίο συμμετέχει καταποσοστό που υπερβαίνει το 50% αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα είναι δυνατό να έχει φορολογικό έτος, το φορολογικό έτος του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας.

Ο φόρος που επιβάλλεται σε κάθε φορολογικό έτος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος.

Το κάθε εισόδημα θεωρείται ότι αποκτήθηκε στο φορολογικό έτος που αποκτά ο φορολογούμενος το δικαίωμα εισπραξής του.

Σε αντίθεση βεβαίως για τις αποδοχές από μισθωτή εργασία και συντάξεις τις οποίες εισπράττει ο φορολογούμενος καθυστερημένα σε μεταγενέστερο φορολογικό έτος χρόνος κτήσης του εισοδήματος αυτού είναι το φορολογικό έτος εντός του οποίου εισπράχθηκε.

Ως έναρξη του φορολογικού έτους θεωρείται ο χρόνος απόκτησης της νομικής προσωπικότητας για τα νομικά πρόσωπα και για τα φυσικά πρόσωπα ο χρόνος δήλωσης έναρξης εργασιών.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται στο εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι ο νέος Κ.Φ.Ε. δεν αναφέρεται σε ορισμό οικονομικού έτους που αναφερόταν ο παλιός και ήταν το έτος υποχρέωσης καταβολής του φόρου. Ουσιαστικά δεν υπάρχει μεταβολή δεδομένου ότι με διαφορετική φρασεολογία ο φόρος εισοδήματος οφείλεται στο επόμενο έτος από το τέλος της διαχειριστικής περιόδου-φορολογικού έτους.

3.1.5.Υποχρέωση φορολογικής δήλωσης

Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 30^η Ιουνίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αποβιώσει ή μεταφέρει την κατοικία του στο εξωτερικό η δήλωση υποβάλλεται από τους κατά περίπτωση υπόχρεους καθόλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και συνοδεύεται από δικαιολογητικά και στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών.

Υπόχρεοι δήλωσης φορολογίας εισοδήματος είναι :

A) Ο φορολογούμενος-φυσικό πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του και έχει την κατοικία του στην Ελλάδα υποχρεούται να δηλώνει όλα τα εισοδήματά του πραγματικά ή τεκμαρτά, τα φορολογούμενα με οποιοδήποτε τρόπο ή απαλασσόμενα ηλεκτρονικά στη φορολογική διοίκηση. Αντίθετα για τα εισοδήματα των ανήλικων τέκνων υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα.

B) Οι φορολογούμενοι οι οποίοι έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος

Γ) Τα φυσικά πρόσωπα υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος με την οποία δηλώνουν όλα τα εισοδήματα . Η δήλωση υποβάλλεται υποχρεωτικά μέσω διαδικτύου.

Δ) Οι σύζυγοι κατά την διάρκεια του γάμου υποχρεούνται να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους στα οποία ο φόρος τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα κάθε ενός συζύγου. Κοινή δήλωση δύναται να υποβάλλουν και τα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης τα οποία έχουν την ίδια φορολογική αντιμετώπιση με τους έγγαμους .

Οι σύζυγοι ή τα μέρη συμφώνου συμβίωσης υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση ο καθένας για τα εισοδήματά του εφόσον έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση ή έχει λυθεί το σύμφωνο συμβίωσης καά το χρόνο υποβολής της δήλωσης ή ο ένας από τους δύο συζύγους ή ένα από τα δύο μέρη συμφώνου συμβίωσης είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

E) Οι κάτοικοι του εξωτερικού υποχρεούνται σε υποβολή φορολογικής δήλωσης στην περίπτωση που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα ο

φορολογούμενος που δεν έχει την φορολογική του κατοικία στην χώρα μας υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Όσον αφορά το φόρο επιβάλλεται μόνο στο συνολικό καθαρό εισόδημα του που προκύπτει στην Ελλάδα και όχι σε αυτό που προκύπτει στο εξωτερικό. Επίσης στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλουν οι κάτοικοι του εξωτερικού πρέπει να ορίζουν τον αντιπροσωπό τους στην Ελλάδα γιατί με βάση την ΔΟΥ αυτού καθορίζεται και η ΔΟΥ που θα υποβάλλουν την δηλωσή τους αυτοί.

Παρόλα αυτά εξαίρεση αποτελούν οι κεκαρμένοι μοναχοί οι οποίοι δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης για το καθαρό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται σε αυτούς κατά το χρονικό διάστημα που διατηρούν την ανωτέρω ιδιότητα εφόσον αυτό δεν υπερβαίνει το ποσό των 9500 ευρώ.

3.1.6. Φορολογητέο εισόδημα

Το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα καλείται φορολογητέο εισόδημα.

Το εισόδημα που αποκτούν τα πρόσωπα από μισθωτή εργασία και συντάξεις φορολογείται και προκύπτει μετά από την έκπτωση των δαπανών από το ακαθάριστο εισόδημα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.

Στην κατηγορία "εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα" περιλαμβάνεται το εισόδημα το οποίο αποκτάται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ανέξαρτητα από τη φύση της σε αντιδιαστολή με την διάκριση του προηγούμενου κώδικα σε εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις από ελεύθερα επαγγέλματα και από γεωργικές επιχειρήσεις.

Στην προτελευταία κατηγορία εντάσσονται τα εισοδήματα από κεφάλαιο και αυτά είναι τα εισοδήματα που προκύπτουν από μερίσματα τόκους δικαιώματα και ακίνητη περιουσία .

Τέλος στην κατηγορία εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου περιέχονται τα εισοδήματα τα οποία αποκτώνται ως υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης

περιουσίας, επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων ή μερίδων, μετοχών, κρατικών ομολόγων, εντόκων γραμματίων, εταιρικών ομολόγων, και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων .

3.1.7. Πρόσωπα που βαρύνουν τους φορολογούμενους-Εξαρτώμενα μέλη

Με τον όρο εξαρτώμενα μέλη θεωρούνται τα προστατευόμενα μέλη τα πρόσωπα δηλαδή που βαρύνουν τον φορολογούμενο. Τα πρόσωπα αυτά είναι:

- ✓ ο/η σύζυγος εφόσον δεν έχει δικό του φορολογητέο εισόδημα
- ✓ τα άγαμα τέκνα έως ότου συμπληρώσουν την ηλικία των 18 ετών
- ✓ τα άγαμα τέκνα έως ότου συμπληρώσουν την ηλικία των 25 ετών εφόσον φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ ή υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία.
- ✓ Τα τέκνα με ποσοστό σωματικής ή νοητικής αναπηρίας τουλάχιστον 67% εφόσον είναι άγαμα διαζευγμένα ή σε χηρεία
- ✓ Αδέλφια των δύο συζύγων με ποσοστό σωματικής ή νοητικής αναπηρίας τουλάχιστον 67% εφόσον είναι άγαμα διαζευγμένα ή σε χηρεία
- ✓ Γονείς, παππούδες ,οι οποίοι δεν ξεπερνούν το ποσό των 3000 ευρώ στο ετήσιο φορολογητέο εισοδημά του και συνοικούν με τον φορολογούμενο
- ✓ Ορφανά από τους δύο γονείς ανήλικα τα οποία έχουν συγγένεια τρίτου βαθμού με το φορολογούμενο πρόσωπο ή με την και το συζυγό του. Δεν θεωρούνται ως προστατευόμενα μέλη εκείνα ,τα οποία έχουν ετήσιο φορολογητέο εισόδημα άνω του ποσού των τριών χιλιάδων ευρώ (3000) και συνοικούν με τον φορολογούμενο.

Στα φορολογητέα εισοδήματα που αναφέρονται για τα προστατευόμενα μέλη, δεν περιλαμβάνονται τα πιο κάτω :

- Η διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο τέκνο με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιωτικό έγγραφο και
- Το εξωϊδρυματικό επίδομα ή προνοιακά επιδόματα αναπηρίας που χορηγούνται από το κράτος.

Τα εισοδήματα του ανήλικου τέκνου προστίθενται στα φορολογητέα εισοδήματα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα ή του συζύγου εφόσον το εν λόγω εισόδημα δεν προέρχεται από :

- Εργασιακή σχέση
- Συντάξεις λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας.

Για τα εισοδήματα που προκύπτουν από συντάξεις το ανήλικο τέκνο υποχρεούται να υποβάλλει δική του φορολογική δήλωση, ώστε να φορολογηθούν αυτά στο ονομά του.

3.2 Πηγές και κατηγορίες εισοδήματος

3.2.1. Πηγές εισοδήματος

Η επιβολή του φόρου πραγματοποιείται σε εισοδήματα που προέρχονται από συγκριμένες πηγές, αφού πρωτίστως γίνει η αφαίρεση όλων των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτησή του. Σύμφωνα με τις διατάξεις του καταργηθέντος Ν.2238/94 για εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν , κατά περίπτωση, στα φορολογικά έτη που αρχίζουν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014 , το εισόδημα προερχόταν από έξι πηγές, τις Α έως Ζ και είναι οι ακολούθως :

- A. Εισόδημα από ακίνητα
- B. Εισόδημα από κινητές αξίες
- Γ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις
- Δ. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις
- E. Εισόδημα από μισθωτές επιχειρήσεις
- ΣΤ. Εισόδημα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή
- Z. Πληρωμές προς νομικά ή φυσικά πρόσωπα

Για να βρεθεί το συνολικό φορολογούμενο εισόδημα αθροίζονται τα εισοδήματα των παραπάνω κατηγοριών Α έως Ζ όπου ήταν πηγές εισοδήματος του

φορολογούμενου και έπειτα γινόταν συμψηφισμός των θετικών και των αρνητικών ποσών, δηλαδή αφαιρούνταν ζημιές των επιμέρους εισοδημάτων. Οι ζημιές ήταν δυνατό να προέρχονταν από τις πηγές Δ και Ε.

Παράδειγμα:

Ένα φυσικό πρόσωπο έχει εισόδημα 4.000 ευρώ το χρόνο από γεωργικές επιχειρήσεις συγκεκριμένα πώληση ελαιολάδου, εισόδημα 2.500 από ακίνητα λόγω εκμίσθωσης διαμερίσματος, 8.000 ευρώ από εμπορικές επιχειρήσεις και τέλος 12.000 ευρώ από την μισθωτή του εργασία .

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα θα πρέπει να αθροίσουμε τα εισοδήματα από την κάθε πηγή :

$$4.000+2.500+8.000+12.000 = 26.500 \text{ ευρώ.}$$

Ο φόρος θα υπολογιστεί πάνω στις 26.500 ευρώ αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα.

3.2.2 Κατηγορίες εισοδήματος

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013, για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, ισχύει ο νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (άρθρα 1 έως και 71 του ν. 4172/2013).

Το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα εντάσσεται σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

- Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που παρέχεται στην Ελλάδα.
- Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που παρέχεται στην αλλοδαπή και πληρώνεται από το Ελληνικό Δημόσιο.
- Εισόδημα από υπηρεσίες διοίκησης, συμβουλευτικές και τεχνικές που παρέχονται στην Ελλάδα, μέσω μόνιμης εγκατάστασης.
- Εισόδημα από καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες που παρέχονται στην Ελλάδα.

- Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται στην Ελλάδα μέσω μόνιμης εγκατάστασης.
- Εισόδημα από τη μεταβίβαση παγίων περιουσιακών στοιχείων από αλλοδαπό που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα.
- Εισόδημα από ακίνητη περιουσία και εισόδημα από λοιπά δικαιώματα που προκύπτουν από την ακίνητη περιουσία, εφόσον τα ακίνητα βρίσκονται στην χώρα μας.
- Εισόδημα από την πώληση ακίνητης περιουσίας, η οποία βρίσκεται στην Ελλάδα.
- Εισόδημα από την πώληση ολόκληρης επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων ή ποσοστών συμμετοχής, μετοχών, εισηγμένων ή μη ομολόγων και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον οι παραπάνω τίτλοι έχουν εκδοθεί από Ελληνική επιχείρηση.
- Εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα.
- Εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα.
- Εισόδημα από τόκους καταβληθέντες ή πιστωθέντες από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην χώρα μας.
- Εισόδημα από δικαιώματα που πιστώνεται ή καταβάλλεται από φορολογικό κάτοικο ημεδαπής (Ελλάδας) ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην χώρα μας.

Ως εισοδήματα δεν νοούνται τα χρηματικά βραβεία όπου και απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος καθώς και τα ποσά των υποτροφιών από το Ελληνικό Δημόσιο.

Όλες οι παραπάνω κατηγορίες είναι ενδεικτικές και εντάσσονται σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες που έχουν οριστεί από τον Ν.4172/2013

1. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
2. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
3. Εισόδημα από κεφάλαιο
4. Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Κεφάλαιο 4ο :Φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

4.1 Μορφές εισοδήματος

4.1.1 Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα εισοδήματα που αποκτώνται, με οποιαδήποτε μορφή , από εργασιακή σχέση υφιστάμενη ή μελλοντική (μισθοί -ημερομίσθια) ή από παρελθούσα (συντάξεις) .

4.1.2 Παροχές σε είδος

Κάθε παροχή σε είδος που δίδει ο εργοδότης στον εργαζόμενο ή και στα συγγενικά του πρόσωπα , η οποία υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων ευρώ (300,00) σε κάθε φορολογικό έτος θεωρείται μισθός και προσανξάνει το φορολογητέο εισόδημα του τελευταίου από μισθωτή εργασία.

Δεν καταλαμβάνουν παροχές σε είδος ,οι οποίες χορηγούνται προσωπικά προς τους δικαιούχους , μόνο αυτούσια και όχι σε χρήμα και οι οποίες εξυπηρετούν λειτουργικές και παραγωγικές ανάγκες της επιχείρησης και συμβάλλουν στην ποιότητα συνθηκών εργασίας ή αποτελούν μέτρα γιατην υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά τέτοιες παροχές σε είδος οι οποίες δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτή εργασία είναι η χορήγηση ειδικών στολών εργασίας η χορήγηση γάλακτος , η παροχή τροφής στο χώρο εργασίας, tablets, φορητοί υπολογιστές.

Η παραχώρηση από πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα επιβατικού αυτοκινήτου , που ανήκει στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένο από την επιχείρηση , σε οποιοδήποτε πρόσωπο που συνδέεται με αυτην(εργαζόμενος, μέτοχος, εταίρος) θεωρείται εισόδημα του χρήστη από μισθωτή εργασία.

Η παροχή αυτή αποτιμάται σε ποσοστό επί της Λιανικής Τιμής Προ Φόρων του αυτοκινήτου με την παρακάτω κλίμακα :

ΛΤΠΦ(€)

%

0-12.000	4%
12.001-17.000	7%
17.001-20.000	14%
20.001-25.000	18%
25.001-άνω	22%

Η αξία της παραχώρησης του οχήματος μειώνεται με βάση την παλαιότητα του ως εξής :

ΕΤΗ	%
0-2	0%
3-5	10%
6-9	25%
10-άνω	50%

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για οχήματα που παραχωρούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς και έχουν Λιανική Τιμή Πώλησης προ Φόρων έως 12.000 ευρώ. Ενδεικτικές περιπτώσεις είναι τα αυτοκίνητα που παρέχουν οι επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους πωλητές, τεχνικούς και λοιπούς εργαζομένους και χρησιμοποιούνται για την επιχειρηματική δραστηριότητα του εργοδότη, για αυτοκίνητα δοκιμών ,για αυτοκίνητα μεταφοράς εργαζομένων ή μεταφορές πελατών όπως αυτά των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ή συνεργείων .

Παροχή σε είδος αποτελεί και η χορήγηση δανείου,κατόπιν δανειακής σύμβασης από πρόσωπο με επιχειρηματική δραστηριότητα σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο. Η παροχή αυτή αποτιμάται για κάθε φορολογικό έτος στη διαφορά μεταξύ του τόκου και υπολογίζεται με βάση το μέσο επιτόκιο αγοράς . Ακόμη η προκαταβολή που

χορηγείται σε εργαζόμενο της οποίας το ποσό υπερβαίνει το σύνολο τριών καθαρών μισθών , θεωρείται δάνειο.

Επίσης οι μετοχές που λαμβάνει οποιοσδήποτε δικαιούχος εργαζόμενος ή μέτοχος κατά την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης σε υλοποίηση ειδικού προγράμματος για την απόκτηση μετοχών ανώνυμης εταιρίας . Η παροχή αυτή αποτιμάται στην ωφέλεια του δικαιούχου η οποία ισούται με την διαφορά της τιμής που κατέβαλε ο εργαζόμενος και της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής κλεισίματος την ημέρα που αποκτά τις μετοχές.

Η παραχώρηση κατοικίας από πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σε εργαζόμενο εταίρο ή μέτοχο για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους θεωρείται παροχή σε είδος.

4.2 Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας

4.2.1. Εναλλακτικός τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος- Τεκμήρια

Ο εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας ενισχύει τη δυνατότητα αντιμετώπισης της φοροαποφυγής διαμέσου αντικειμενικών κριτηρίων . Η διαδικασία αυτή βασίζεται στη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων προκειμένου να υπολογιστεί το τεκμαρτό εισόδημα, ώστε να συγκριθεί με τα συνολικά δηλωθέντα εισοδήματα. Ο υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος βασίζεται στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών.

Αναλυτικότερα, ο υπολογισμός τεκμαρτού εισοδήματος ισχύει στην Ελλάδα για πολλά χρόνια από το 1978 με διαφοροποιήσεις και μεταβολές αλλά το παρόν σύστημα βασίζεται στην εφαρμογή ενός αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού των τεκμαρτών δαπανών που απαιτούνται να γίνουν λόγω της κατοχής και χρήσης συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων ,αλλά ταυτόχρονα και το ελάχιστο εισόδημα που θα πρέπει να έχει ο χρήστης.

Με τα άρθρα 30-34 του Ν.4172/2013 θεσπίζεται εναλλακτική ελάχιστη φορολογία κατά την οποία όταν το τεμαρτό εισόδημα υπερβαίνει το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου , η διαφορά που προκύπτει προστίθεται στο συνολικό εισόδημα προκειμένου να προσδιοριστεί ο φόρος εισοδήματος .

Οι δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και των προσώπων που τον βαρύνουν και οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζουν το τεκμαρτό εισόδημα.

Το συνολικό εισόδημα που αποκτά φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του προσδιορίζεται από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάιστων εισοδημάτων που ορίζονται από τον Κ.Φ.Ε. .

Τα τεκμήρια χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- Τεκμήρια διαβίωσης και
- Τεκμήρια που δημιουργούνται από μια περιστασιακή πράξη

Τα τεκμήρια, σύμφωνα με τον ΚΦΕ, ονομάζονται και «αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες διαβίωσης». Τα τεκμήρια διαβίωσης συνίστανται στην κατοχή κάποιου περιουσιακού στοιχείου και εφαρμόζονται όσο διαρκεί η κατοχή του περιουσιακού στοιχείου.

Τα τεκμήρια αυτά είναι:

- Ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρηθείσα κύρια κατοικία
- Ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρηθείσα δευτερεύουσα κατοικία
- Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης
- Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων
- Αντικειμενική δαπάνη οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων δασκάλων και λοιπού προσωπικού
- Δαπάνη σκαφους αναψυχής ιδιωτικής χρήσης ,κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου
- Αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής
- Δαπάνη εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης
- Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης

4.2.2 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Για τον προσδιορισμό του εισοδήματος, βάσει των νέων δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τον ν.4172/13 λαμβάνονται υπόψη οι ετήσιες δαπάνες για κάλυψη προσωπικών οικογενειακών αναγκών και όχι στα πλαίσια της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Ως ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου, της συζύγου και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται, για:

- Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Ως κινητά αντικείμενα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα των οποίων η αξία υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000,00€). Στην περίπτωση κατά την οποία η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, όμως τα αγορασθέντα αντικείμενα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των αντικειμένων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000,00€)

- Αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρείας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρείας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.

Η παραπάνω διάταξη καταλαμβάνει τις πάσης φύσεως επιχειρήσεις, ατομικές επιχειρήσεις νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες. Στην έννοια των χρεογράφων συμπεριλαμβάνονται οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα ομόλογα τραπεζών, τα προθεσμιακά συμβόλαια, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, τα μερίδια αμοιβίων κεφαλαίων, οι μετοχές και γενικά τα προϊόντα που μπορούν να διαπραγματευτούν στα χρηματιστήρια και τις αγορές.

- Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.

Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται το ποσό της συνολικής επιβάρυνσης, όπως προκύπτει από τα οικεία πωλητήρια συμβόλαια, εκτός εάν από έλεγχο προκύπτει μεγαλύτερο ποσό, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό. Στο τίμημα αυτό θα προστεθούν και τα ποσά του φόρου μεταβίβασης ακινήτου, τα συμβολαιογραφικά έξοδα και λοιπά έξοδα και φόροι.

- Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε

Τα ποσά των δανείων που χορηγούνται από φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και για οποιοδήποτε λόγο, λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης.

- Δωρεές, γονικές παροχές χορηγίες χρηματικών ποσών

Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία.

- Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιαδήποτε μορφής.

Τα ποσά που καταβάλλονται για απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης. Στα ποσά αυτά περιλαμβάνονται οι τόκοι δανείων, συμβατικοί και υπερημερίας.

4.2.3 Τεκμήρια Διαβίωσης

4.2.3.1 Κύρια κατοικία

Η αντικειμενική δαπάνη για το στοιχείο «κατοικία» καταλαμβάνει τις ιδιότητες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρούμενες κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες. Η δαπάνη αυτή υπολογίζεται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα των κύριων και

βοηθητικών χώρων ,αφού ληφθεί υπόψη η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η κατοικία και εάν η κατοικία θεωρείται ως μονοκατοικία ή όχι.Η αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία προσδιορίζεται κατά περίπτωση με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα:

ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	Τ.Μ.	ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ		
		Μέχρι 2.799,00€/τ.μ.	Από 2.800,00 έως 4.999,00€/τ.μ.	Από 5.000,00 και άνω €/τ.μ.
Μέχρι	80	40,00	56,00	68,00
Επόμενα	81-120	65,00	91,00	110,50
Επόμενα	121-200	110,00	154,00	187,00
Επόμενα	201-300	200,00	280,00	340,00
Επόμενα	301 και άνω	400,00	560,00	680,00
Βοηθητικοί χώροι		40,00	56,00	68,00

Για την κύρια μονοκατοικία ισχύουν :

ΚΥΡΙΑ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	Τ.Μ.	ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ		
		Μέχρι 2.799,00€/τ.μ.	Από 2.800,00έως 4.999,00€/τ.μ.	Από 5.000,00 και άνω €/τ.μ.
ΜΕΧΡΙ	80	48,00	67,20	81,60
ΕΠΟΜΕΝΑ	81-120	78,00	109,20	132,60
ΕΠΟΜΕΝΑ	121-200	132,00	184,80	224,40
ΕΠΟΜΕΝΑ	201-300	240,00	336,00	408,00

ΕΠΟΜΕΝΑ	301 και άνω	480,00	672,00	816,00
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ		48,00	67,20	81,60

4.2.3.2 Αντικειμενική δαπάνη ειδικών περιπτώσεων

Αντικειμενική δαπάνη δευτερεύουσας κατοικίας

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για κάθε δευτερεύουσα κατοικία προσδιορίζεται σε ποσοστό 50% της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή προσδιορίζεται, κατά περίπτωση για την αντίστοιχη κύρια κατοικία.

Κατοικίες εκτός συστήματος αντικειμενικών αξιών

Για όσες κατοικίες βρίσκονται σε περιοχές εκτός συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, λαμβάνεται υπόψη η ισχύουσα τιμή εκκίνησης ελαχίστου κόστους κατασκευής ανά τετραγωνικό μέτρο. Δηλαδή όταν μια κατοικία μισθώνεται ορισμένους μήνες μέσα στο έτος, το ετήσιο ποσό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης θα επιμερίζεται με βάση τους μήνες που διαρκεί η μίσθωση.

Εξοχικά-κενές κατοικίες

Ο περιορισμός της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης, δεν ισχύει για δευτερεύουσες εξοχικές κατοικίες, σε τρεις μήνες το έτος. Επίσης δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης σε περιπτώσεις των κενών κατοικιών. Όταν οι κατοικίες παραμένουν κενές, άνω των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων), που να αποδεικνύει ότι το ακίνητο ήταν κενό.

Τουριστικές κατοικίες

Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για δευτερεύουσες κατοικίες που μισθώνουν μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού για τουριστικούς λόγους.

Συνιδιοκτησία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης όταν προκύπτει συνιδιοκτησία ενός ακινήτου, αρχικά θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο επιμερισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους.

4.2.3.3 Αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου

Η αντικειμενική δαπάνη για το στοιχείο «επιβατικό αυτοκίνητο» υπολογίζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, μικτής χρήσης και τύπου JEEP, ανεξαρτήτως εάν είναι ιδιόκτητα ή μισθωμένα με οποιαδήποτε μορφή σύμβασης χρονομεριστική ή χρηματοδοτική. Αντίθετα αντικειμενική δαπάνη δεν υπολογίζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας από διεθνή ή ημεδαπό πιστοποιημένο φορέα καθώς και για τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους.

Η αντικειμενική δαπάνη για τα επιβατικά αυτοκίνητα προσδιορίζεται με την ακόλουθη κλίμακα:

Κυβικά εκατοστά	€/100 κ.ε.	€	€
Μέχρι 1.200			4.000,00
1.300-2.000	600,00	4.800,00	8.800,00
2.100-3.000	900,00	9.000,00	17.800,00
3.100-4.000	1200,00	12.000,00	29.800,00

Η αντικειμενική δαπάνη μειώνεται λόγω παλαιότητας για κάθε επιβατικό αυτοκίνητο με τα πιο κάτω ποσοστά:

Χρόνος παλαιότητας **Ποσοστό μείωσης**

Άνω των 5 ετών	30%
Άνω των 10 ετών	50%

Αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκατοντάδα (π.χ. 1240, 1290 κ.ε.) τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα.

Η συνολική δαπάνη που προκύπτει από επιβατικά αυτοκίνητα που κατέχουν εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων καθώς και επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων ,περιορίζεται στο ποσό της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης.

Η αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου που κατέχει ανήλικο τέκνο βαρύνει το γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα ή το γονέα που έχει τη γονική μέριμνα.

4.2.3.4 Δίδακτρα που καταβάλλονται σε ιδιωτικά σχολεία

Τα δίδακτρα σε εκπαιδευτήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης του φορολογούμενου που τα καταβάλλει. Στα δίδακτρα που λαμβάνονται υπόψη δεν περιλαμβάνονται εκείνα που καταβάλλονται :

- Σε νυχτερινά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και
- Σε σχολεία για άτομα με ειδικές ανάγκες.

4.2.3.5 Αμοιβές για λήψη υπηρεσιών από τρίτα πρόσωπα

Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης του φορολογούμενου λαμβάνονται υπόψη και οι δαπάνες που καταβάλλονται στα πιο κάτω πρόσωπα:

- ✓ Οικιακοί βοηθοί
- ✓ Οδηγοί αυτοκινήτων
- ✓ Δάσκαλοι
- ✓ Λοιπό προσωπικό

Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης δεν λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη που αφορά στην απασχόληση ενός μόνο οικιακού βοηθού και ενός μόνο νοσοκόμου εφόσον ο φορολογούμενος έχει αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή αναπηρία ή είναι άνω των 65 ετών.

4.2.3.6 Δαπάνες συντήρησης σκάφους αναψυχής

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του φορολογούμενου υπολογίζονται και τα πάσης φύσεως έξοδα που καταβάλλονται για τη χρήση του σκάφους αναψυχής που κατέχει ο ίδιος ή και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν.

Τα έξοδα αυτά προσδιορίζονται ως κατωτέρω:

Α) Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη

Μέτρα	€/μέτρο	€
Μέχρι 5		4.000,00
Από 6 και άνω	2.000,00	

Β) Ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης

Μήκος	€/μέτρο	€
Μέχρι 7		12.000,00
8-10	3.000,00	21.000,00
11-12	7.500,00	36.000,00
13-15	15.000,00	81.000,00
16-18	22.500,00	148.500,00
19-22	30.000,00	268.500,00
23 και άνω	50.000,00	

Γ)Ιστιοφόρα σκάφη και πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδααξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων τρεχαντήρι βαρκαλάς ,πέραμα τσερνίκι και λίμπερτυ, που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Μήκος	€/μέτρο	€
Μέχρι 7		6.000,00
8-10	1.500,00	10.500,00
11-12	3.750,00	18.000,00
13-15	7.500,00	40.500,00
16-18	11.250,00	74.250,00
19-22	15.000,00	134.250,00
23 και άνω	25.000,00	

Η αντικειμενική δαπάνη για κάθε σκάφος μειώνεται λόγω παλαιότητας με τα πιο κάτω ποσοστά :

Χρόνος παλαιότητας	Ποσοστό μείωσης
Άνω των 5 ετών	15%
Άνω των 10 ετών	30%

Πρέπει να αναφερθεί ότι στην αντικειμενική δαπάνη για κάθε σκάφος προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος .

4.2.3.7.Δαπάνες συντήρησης αεροσκάφους

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης τυ φορολογούμενου υπολογίζονται και τα πάσης φύσεως έξοδα που καταβάλλονται για τη χρήση

αεροσκαφών ελικοπτέρων και ανεμοπτέρων που κατέχει ο ίδιος ή τα πρόσωπα που τον βαρύνουν.

Τα έξοδα αυτά προσδιορίζονται ως κατωτέρω:

Α)Ανεμόπτερα

Αντικειμενική δαπάνη €8.000,00 ετησίως

Β)Αεροσκάφη με κινητήρα κοινό , εσωτερικής καύσης , στροβιλοελικοφόρα και ελικόπτερα .

Ίπποι	€/ίππο	€
Μέχρι 150		65.000,00
Από 150 και άνω	500,00	

Γ) Αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET)

Αντικειμενική δαπάνη ετησίως €200,00 για κάθε λίμπρα ώθησης.

Δ)Υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές

Αντικειμενική δαπάνη €20.000,00 ετησίως

4.2.3.8 Δεξαμενές κολύμβησης

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου περιλαμβάνει και τη δαπάνη που προκύπτει από την κατοχή εσωτερικής ή εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης (πισίνα).

Η δαπάνη αυτή προσδιορίζεται με την ακόλουθη κλίμακα:

Τετραγωνικά μέτρα	Εξωτερική δεξαμενή		Εσωτερική δεξαμενή	
	€/τ.μ	€	€/τ.μ.	€
Μέχρι 60	160,00	9.600,00	320,00	19.200,00
Άνω των 60	320,00		640,00	

4.2.4 Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που ορίζονται αντίστοιχα με τις διατάξεις των άρθρων 31 και 32 του παρόντος κώδικα, δεν εφαρμόζονται:

- ✓ Για επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης αναπήρου ,το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας,
- ✓ Για την κατοικία ή και γιατο επιβατικό αυτοκίνητο :
Α)αλλοδαπού προσωπικού που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα και
Β)ημεδαπού προσωπικού που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις
- ✓ Για τα επιβατικά αυτοκίνητα των επιχειρήσεων μεταπώλησης αυτοκινήτων ,που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση
- ✓ Για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης ,κυριότητας ή κατοχής μόνιμων κατοίκων εξωτερικού,
- ✓ Για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης,ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστότο εξήντα επτά τοις εκατό (67%),
- ✓ Κατά ποσοστό 30%στους συνταξιούχους με ηλικία άνω των 65 ετών
- ✓ Για φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή
- ✓ Για φυσικά πρόσωπα που έχουν την φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή και δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα ,για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων .

Κεφάλαιο 5ο: Εισόδημα από Κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

5.1 Εισόδημα από κεφάλαιο

Εισόδημα από κεφάλαιο νοείται το εισόδημα που αποκτάται από ακίνητη ή κινητή περιουσία με οποιαδήποτε μορφή (μετρητά ή είδος).

Το εισόδημα από κεφάλαιο διακρίνεται στις πιο κάτω κατηγορίες:

- Μερίσματα,
- Τόκοι,
- Δικαιώματα,
- Από ακίνητη περιουσία (ενοίκια)

5.2 Μερίσματα

Με τον όρο μερίσματα νοείται το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη, καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά μερίδια ή μερίδες, τα προμερίσματα και μαθηματικά αποθεματικά, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε είδους νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, καθώς και κάθε άλλο συναφές διανεμόμενο ποσό.

Ειδικότερα, στην έννοια του μερίσματος εμπίπτουν, τα κέρδη που διανέμονται με τις παραάτω μορφές:

- ❖ Κάθε διανομή κερδών, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, που προέρχεται από εισηγμένες και μη μετοχές
- ❖ Κέρδη από ιδρυτικούς τίτλους
- ❖ Κέρδη από εταιρικά μερίδια περιορισμένης ευθύνης, ή από συμμετοχή σε προσωπικές εταιρίες,
- ❖ Κέρδη από κοινοπραξίες και λοιπές νομικές οντότητες,
- ❖ Προμερίσματα που διανέμουν οι ανώνυμες εταιρίες
- ❖ Οι προσωρινές απολήψεις κερδών των εταίρων
- ❖ Οι τόκοι προνομιούχων μετοχών,

- ❖ Οι υπεραποδόσεις επενδύσεων μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιρειών,
- ❖ Οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη Διοικητικών Συμβουλίων, στους διαχειριστές και στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας.

5.3 Εισόδημα από τόκους

Με τον όρο «τόκοι» νοείται το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων, των συμφωνιών επαναγοράς και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα. Επισημαίνεται ότι στην έννοια των τόκων εμπίπτουν κάθε είδους τόκοι, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι τόκοι δανείων, οι τόκοι υπερημερίας λόγω συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και οι τόκοι που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.

5.4 Εισόδημα από δικαιώματα

Με τον όρο «δικαιώματα» νοείται το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή για το δικαίωμα χρήσης:

- i) των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών, μαγνητοταινιών για ραδιοφωνικές εκπομπές και αναπαραγωγής βιντεοκασετών, λογισμικού για εμπορική εκμετάλλευση ή προσωπική χρήση,
- ii) διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,
- iii) εμπορικών σημάτων,
- iv) προνομίων,

- v)σχεδίων ή υποδειγμάτων ,
- vi)σχεδιαγραμμάτων,
- vii)απόρρητων χημικών τύπων ή μεθόδων κατεργασίας ή,
- viii)πληροφοριών που αφορούν βιομηχανική , εμπορική ή επιστημονική πείρα.

Ο όρος δικαιώματα καταλαμβάνει και τις πληρωμές που πραγματοποιούνται για :

- Τη χρήση βιομηχανικού , εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού
- Τη χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής , τεχνικής ή τεχνολογικής βοήθειας
- Τεχνογνωσίας, αποτελεσμάτων ερευνών , αναδημοσίευσης άρθρων και,
- Μελετών ,
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά μέσω δικτύων πληροφορικής σε βάση δεδομένων επίλυσης προβλημάτων ,
- Την ηλεκτρονική λήψη λογισμικού ηλεκτρονικού υπολογιστή ,
- Την εκμίσθωση βιομηχανικού ,εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και
- Λοιπά συναφή δικαιώματα.

5.5 Εισόδημα από ακίνητη περιουσία

Ο όρος «εισόδημα από ακίνητη περιουσία» καταλαμβάνει το εισόδημα , σε χρήμα ή σε είδος , που προκύπτει από την εκμίσθωση την ιδιοχρησιμοποίηση ή την δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων.

Στην έννοια του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προκύπτει στις παρακάτω περιπτώσεις:

- i. Κατά την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης γης ή ακινήτου μαζί με τα έπιπλα ή τα μηχανήματά του
- ii. Από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης χώρου γης ή ακινήτων για τοποθέτηση κεραίας, ανεμογεννήτριας, διαφημιστικών επιγραφών ,
- iii. Από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα , που ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών τους.

- iv. Η καταβολή αποζημίωσης για επίταξη και για εξωσυμβατική χρήση γης και ακινήτων , το αντάλλαγμα κατά τη μεταβίβαση της ενάσκησης επικαρπίας ακινήτου καθώς και η αποζημίωση που καταβάλλεται από τον μισθωτή στον εκμισθωτή λόγω πρόωρης λύσης εμπορικής μίσθωσης
- v. Το εισόδημα που προκύπτει από ιδιοχρησιμοποίηση βιομηχανοστασίων μαζί με τα παραρτήματα, τα εξαρτήματα, τις αποθήκες και τις γαίες που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών.

5.6 Εισόδημα από Υπεραξία

Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αίτια ακίνητης περιουσίας ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπράγματου δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας ή ιδανικού μεριδίου αυτού ή συμμετεχών οι οποίες έλκουν άνω του 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία και δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Ως μεταβίβαση νοείται και η εισφορά ακίνητης περιουσίας για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης ή της αξίας του ανταλλάγματος που καταβάλλεται σε αυτόν και λαμβάνεται αποπληθωρισμένο.

Ο χρόνος κτήσης είναι ο χρόνος απόκτησης ποσοστού τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του μεταβιβαζόμενου δικαιώματος επί της ακίνητης περιουσίας.

5.7 Μεταβίβαση τίτλων

Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης της επιχείρησης , υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων :

- a) Μετοχές σε εταιρεία μη εισηγμένη σε χρηματιστηριακή αγορά
- b) Μετοχές και άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά
- c) Μερίδια ή μερίδες σε προσωπικές εταιρείες

- d) Κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα,
- e) Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Κεφάλαιο 6ο: Τρόπος Φορολογίας Εισοδήματος

6.1 Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις καθορίζεται στο άρθρο 12, οι παροχές σε είδος προς τους εργαζομένους στο άρθρο 13 και οι συντελεστές φορολογίας στο άρθρο 15 του Κ.Φ.Ε. .

Φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα.

Το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο με βάση την παρακάτω κλίμακα :

Εισόδημα(μισθοί, συντάξεις,επιχειρηματική δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου σε ευρώ	Προοδευτικός φόρος σε ευρώ
0,00-20.000,00	22%	4.400,00	4.400,00
20.001,00-30.000,00	29%	2.900,00	7.300,00
30.001,00-40.000,00	37%	3.700,00	11.000,00
40.001,00	45%		

Εξαίρεση της παραπάνω φορολογικής κλίμακας αποτελούν οι αμοιβές που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία Εμπορικού Ναυτικού και εξυπακούεται ότι οι συντελεστές της παρακάτω κατηγορίας εφαρμόζονται μόνο στις αμοιβές από μισθωτή εργασία.

Εργαζόμενοι	Φορολογικός Συντελεστής (%)
Αξιωματικοί	15%
Κατώτερο πλήρωμα	10%

Οι παραπάνω φορολογικοί συντελεστές αφορούν εργαζομένους που υπηρετούν σε εμπορικά πλοία με ελληνική σημαία και σε πλοία με ξένη σημαία τα οποία εκτελούν εσωτερικές τακτικές γραμμές της Ελλάδας ,ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας των εργαζομένων. Αντίθετα η διάταξη αυτή δεν καταλαμβάνει τις αποδοχές που αποκτούν φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας οι οποίοι εργάζονται σε πλοία με ξένη σημαία που εκτελούν διεθνείς μεταφορές ,καθώς αυτές αποτελούν εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης.

Σύμφωνα με διατάξεις του άρθρου 15 η εφάπαξ αποζημίωση που καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο,λόγω οποιασδήποτε διακοπής της εργασιακής σχέσης (συνταξιοδότηση ,απόλυση ,παραίτηση) φορολογείται αυτοτελώς ως εξής:

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής
≤60.000,00	0%
60.000,01-100.000,00	10%
100.000,01-150.000,00	20%
>150.000,00	30%

Το ασφάλισμα που καταβάλλεται στον δικαιούχο, με βάση ομαδικό ασφαλιστήριο συνταξιοδοτικό συμβόλαιο, φορολογείται αυτοτελώς με τους παρακάτω συντελεστές:

Παροχή	Φορολογικός συντελεστής
Περιοδικά καταβαλλόμενη	15%
Εφάπαξ καταβαλλόμενη	
Μέχρι τις σαράντα χιλιάδες ευρώ(≤40.000,00€)	10%
Υπερβαίνουν τις σαράντα χιλιάδες	20%

ευρώ($\geq 40.000,00\text{€}$)

Εφάπαξ καταβαλλόμενη με πρόωρη εξαγορά

Μέχρι τις σαράντα χιλιάδες ευρώ ($\leq 40.000,00\text{€}$)	15%
Υπερβαίνουν τις σαράντα χιλιάδες ευρώ($\geq 40.000,00$)	30%

Με τις παραπάνω περιπτώσεις φορολογίας της αποζημίωσης και του ασφαρίσματος εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για το συγκεκριμένο εισόδημα.

6.2 Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη

Οι «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης» ή «τεκμήρια διαβίωσης» που, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., είναι τα ελάχιστα ποσά, τα οποία καταβάλλει ετησίως κάθε φορολογούμενος για να συντηρεί σπίτια, ΙΧ αυτοκίνητα, σκάφη, πισίνες, ανεμόπτερα, αεροσκάφη και ελικόπτερα, για να πληρώνει δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων και μισθοδοσία υπηρετικού προσωπικού και για να καλύπτει τις άμεσες προσωπικές ανάγκες διαβίωσής του, αθροίζονται και προσδιορίζουν ένα ελάχιστο όριο φορολογητέου τεκμαρτού εισοδήματος.

Το ποσό της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης του φορολογουμένου ανεξαρτήτως εάν συντρέχουν λόγοι υπολογισμού αντικειμενικής δαπάνης με βάση τα τεκμήρια ορίζεται :

- Για άγαμο φορολογούμενο πρόσωπο σε τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000,00€) και
- Για έγγαμο φορολογούμενα πρόσωπα, εφόσον υποβάλλουν κοινή δήλωση, σε πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000,00€)

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης, όταν υπερβαίνει την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν μπορεί να αμφισβητηθεί, εκτός αν συντρέχουν κάποιοι από τους παρακάτω λόγους :

- ❖ Υπηρετεί τη στρατιωτική θητεία του στις Ένοπλες Δυνάμεις,
- ❖ Είναι φυλακισμένος,
- ❖ Νοσηλεύεται σε νοσοκομείο ή κλινική ,
- ❖ Είναι άνεργος και δικαιούται βοήθημα ανεργίας,
- ❖ Συγκατοικεί με συγγενείς πρώτου βαθμού,οι οποίοι έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές και λόγω συγκατοίκησης έχει μειωμένες δαπάνες διαβίωσης , επειδή συμβάλλει στις δαπάνες αυτών
- ❖ Είναι ανήλικος ορφανός,ο οποίος εχει στην κυριοτητά του επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά των γονέων του
- ❖ Και επικαλείται αποδεδειγμένους λόγους ανώτερης βίας εξ αιτίας των οποίων πραγματοποίησε μικρότερη δαπάνη από την αντικειμενική.

6.3 Απαλλαγές και μειώσεις φόρου

6.3.1 Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται τα ποσά που καταβάλλονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- ❖ Τα ποσά που καταβάλλουν οι φορείς γενικής κυβέρνησης στους υπαλλήλους ως αποζημίωση για έξοδα κίνησης,εφόσον τα έξοδα αυτά έχουν πραγματοποιηθεί κατά την εκτέλεση της εργασίας τους.
- ❖ Ποσά που καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο ως αποζημίωση για έξοδα διαμονής και σίτισης, εφόσον αυτά πραγματοποιούνται στα πλαίσια της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη και θα πρέπει να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο μέσο .
- ❖ Το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών που υπηρετούν στην αλλοδαπή δεδομένου οτι αυτό καταβάλλεται για αντιμετώπιση πρόσθετων αναγκών των υπαλλήλων λόγω διαβίωσής τους στο εξωτερικό.
- ❖ Μέρος των αμοιβών των εργαζομένων που κρατείται με βάση διάταξη νόμου υπέρ ασφαλιστικών ταμείων .
- ❖ Οι εισφορές που καταβάλλει ο εργοδότης και το μέρος των αμοιβών των εργαζομένων που κρατείται υπέρ των επαγγελματικών ταμείων .

- ❖ Η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου καθώς και άλλα επαγγελματικά ταμεία.
- ❖ Ποσά διατακτικών σίτισης με αξία μέχρι έξι ευρώ (6,00€) αανά διατακτική ανά εργάσιμη ημέρα .
- ❖ Παροχές που χορηγούνται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο αξίας μέχρι του ποσού των είκοσι επτά ευρώ (27,00€).
- ❖ Τα ασφάλιστρα ανεξαρτήτως ποσού που καταβάλλονται από τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου ή από τον εργαζόμενο με βάση ομαδικά συνταξιοδοτικά ασφαλιστήρια.
- ❖ Τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργοδότη για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη των εργαζομένων ή κάλυψη έναντι κινδύνου ζωής μέχρι ποσού χιλίων πεντακοσίων ευρώ (1.500€).

Απαλλάσσονται από φόρο για εισοδήματα που προκύπτουν από μισθωτή εργασία και συντάξεις οι παρακάτω κατηγορίες:

- ❖ Τα φυσικά πρόσωπα ,φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπού κράτους και κάτοχοι διπλωματικού διαβατηρίου τα οποία διαμένουν στην χώρα με τις ιδιότητες των διπλωματικών ή προξενικών εκπροσώπων ,υπαλλήλων πρεσβείας ή προξενείου , μελών διπλωματικής αποστολής . Καθώς και κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάση διεθνούς συνθήκης.
- ❖ Η διατροφή που λαμβάνει ο/η δικαιούχος σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη
- ❖ Συντάξεις που καταβάλλονται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου , στρατιωτικούς και γενικά σε πρόσωπα που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.
- ❖ Το εξωϊδρυματικό επίδομα που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρία.
- ❖ Μισθοί και συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) ανεξαρτήτως της φύσεως της αναπηρίας.

- ❖ Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. στους ανέργους με την προϋπόθεση ότι τα λοιπά εισοδήματα του δικαιούχου ανέργου δεν υπερβαίνουν το ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ (10000.00€) ανά έτος.
- ❖ Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) που καταβάλλουν οι ασφαλιστικοί φορείς.
- ❖ Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες ,σε άτομα που διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα για ανθρωπιστικούς λόγους καθώς και σε άτομα που έχουν αιτηθεί προσφυγική ιδιότητα.
- ❖ Επιδόματα επικίνδυνης εργασίας που καταβάλλονται με την μορφή πτητικού ,καταδυτικού, επίδοματος ναρκαλιείας,αλεξιπτωτιστών δυτών και υποβρύχιων καταστροφών σε αξιωματικούς ή υπαξιωματικούς και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων , της Ελληνικής Αστυνομίας , της Πυροσβεστικής και του Λιμενικού Σώματος απαλλάσσονται κατά ποσοστό εξήντα πέντε τοις εκατό (65%).
- ❖ Ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και τα πληρώματα ασθενοφόρων του Ε.Κ.Α.Β. και απαλλάσσεταικατά ποσοστό εξήντα πέντε τοις εκατό (65%).

6.3.2 Μείωση φόρου εισοδήματος

Ο φόρος που προκύπτει για φορολογητέο εισόδημα μέχρι του ποσού των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000,00€) ο φόρος μειώνεται με βάση τα παρακάτω:

Φορολογούμενος	Ποσό μείωσης €
Χωρίς εξαρτώμενα τέκνα	1.900,00
Με ένα εξαρτώμενο τέκνο	1.950,00
Με δύο εξαρτώμενα τέκνα	2.000,00
Με τρία εξαρτώμενα τέκνα	2.100,00

Παράδειγμα :

Φορολογούμενος με δύο εξαρτώμενα τέκνα με φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία €18.500,00:

Φόρος κλίμακας άρθρου 15	€	8.500,00x22%=4.070,00€
Μείωση φόρου	€	2.000,00€
Υπόλοιπο φόρου	€	2.070,00€

Δηλαδή από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι για φορολογητέα εισοδήματα μέχρι τα πιο κάτω ποσά, κατά περίπτωση, δεν προκύπτει φόρος εισοδήματος:

Φορολογούμενος	Αφορολόγητο εισόδημα €
Χωρίς εξαρτώμενα τέκνα	8.636,37
Με ένα εξαρτώμενο τέκνο	8.863,63
Με δύο εξαρτώμενα τέκνα	9.090,91
Με τρία εξαρτώμενα τέκνα	9.545,46

Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος που σημαίνει μειώνεται κατά ποσοστό 1% επί του υπερβάλλοντος ποσού των είκοσι χιλιάδων ευρώ από μισθούς και συντάξεις.

Φοροελάφρυνση με χρήση ηλεκτρονικών μέσων

Προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση του φόρου που προβλέπεται θα πρέπει ο φορολογούμενος να έχει πραγματοποιήσει δαπάνες για αγορά αγαθών και λήψη υπηρεσιών, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες να έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Το ελάχιστο ποσό αυτών των αγορών προσδιορίζεται με την κατωτέρω κλίμακα:

Φορολογητέο εισόδημα (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης μη ηλεκτρονική συναλλαγή και μέσα πληρωμής με κάρτα
1,00-10.000,00	10%
10.000,01-30.000,00	15%
30.000,01 και άνω	20% και μέχρι 30.000 ευρώ

Το ποσό των δαπανών δηλώνεται ατομικά από κάθε σύζυγο ή από κάθε μέρος συμφώνου συμβίωσης.

Στην περίπτωση κατά την οποία δεν καλύπτεται το ποσό των αγορών που προκύπτει με την παραπάνω κλίμακα τότε το ποσό του φόρου αυξάνεται κατά ποσοστό 22% της διαφοράς μεταξύ του απαιτούμενου ποσού δαπανών και του ποσού των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.

Από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών νέσων πληρωμής για την πραγματοποίηση των δαπανών εξαιρούνται οι φορολογούμενοι:

- Με ηλικία εβδομήντα ετών και άνω,
- Με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω,
- Με δικαστική συμπαράσταση ,
- Φορολογικοί κάτοικοι της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ.,
- Υπάλληλοι του υπουργείου Εξωτερικών
- Στρατιωτικοί, εφόσον υπηρετούν στην αλλοδαπή,
- Υπηρετούντες στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Τρόφιμοι σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα και
- Φυλακισμένοι

Πρόσθετες μειώσεις φόρου

Πρόσθετη μείωση φόρου διακοσίων ευρώ (200,00) προβλέπεται για το φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του εφόσον :

- Έχει πιστοποιηθεί πρόσωπο με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρίας με γμωματεύσεις που εκδίδονται από τις υγειονομικές επιτροπές Α.Ν.Υ.Ε., Α.Α.Υ.Ε.
- Τα πρόσωπα αυτά είναι ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες και έχουν αποστρατευτεί λόγω αναπηρίας
- Εφόσον η αναπηρία αυτή προκλήθηκε σε διατεταγμένη υπηρεσία που εκτελέσθηκε σε ειρηνική περίοδο.
- το πρόσωπο ανηκεί στους Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης

Μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες

Από 01/01/2017 δεν ισχύουν οι διατάξεις για μείωση φόρων για τις ιατρικές δαπάνες. Έως τότε ίσχυε πως τη μείωση φόρου για ιατρικές δαπάνες δικαιούνται όλοι οι φορολογούμενοι, ανεξαρτήτως πηγής εισοδήματος, εφόσον οι ίδιοι ή και τα εξαρτώμενα μέλη τους έχουν δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου. Το ποσό του φόρου μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό που έχει οριστεί για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, εφόσον τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν ένα ορισμένο % του φορολογητέου εισοδήματος του φορολογούμενου.

Μειώσεις φόρου για δωρεές

Τη μείωση φόρου για δωρεές προς συγκεκριμένους φορείς, δικαιούνται όλοι οι φορολογούμενοι που αποκτούν εισόδημα οποιασδήποτε κατηγορίας και ανεξαρτήτως πηγής εισοδήματος. Ο φόρος εισοδήματος κάθε φορολογούμενου, ανεξαρτήτως των άλλων μειώσεων του φόρου μειώνεται κατά το ποσοστό 10% επί των ποσών των δωρεών που χορηγούνται σε κάθε έτος εφόσον τα ποσά των δωρεών αυτών υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους τα 100 ευρώ (100,00€). Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του δωρητή. Καθώς και οι δωρεές να γίνονται σε φορείς, που προβλεπονται απο σχετική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών.

Για τη μείωση του φόρου φυσικού προσώπου λαμβάνεται υπόψη και η αξία των ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν ΝΠΙΔ και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Οι φορείς προς τους οποίους τα καταβαλλόμενα ποσά δωρεών αναγνωρίζονται για έκπτωση από το φόρο αναφέρονται αναλυτικά στην Πολ. 1010/2-12014 και χαρακτηριστικά είναι :

- ✓ Φορείς της Γενικής κυβέρνησης,
- ✓ Ιεροί ναοί,

- ✓ Ιερές μονές του Αγίου Όρους,
- ✓ Δημοτικά νοσοκομεία-νοσοκομεία ΝΠΙΔ,
- ✓ Κοινωφελή ιδρύματα,
- ✓ Σωματεία,
- ✓ Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Η διάταξη αυτή καλύπτει και δωρεές που πραγματοποιούνται σε πολιτικά κόμματα αλλά και σε Βουλευτές υποψήφιους της Βουλής των Ελλήνων αλλά και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

6.3.3 Ειδικές περιπτώσεις μείωσης φόρου

- Οι φορολογούμενοι που δεν έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και είναι φορολογικοί κάτοικοι τρίτου κράτους , οι οποίοι αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις από το φόρο που αναλύθηκαν παραπάνω.
- Οι φορολογικοί κάτοικοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου οι οποίοι αποκτούν αποδεδειγμένα εισόδημα στην Ελλάδα κατά ποσοστό μικρότερο του 90% το παγκοσμίου εισοδηματός τους δεν δικαιούνται τις μειώσεις από το φόρο.
- Οι φορολογικοί κάτοικοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου οι οποίοι αποκτούν αποδεδειγμένα εισόδημα στην Ελλάδα κατά ποσοστό τουλάχιστον 90% το παγκοσμίου εισοδηματός τους , δικαιούνται τις μειώσεις από το φόρο που προβλέπονται.
- Οι φορολογικοί κάτοικοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου οι οποίοι αποκτούν αποδεδειγμένα χαμηλό εισόδημα στην Ελλάδα για το οποίο προβλέπεται μείωση του φόρου με βάση τη φορολογική νομοθεσία του κράτους κατοικίας τους , δικαιούνται τις μειώσεις από το φόρο που προβλέπονται.

6.4 Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης

Με βάση τον Ν.4111/2013 και τις διατάξεις τους άρθρου 44 επιβάλλεται φόρος πολυτελούς διαβίωσης στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτουν από την κυριότητα ή κατοχή επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μεγάλου κυβισμού άνω των 1.929 κ.ε., σε ιδιοκτήτες σκαφών, αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμοπτέρων και δεξαμενών κολύμβησης όπως αυτά προκύπτουν από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος.

- Για τα επιβατικά αυτοκίνητα από χίλια εννιακόσια είκοσι εννέα (1.929) κυβικά εκατοστά έως δύομιση χιλιάδες (2.500) κυβικά εκατοστά ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%).
- Για τα επιβατικά αυτοκίνητα από δύομιση χιλιάδες (2.500) κυβικά εκατοστά και άνω ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).
- Για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).
- Για δεξαμενές κολύμβησης, εσωτερικές και εξωτερικές, ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

Από την επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης εξαιρούνται τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με παλαιότητα άνω των 10 ετών από το έτος πρώτης κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα, καθώς και τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης αναπήρων, τα οποία απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας.

Φόρος πολυτελούς διαβίωσης για επιβατικά αυτοκίνητα :

Κυβικά Εκατοστά	Μέχρι Και 5 Έτη	Πάνω Από 5 Μέχρι Και 10 Έτη
1.929	418,7	293
2.000	440	308
2.100	485	340

Κυβικά Εκατοστά	Μέχρι Και 5 Έτη	Πάνω Από 5 Μέχρι Και 10 Έτη
2.200	530	371
2.300	575	402
2.400	620	434
2.500	665	465
2.600	1.420	994
2.800	1.600	1.12
3.000	1.780	1.246
3.200	2.020	1.414
3.400	2.260	1.582
3.600	2.500	1.750
3.800	2.740	1.918
4.000	2.980	2.086
4.200	3.220	2.254
4.400	3.460	2.422
4.600	3.700	2.590
4.800	3.940	2.758
5.000	4.180	2.926
5.200	4.420	3.094
5.400	4.660	3.260
5.600	4.900	3.430
5.800	5.140	3.598
6.000	5.380	3.766

6.5 Υπολογισμός φόρου της διαφοράς τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος

Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος προσδιορίζεται από την Φορολογική Διοίκηση κατά το ίδιο φορολογικό έτος και φορολογείται με τους ισχύοντες συντελεστές φορολογίας ανάλογα με την κατηγορία του εισοδήματος του φορολογουμένου.

Συγκεκριμένα

Α)Φορολογούμενος:

- Με εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή από συντάξεις ή
- Με εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις μεγαλύτερο από εισοδήματα των λοιπών κατηγοριών ή
- Με εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου με την προϋπόθεση ότι το τεκμαρτό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (9.500,00€) ή
- Με εισόδημα από περισσότερες της μιας κατηγορίας εισοδήματος και υπάρχει ισότητα μεταξύ τους ή,
- Χωρίς εισόδημα από καμία κατηγορία ή
- Εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)

Β) Φορολογούμενος:

- Με εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή
- Με συνολικό εισόδημα από λοιπές κατηγορίες μεγαλύτερο του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Για τις παραπάνω περιπτώσεις εφαρμόζονται οι συντελεστές της παρακάτω κλίμακας :

Εισόδημα(μισθοί, συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλίμακίου σε ευρώ	Προοδευτικός φόρος σε ευρώ
0,00-20.000,00	22%	4.400,00	4.400,00
20.001,00-30.000,00	29%	2.900,00	7.300,00
30.001,00-40.000,00	37%	3.700,00	11.000,00
40.001,00	45%		

Γ) Φορολογούμενος:

- Με εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση ή

- Με εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση μεγαλύτερο από εισοδήματα των λοιπών κατηγοριών

Εφαρμόζεται ο συντελεστής δεκατρία τοις εκατό (13%).

Η Φορολογική Διοίκηση προκειμένου να προσδιορίσει τη διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος του φορολογουμένου, υποχρεούται να λάβει υπόψη της τα χρηματικά ποσά που αναγράφονται στη δηλωσή του, των οποίων η εισπραξή τους αποδεικνύεται με νόμιμα παραστατικά στοιχεία.

Τα ποσά που λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της υπόψη διαφοράς είναι τα κατωτέρω:

- ✓ Πραγματικά εισοδήματα τα οποία με βάση ειδική διάταξη νόμου δεν υπόκεινται σε φορολογία,
- ✓ Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις και αποκτήθηκαν από τον φορολογούμενο, τέτοια ποσά είναι κέρδη από κρατικά λαχεία, κέρδη από παιχνίδια του ΟΠΑΠ, χρηματικά βραβεία και υποτροφίες και επιστροφή κεφαλαίων νομικών προσώπων.
- ✓ Χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων,
- ✓ Εισαγωγή συναλλάγματος
- ✓ Δάνεια τα οποία έχουν ληφθεί με σύμβαση δανειακή σύμβαση με βέβαια χρονολογία
- ✓ Δωρεά χρηματικών ποσών ή γονική παροχή χρημάτων
- ✓ Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα είχε απαλλαγεί από το φόρο.

6.6 Φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο

- Τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).
- Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%)

- Τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).
- Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία φορολογείται αυτοτελώς σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα :

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (ευρώ)	Συντελεστής(%)
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
35.0001-	45%

6.7 Φορολογικός συντελεστής εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και μεταβίβασης τίτλων.

Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία ακίνητης περιουσίας ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπράγματου δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας ή ιδανικού μεριδίου αυτού η συμμετοχών οι οποίες έλκουν άνω του 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία και δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα , υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων ,καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης της επιχείρησης υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων εφόσον δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα, τέτοιες περιπτώσεις είναι οι μετοχές σε εταιρία μη εισηγμένη σε χρηματιστηριακή αγορά, μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά , μερίδια , κρατικά ομόλογα και παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Ο φορολογικός συντελεστής που καταλαμβάνει το εισόδημα από την υπεραξία κεφαλαίου είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

6.8 Επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα .

Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000,00€) των φυσικών προσώπων ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων όπως αυτά προκύπτουν από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα , από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο ,πραγματικό ή τεκμαρτό.

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης , που επιβάλεται στο συνολικόκαθαρό εισόδημα υπολογίζεται με βάση την παρακάτω κλίμακα:

Εισόδημα σε ευρώ (€)	Εισφορά αλληλεγγύης (%)
0-12.000,00	0,0%
12.001,00-20.000,00	2,2%
20.001,00-30.000,00	5,0%
30.001,00-40.000,00	6,5%
40.001,00-65.000,00	7,5%
65.001,00-220.000,00	9,0%
220.001,00-άνω	10,0%

6.9 Παρακράτηση φόρου

Στα εισοδήματα από μισθούς ημερομίσθια, συντάξεις , από παροχές σε είδος και από εφάπαξ παροχές όπως αυτά έχουν αναχθεί σε ετήσια , διενεργείται παρακράτηση φόρου. Ο φόρος που παρακρατείται προσδιορίζεται με βάση την κλίμακα και τους συντελεστές φορολογίας και με τις μειώσεις όπως αυτές ορίζονται με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.

Κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και έχει την φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα στα ποσά που καταβάλλει για πληρωμές μερισμάτων , τόκων , δικαιωμάτων ,αμοιβών για παροχή τεχνικών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών και αμοιβών διοίκησης διενεργεί παρακράτηση φόρου για μερίσματα δεκαπέντε τοις εκατό (15%), για τόκους δεκαπέντε τοις εκατό (15%),για δικαιώματα και λοιπές πληρωμές είκοσι τοις εκατό (20%) και για αμοιβές είκοσι τοις εκατό (20%), για ασφάλισμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) καθώς και 15% για την υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας.

6.10 Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από επιχειρηματική δραστηριότητα

Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ,βεβαιώνεται προκαταβολή ,έναντι του φόρου του τρέχοντος φορολογικού έτους ποσού ίσου με το 100% του φόρου που προκύπτει από την επιχειρηματική δραστηριότητα. Σε περιπτώσεις που ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα αποκτά εισοδήματα που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου , οι παρακρατηθέντες φόροι εκπίπτουν από το προς βεβαίωση ποσό της προκαταβολής.

Κεφάλαιο 7^ο : Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

Γενικές έννοιες

«νομικό πρόσωπο»: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

«νομική οντότητα»: κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου»

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με την διαδικασία προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος, τον υπολογισμό του αρχικού αναλογούντος φόρου και του οφειλόμενου φόρου καθώς και την προκύπτουσα προκαταβολή φόρου μέσα από τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε., για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, που συντάσσουν τις οικονομικές καταστάσεις τους είτε με βάση τα Δ.Λ.Π. είτε με τα Ε.Λ.Π. και τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα ή διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.

7.1 Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων¹⁸

Η ίδρυση, η λειτουργία, ο σκοπός, η οικονομική δραστηριότητα και ο έλεγχος κάθε μορφής επιχειρηματικής δραστηριότητας ορίζονται με ένα σύνολο διατάξεων βασισμένο τόσο στο εγχώριο όσο και στο διεθνές εμπορικό δίκαιο.

Η διάκριση των εταιρικών μορφών επιχειρηματικής δράσης γίνεται με διάφορα κριτήρια αλλά και την επισήμανση των διαφορών και τον προσδιορισμό των

¹⁸ Σινανιώτη -Μαρούδη Αριστεά «Εμπορικό Δίκαιο -Εταιρίες», Αθήνα 2010, εκδόσεις Σάκουλα

χαρακτηριστικών τους. Ένα κριτήριο διάκρισης των επιχειρήσεων είναι το αντικείμενο της απασχόλησης, όπου αναλόγως με αυτό διακρίνονται σε επιχειρήσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς, τριτογενούς παραγωγής και επιχειρήσεις μικτής δράσης. Ακόμη μια διάκριση είναι αυτή που γίνεται με βάση τον φορέα όπου διακρίνονται σε ιδιωτικές, δημόσιες, δημοτικές & κοινοτικές και μικτές. Το μέγεθος των επιχειρήσεων βοηθά στην διακρίση τους σε μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις. Η διάκριση με βάση τον σκοπό, τις κατατάσσει σε κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές. Τέλος, όσο αφορά την νομική τους μορφή, διαιρούνται σε τρεις βασικές μορφές, τις ατομικές, τις εταιρικές και τις συλλογικές.

Οι Εταιρικές επιχειρήσεις με τη σειρά τους χωρίζονται σε τρεις υποκατηγορίες,

- Προσωπικές

α) Ομόρρυθμες, β) Ετερόρρυθμες, γ) Αφανείς-Συμμετοχικές

- Κεφαλαιουχικές (Ανώνυμες)

- Μικτές

α) Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης β) Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

7.1.1 Προσωπικές Εταιρίες

Ομόρρυθμη εταιρεία

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία ανήκει στις προσωπικές εμπορικές εταιρείες και ιδρύεται από δύο ή περισσότερα άτομα τα οποία συνδέονται με συγγενικό δεσμό ή με στενή γνωριμία με σκοπό την διενέργεια εμπορικών πράξεων κάτω από την εμπορική επωνυμία και τη την πραγματοποίηση κέρδους. Ακόμη όλοι οι εταίροι θα πρέπει να συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρείας και είναι η υποχρέωση τους να συμβάλλουν προσωπικά στην επίτευξη του εταιρικού σκοπού. Όλοι ευθύνονται προσωπικά και απεριόριστα με όλη την ατομική περιουσία τους για για το σύνολο των υποχρεώσεών της, ακόμη και μετά τη λύση της. Με τη λύση της εταιρείας δεν

παύει η ευθύνη των εταίρων για τυχόν υπάρχοντα χρέη της εταιρείας. Παρ' όλα αυτά μπορούν να διορίσουν έναν ή περισσότερους από τους λοιπούς εταίρους ως διαχειριστή.

Η Ομόρρυθμη εταιρεία αποτελεί νομικό πρόσωπο, η σύσταση της οποίας αποδεικνύεται από ένα έγγραφο το οποίο μπορεί να είναι ένα ιδιωτικό συμφωνητικό και όχι συμβολαιογραφικό έγγραφο που ονομάζεται καταστατικό και απαιτείται η δημοσίευση του στο πρωτοδικείο της έδρας της. Στο καταστατικό αναφέρονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εταίρων, οι λόγοι λύσεως και ο τρόπος περάτωσης των εργασιών της ομόρρυθμης εταιρείας είναι αδύνατη η προσχώρηση νέου εταίρου χωρίς την έγκριση και των υπολοίπων μελών.

Οι ομόρρυθμες επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από χαμηλά γενικά έξοδα τόσο λειτουργίας όσο και σύστασης, καθώς και από τη μη ύπαρξη ελαχίστου αρχικού εταιρικού κεφαλαίου γιατί δεν διαχωρίζεται η περιουσία της εταιρείας από την περιουσία των εταίρων. Θετικό της ύπαρξης της συγκεκριμένης μορφής είναι η διαμόρφωση των σχέσεων μεταξύ των εταίρων, που είναι κατά βάση προσωπικές σχέσεις δηλαδή σχέσεις εμπιστοσύνης και αυτό βοηθά στην ανάπτυξη των σχέσεων με τους πελάτες και τους προμηθευτές. Λόγω του μεγέθους αλλά και των σχέσεων ανάμεσα στους εταίρους υπάρχει αμεσότητα προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς αφού είναι ευκολότερη η λήψη αποφάσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Αντίθετα, η αδυναμία διαίρεσης του εταιρικού κεφαλαίου σε μετοχές που συνεπάγεται και την απεριόριστη ευθύνη των εταίρων εις ολόκληρον, με όλη την περιουσία τους, για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, ακόμα και μετά τη λύση της αλλά και η δυσκολία εξεύρεσης μακροπρόθεσμων πηγών χρηματοδότησης όπως ο τραπεζικός δανεισμός αποτελούν αιτίες που οι επιχειρηματίες δεν την επιλέγουν ως μορφή εταιρίας.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία αποτελείται από ένα ή περισσότερα ομόρρυθμα μέλη και ένα ή περισσότερα ετερόρρυθμα. Συνεπώς υπάρχουν δύο κατηγορίες εταίρων αυτοί που ευθύνονται αλληλέγγυα και απεριόριστα και ονομάζονται Ομόρρυθμοι εταίροι

και αυτοί που ευθύνονται περιορισμένα και ονομάζονται ετερόρρυθμοι εταίροι. Βασικό χαρακτηριστικό της ετερόρυθμης εταιρείας είναι η διαφοροποίηση της ευθύνης και των δυνατοτήτων διοίκησης των εταίρων της.

Τα ομόρρυθμα μέλη ευθύνονται όπως και στις ομόρρυθμες εταιρείες με όλη τους την περιουσία για τις οικονομικές υποχρεώσεις της και έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν διαχειριστές. Τα ετερόρρυθμα μέλη αντίθετα, ευθύνονται έως του ποσού της συμμετοχής τους. Η εισφορά τους μπορεί να είναι είτε σε μετρητά είτε σε είδος όπως η εργασία, κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, τεχνογνωσία και μπορούν να συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρείας αλλά αποκλείονται από την διαχείριση και εκπροσώπηση της, που αφορά στις σχέσεις της εταιρείας με τρίτους. Έτσι η ετερόρρυθμη εταιρεία περιλαμβάνει προσωπικά και κεφαλαιουχικά στοιχεία. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι θεωρούνται απλοί χρηματοδότες της εταιρείας και δεν συμμετέχουν στην λήψη αποφάσεων.

Η σύσταση μιας προσωπικής εταιρείας Ετερόρρυθμης (Ε.Ε.) γίνεται πλέον κατά κανόνα στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών. Το Καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας, δεν χρειάζεται να είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο αλλά αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφεται από όλους τους εταίρους.

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας περιορίζεται στην καταβολή τέλους επιτηδεύματος, είναι 1.000 € τόσο για τις Ο.Ε. όσο και για τις Ε.Ε. και στο τέλος τήρησης της μερίδας του υπόχρεου στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε αυτά πρέπει να προστεθεί ένα μικρό λογιστικό κόστος, καθώς οι προσωπικές εταιρείες τηρούν, ως επί το πλείστον, απλογραφικά βιβλία (έσοδα – έξοδα) σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, ενώ οι λογιστικές καταστάσεις τις οποίες υποχρεούνται να συντάσσουν και να δημοσιεύουν ανά περιόδους περιορίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και τον Ισολογισμό.

Από τις 07/4/2014, δεν επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% στο αρχικό κεφάλαιο κατά τη σύσταση νέων εταιρειών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ) ενώ με την ψήφιση του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) θεσπίζεται τεκμήριο για το μετοχικό / εταιρικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων, με ισχύ από την 1/1/2015. Η εισφορά μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση οποιουδήποτε Νομικού προσώπου η αύξηση εταιρικού κεφαλαίου, η αγορά μετοχών / εταιρικών

μεριδίων υφιστάμενης εταιρείας αποτελούν στοιχεία, για τα οποία θα πρέπει να αιτιολογείται η πηγή προέλευσης των κεφαλαίων.

Αφανής – Συμμετοχική Εταιρεία

Η εταιρεία που διαφέρει από τους λοιπούς εταιρικούς τύπους είναι η συμμετοχική ή αφανής εταιρεία. Ουσιαστικά είναι μια σύμπραξη δύο ή περισσοτέρων εταίρων (νομικών ή φυσικών προσώπων) από τους οποίους μόνο ένας που καλείται εμφανής ή διαχειριστής, αναπτύσσει τη δραστηριότητα της εταιρείας, ενώ οι υπόλοιποι εταίροι ονομάζονται αφανείς, δεν εμφανίζονται σε καμμία απολύτως συναλλαγή με τρίτους και σε καμμία περίπτωση δεν ευθύνονται για τυχόν χρέη της εταιρείας.

Ο εταιρικός δεσμός αναπτύσσεται μόνο στις σχέσεις μεταξύ των εταίρων, καθώς στις προς τα έξω σχέσεις φαίνεται ο εμφανής εταίρος, ο οποίος δείχνει να λειτουργεί μόνος του, τη δική του επιχείρηση. Αυτό σημαίνει ότι ο διαχειριστής (εμφανής εταίρος) συναλλάσσεται αποκλειστικά στο όνομά του, επομένως είναι υπόχρεος για το σύνολο των απαιτήσεων προς τρίτους, με όλη του την περιουσία. Επίσης, είναι αυτός που ασκεί την εσωτερική διαχείριση της εταιρείας, και τα αποκτώμενα από αυτή του ανήκουν. Φυσικά, είναι και το πρόσωπο που καλείται να πληρώσει τον αναλογούντα φόρο για το σύνολο των κερδών της εταιρείας. Το οικονομικό αποτέλεσμα που προκύπτει (κέρδος ή ζημία) κατανέμεται μεταξύ των εταίρων βάσει της εταιρικής σύμβασης που έχει υπογραφεί.

Όπως στις υπόλοιπες εταιρικές μορφές έτσι και στην Αφανή εταιρεία, οι εταίροι, αφανείς και εμφανείς, αναλαμβάνουν αμοιβαία υποχρέωση να συμβάλλουν με τις εισφορές τους στην επιδίωξη ενός κοινού σκοπού. Οι εισφορές μπορεί να είναι χρηματικές ή σε είδος (παραχώρηση κτιρίου, προσφορά εργασίας, τεχνογνωσία κ.α.).

Πρόκειται για εταιρεία που δεν έχει νομική προσωπικότητα, επωνυμία ή περιουσία και αποτελεί εταιρεία με «εσωτερίκευση», υπακούοντας κυρίως στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Περιπτώσεις τέτοιων συνεργασιών σε οικονομική δραστηριότητα μεγάλης εμβέλειας είναι όταν τεχνικές εταιρείες συνεργάζονται για την κατασκευή ενός μεγάλου έργου, είτε για λόγους τεχνικούς επειδή το έργο περιλαμβάνει έργα διαφόρων τεχνολογικών

πεδίων είτε για λόγους οικονομικούς επειδή η αξία του έργου υπερβαίνει τις οικονομικές δυνατότητες μιας μόνης εταιρείας συστηνονται αφανείς εταιρείες. Άλλες μορφές της ίδιας σχέσης αποτελούν οι κοινοπραξίες τραπεζικών ιδρυμάτων για την πραγματοποίηση μεγάλων χρηματοδοτήσεων (π.χ. Κρατών-κυβερνήσεων), οι κοινοπραξίες εφοπλιστικών επιχειρήσεων για κοινή εκμετάλλευση ακτοπλοϊκών γραμμών.

Για τη σύσταση της αφανούς εταιρείας αρκεί η σύναψη εταιρικής σύμβασης μεταξύ των εταίρων, η οποία θα ρυθμίζει τις σχέσεις, τις εισφορές, τη διανομή των κερδών και την ευθύνη των ζημιών. Η σύμβαση αυτή μπορεί να είναι γραπτή ή προφορική και δεν έγκειται σε κανέναν απολύτως περιορισμό. Μοναδική εξαίρεση από την άτυπη σύσταση της αφανούς εταιρείας αποτελεί η εισφορά σε είδος, που αφορά μεταβίβαση κυριότητας ακινήτου και στην οποία απαιτείται η τήρηση ορισμένου νομικού συστατικού τύπου, με την μη τήρησή του να επιφέρει ακύρωση όλης της εταιρικής σύμβασης.

7.1.2 Μικτές εταιρείες

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος ορισμός για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης απλώς ορίζεται το κύριο χαρακτηριστικό της, που δεν είναι άλλο από την περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τις υποχρεώσεις της αλλά και η περιορισμένη διάρκεια της. Σε κάθε περίπτωση, η Ε.Π.Ε. είναι μία ενδιάμεση (Μικτή) εταιρική μορφή ανάμεσα στις Προσωπικές και στις Κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Η σημαντικότερη ομοιότητα της Ε.Π.Ε. με την Α.Ε. και ταυτοχρόνως μεγάλο πλεονέκτημά της είναι η εταιρική ευθύνη. Για τις εταιρικές της υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η ίδια η Ε.Π.Ε. (το νομικό πρόσωπο) με την παρουσία της και όχι οι εταίροι της, οι οποίοι, αν και μετέχουν στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρείας, ευθύνονται περιορισμένα και κινδυνεύουν να χάσουν μόνο τα εταιρικά τους μερίδια. Η διαίρεση του κεφαλαίου γίνεται σε “μερίδες συμμετοχής” κάθε μία εκ των οποίων αποτελείται από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 30 ευρώ.

Τα διοικητικά όργανα της εταιρείας είναι η «Γενική Συνέλευση» των εταίρων που συγκαλείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και ο «Διαχειριστής» που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση. Ωστόσο στη λήψη αποφάσεων απαιτείται η πλειοψηφία τόσο των εταιρικών μεριδίων όσο και των εταίρων .

Είναι μια ευρύτατα διαδεδομένη μορφή εταιρείας καθώς η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τις υποχρεώσεις της εταιρείας μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο καθώς και η απουσία ελαχίστου αρχικού κεφαλαίου την κανούν να υπερέχει έναντι των άλλων. Στα πλεονεκτήματα της κατατάσσεται και η ευελιξία στη λήψη αποφάσεων σε σχέση με μια Α.Ε. λόγω του μεγέθους της όπως και η βελτιωμένη πιστοληπτική ικανότητα λόγω της τήρησης διπλογραφικών βιβλίων σε αντίθεση με τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες.

Η σύνταξη του καταστατικού της εταιρείας, το οποίο αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας και προδιαγράφει όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των εταίρων, στη διοίκηση της εταιρείας, τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της μπορεί να γίνει σε συμβολαιογράφο ή με τη χρήση τυποποιημένου καταστατικού και την βοήθεια εξειδικευμένου δικηγόρου

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας, εκτός από τη φορολογική δαπάνη, περιλαμβάνει σήμερα την καταβολή τέλους επιτηδεύματος και τέλος τήρησης της μερίδας του υποχρέου στο Γ.Ε.ΜΗ.

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

Με το ν.4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86) θεσπίστηκε μια νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.). Πρόκειται για μια εταιρική μορφή που λειτουργεί ως ενδιάμεσος κρίκος των μικρών και μεγάλων εταιρειών, παρουσιάζοντας αρκετές ομοιότητες με την Ε.Π.Ε., χωρίς όμως να εμπίπτει στις «εταιρικές» οδηγίες της Ε.Ε.

Ειδικό χαρακτηριστικό της Ι.Κ.Ε. είναι η απουσία οποιουδήποτε κεφαλαίου αφού το απαιτούμενο κεφάλαιο είναι μόλις (1) ενός ευρώ. Το καταστατικό, μέσα σε νόμιμα πλαίσια, ουσιαστικά διαμορφώνει τους κανόνες λειτουργίας της εταιρείας και έχει μεγάλη ελευθερία των διατάξεων του.

Όπως στην Ε.Π.Ε. έτσι και στην Ι.Κ.Ε. η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται στο ποσό της εισφοράς τους στο κεφάλαιο και δεν επεκτείνεται στην ατομική τους περιουσία,

ενώ το εταιρικό μερίδιο αντιπροσωπεύει τη συμμετοχή κάθε εταίρου. · Οι εταίροι μπορούν να συμμετέχουν με κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Η αξία των δύο τελευταίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία – το νομικό πρόσωπο με την παρουσία της.

Η Ι.Κ.Ε. μπορεί να συσταθεί μονοπρόσωπη ή να καταστεί στη συνέχεια μονοπρόσωπη, μετά από την αποχώρηση εταίρου ή εταίρων.

Η διάρκεια της εταιρείας είναι ορισμένου χρόνου. Αν δεν ορίζεται ο ακριβής χρόνος της διάρκειας στο καταστατικό, η εταιρεία διαρκεί δώδεκα (12) έτη από τη σύστασή της. Παράταση της διάρκειας είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων και εάν η απόφαση αυτή δε μνημονεύει τον ακριβή χρόνο, η παράταση ισχύει για δώδεκα (12) έτη.

Το καταστατικό της εταιρείας που εμπεριέχεται στην πράξη σύστασης καταρτίζεται κατά κανόνα με ιδιωτικό έγγραφο, ή αν επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Το καταστατικό και οι τροποποιήσεις του, εφόσον είναι ιδιωτικά έγγραφα, καθώς επίσης οι αποφάσεις των εταίρων και τα πρακτικά μπορούν να συντάσσονται εκτός από την ελληνική γλώσσα και σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την ενίσχυση της ευελιξίας της παρέχεται από τον νόμο η δυνατότητα λήψης αποφάσεων των εταίρων τόσο εντός όσο και εκτός Γενικής Συνέλευσης, η δε Συνέλευση συγκαλείται από τον διαχειριστή 8 ημέρες πριν από την πραγματοποίησή της.

Πλεονεκτήματα Ι.Κ.Ε.

- ✓ Χαμηλό κόστος σύστασης και λειτουργίας,
- ✓ Γρήγορη σύσταση ,
- ✓ Δεν απαιτείται αρχικό κεφάλαιο,
- ✓ Ταχύτητα και ευελιξία στη λήψη αποφάσεων,
- ✓ Προσαρμοστικότητα στις ανάγκες και τις επιδιώξεις των εταίρων

- ✓ Έχει νομική προσωπικότητα και ευθύνεται αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις

Μειονεκτήματα Ι.Κ.Ε.

- ✓ Έχει αποκλειστικά εμπορική ιδιότητα, ανεξαρτήτως του σκοπού σύστασής της.
- ✓ Δεν μπορεί να αντλήσει χρήματα από την Κεφαλαιαγορά.
- ✓ Δύσκολη μεταβίβαση μεριδίων
- ✓ Ο νόμος απαλλάσσει τον διαχειριστή από κάθε ευθύνη για ζημιές που προκάλυε.

7.1.3 Κεφαλαιουχικές εταιρείες

Στην Ελλάδα, η νομική μορφή που επιλέγεται συχνότερα, για την άσκηση σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είναι αυτή της Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.). Η Α.Ε. ανήκει στις κεφαλαιουχικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα και για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της. Η ευθύνη του εκάστοτε μετόχου περιορίζεται στο ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο της εταιρείας.

Το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές. Η αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης της μετοχικής σχέσης, δηλαδή της μεταβίβασης των μετοχών, ισχύει στην Α.Ε.

Κάθε ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης, σύμφωνα με τον Ν. 2190/1920.

Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα μόνο πρόσωπο. Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

- Το μεγάλο σχετικά κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυσή της.

- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε ίσα μερίδια, που ενσωματώνονται σε τίτλους, τις μετοχές.
- Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της (δημοσίευση ετήσιων αποτελεσμάτων στο ΦΕΚ, κλπ).
- Η μακρά διάρκειά της (συνήθως 50 ετών).
- Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων.
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία.
- Η ύπαρξη δύο οργάνων, της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Προϋπόθεση για της ίδρυση της αποτελεί η ύπαρξη δύο φυσικών ή νομικών προσώπων , ενώ απαιτούνται τα ακόλουθα βήματα .

1. Σύνταξη σχεδίου καταστατικού παρουσία συμβολαιογράφου
2. Προέγκριση της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου στο αρμόδιο επιμελητήριο
3. Υποβολή και κατάθεση στην αρμόδια Νομαρχία του καταστατικού προς έγκριση της συστάσής της
4. Καταχώρηση στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών
5. Δημοσίευση του καταστατικού και της ανακοίνωσης της ίδρυσης στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Τροποποιήσεις στους όρους του καταστατικού της εταιρείας εκτελούνται μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης , χωρίς την παρουσία συμβολαιογραφικής πράξης ή συμβολαιογράφου . Αντίθετα η εγκριτική απόφαση της αρμόδιας αρχής καταχωρείται στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών και έπειτα δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της εφημερίδας της κυβερνήσεως .

Για την ίδρυση μιας Α.Ε. το ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται από τον νόμο για την σύσταση της είναι 24.000 Ευρώ, και πρέπει να καταβληθεί πλήρως είτε σε χρήμα είτε σε είδος ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου. Το κεφάλαιο πρέπει να είναι καταβεβλημένο κατά την σύστασή της.

Δεν είναι απαραίτητο να είναι σε μετρητά, μπορεί να είναι και εισφορά σε είδος, δηλαδή εισφορά περιουσιακού στοιχείου στην εταιρεία. Όμως στην περίπτωση που μέρος ή το σύνολο του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου καλύπτεται με εισφορά σε είδος θα πρέπει να έχει προηγηθεί αποτίμηση.

Σύμφωνα με τον νόμο απαιτείται η παρουσία δικηγόρου εφόσον το κεφάλαιο της εταιρείας είναι μεγαλύτερο από 100.000.

7.2 Αντικείμενο του φόρου

Αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων είναι ο φόρος εισοδήματος που επιβάλλεται ετησίως στα κέρδη που απέκτησαν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες κατά το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. Σε φόρο εισοδήματος υπόκεινται και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα και οι αλλοδαπές νομικές οντότητες που διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση .

Στην έννοια της μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα περιλαμβάνεται και η άσκηση δραστηριότητας στη χώρα μας μέσω γραφείου ή παραρτήματος από αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Τα κέρδη τα οποία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος προκύπτουν σε κάθε περίπτωση από τα εσοδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας μετά από την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών που εκπίπτουν και πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης , αντιστοιχούν σε πραγματικές συναλλαγές της επιχείρησης και τέλος εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου.

7.3 Υποκείμενα στη φορολογία εισοδήματος νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες

Με τις διατάξεις του άρθρου 45 του Ν4172/2013 ορίζονται τα πρόσωπα που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Ειδικότερα αυτά είναι :

1)Κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή :

- Ανώνυμες εταιρείες,

- Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ,
- Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και
- Ιδιωτικές κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις

Εξαιρέση αποτελούν οι Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, οι Ανώνυμες Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών αλλά και οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις.

2)Κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην αλλοδαπή, οι οποίες είτε έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα ,είτε διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση είτε αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα από μερίσματα , τόκους και δικαιώματα.

3) Προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή :

- Ομόρρυθμες εταιρείες και
- Ετερόρρυθμες εταιρείες

4) Προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην αλλοδαπή, οι οποίες είτε έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα ,είτε διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση είτε αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα από μερίσματα , τόκους και δικαιώματα.

5) Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα , εφόσον αυτά πραγματοποιούν κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα .

6) Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών όπως :

- Αστικοί συνεταιρισμοί
- Αγροτικοί συνεταιρισμοί

7) Οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος για τα οποιοδήποτε εισοδηματά τους προκύπτουν στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή.

8) Οι συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος για τα εισοδήματα που αποκτούν από επιχειρηματική δραστηριότητα.

7.4 Απαλλαγές νομικών προσώπων

Από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται:

- Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης όπως αυτοί είναι η Κεντρική Κυβέρνηση, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης, οι ανωτέρω φορείς υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος μόνο για τα εισοδήματα που αποκτούν από κεφάλαιο (μερίσματα, τόκοι δικαιώματα, ενοίκια από ακίνητα) και για την υπεραξία από τη μεταβίβαση κεφαλαίου (ακίνητη περιουσία, επιχείρηση, τίτλοι).
- Η Τράπεζα της Ελλάδος για τα πάσης φύσεως εισοδήματα της.
- Οι Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ) και οι εταιρείες διαχείρισης αυτών από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή εκτός από τα μερίσματα ημεδαπής που φορολογούνται χωρίς εξαιρέσεις και υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου. Η συγκεκριμένη διάταξη καταλαμβάνει και τους ΟΣΕΚΑ που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.
- Οι Διεθνείς Οργανισμοί, ο όρος της αμοιβαιότητας περιλαμβάνει την απαλλαγή των ελληνικών απαλλαγών των ελληνικών οργανισμών από την υποχρέωση σε φόρο εισοδήματος στο αντίστοιχο αλλοδαπό κράτος, για τα εισοδήματα που πραγματοποιούν στο κράτος αυτό.
- Το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. από κάθε μορφής εισόδημα που προκύπτει από τη δραστηριότητα του Ταμείου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.).
- Οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες μειονοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

7.5 Φορολογητέο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα νοείται το εισόδημα το οποίο αποκτάται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ανεξάρτητα από τη φύση της, σε αντιδιαστολή με τη διάκριση του προηγούμενου Κώδικα Ν.2238/1994 που διαχώριζε σε εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα και εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.

Ως ακαθάριστα έσοδα των νομικών προσώπων λαμβάνεται το τίμημα των οριστικών πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί, οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών που έχουν αποκτηθεί καθώς και το εισόδημα από ακίνητα, από κινητές αξίες, από συμμετοχή σε άλλες εμπορικές επιχειρήσεις, από γεωργικές επιχειρήσεις καθώς και οποιοδήποτε άλλο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή.

Για τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος, αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των νομικών προσώπων οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος, όπως τα έξοδα μισθοδοσίας εργαζομένου σε ανώνυμη εταιρία και συνδεδεμένου με διοικητικό σύμβουλο της εταιρίας αυτής με συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τον τέταρτο βαθμό εκπίπτουν μόνον εφόσον καταβλήθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές κύριας ή επικουρικής υποχρεωτικής ασφάλισης στο Ι.Κ.Α. ή άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Για τις ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες εκπίπτουν, επιπλέον, από τα ακαθάριστα έσοδα τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλειών ζωής, τα οποία υπολογίζονται με βάση τους κανόνες της αναλογιστικής. Τα αποθεματικά για την κάλυψη των κινδύνων που ισχύουν, τα οποία υπολογίζονται επί των καθαρών ασφαλιστρών με συντελεστή που ορίζεται, κατά κλάδους με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης καθώς και οι κρατήσεις για ζημίες που έχουν συμβεί, οι οποίες λαμβάνονται όπως αυτές καθορίζονται με πραγματογνωμοσύνη, μειωμένες κατά το ποσό της τυχόν συμμετοχής των αντασφαλιστών στις κρατήσεις αυτές.

Τέλος, επιτρέπεται η έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών των επόμενων κατηγοριών δαπανών:

α) Τα ποσά που καταβάλλει ημεδαπή ανώνυμη εταιρία για την εξαγορά ιδρυτικών τίτλων αυτής, καθώς και οι τόκοι που καταβάλλει στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων της, εφόσον οι τόκοι αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη της.

β) Οι τόκοι που καταβάλλει ημεδαπή ανώνυμη εταιρία στους κατόχους

προνομιούχων μετοχών αυτής, εφόσον οι τόκοι δεν προέρχονται από τα κέρδη της.
γ) Οι αμοιβές και αποζημιώσεις μελών του διοικητικού συμβουλίου που βαρύνουν την ίδια την ανώνυμη εταιρία.

Το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω αποτελεί το συνολικό καθαρό εισόδημα των νομικών προσώπων .

Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, για τα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμού συμπεριλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρίες, εισοδήματα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή αφορολόγητα έσοδα, αυτά αφαιρούνται από το πιο πάνω καθαρό εισόδημα τους. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον λαμβάνει χώρα διανομή κερδών, για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών του νομικού προσώπου, προστίθεται στα νομικά αυτά πρόσωπα το μέρος των παραπάνω (μερισμάτων, συμμετοχών κ.λπ.) που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη με οποιαδήποτε μορφή, μετά από αναγωγή του υπολογιζόμενου αυτού ποσού σε μικτό, δηλαδή με την προσθήκη του φόρου που αναλογεί στο καθαρό αυτό ποσό.

Σε περίπτωση που τα αφορολόγητα έσοδα που περιλαμβάνονται στα καθαρά κέρδη του νομικού προσώπου είναι μεγαλύτερα από τα καθαρά κέρδη με βάση τον ισολογισμό της επιχείρησης και περαιτέρω γίνεται διανομή κερδών με οποιοδήποτε τρόπο, το μέρος των κερδών που διανέμεται φορολογείται στο όνομα του νομικού αυτού προσώπου επίσης μετά την αναγωγή αυτού σε μικτό ποσό και την προσθήκη του φόρου που αναλογεί, όπως και παραπάνω. Το ίδιο ισχύει και για αποθεματικά Α.Ε., Ε.Π.Ε. ή συνεταιρισμών ανεξάρτητα από το χρόνο διανομής τους.

7.6 Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα

Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το ποσό που προκύπτει από τα έσοδα των επιχειρηματικών συναλλαγών μετά την έκπτωση από αυτά των επιχειρηματικών δαπανών , στις οποίες περιλαμβάνονται και οι φορολογικές

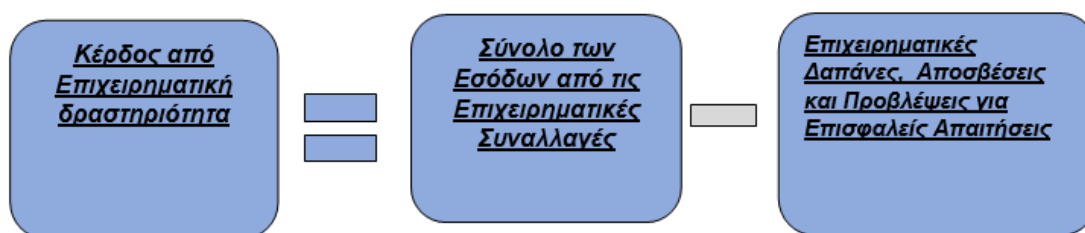
αποσβέσεις των παγίων στοιχείων και οι προβλέψεις που σχηματίζονται για τις επισφαλείς απαιτήσεις.

Ως έσοδα από επιχειρηματική συναλλαγή θεωρούνται και τα έσοδα από την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισής της, τα οποία προκύπτουν κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους.

Ως έσοδο από επιχειρηματική συναλλαγή θεωρείται εκείνο το οποίο στο οικείο φορολογικό έτος έχει καταστεί δεδουλευμένο και είναι απαιτητό στο ίδιο φορολογικό έτος με βάση προβλεπόμενο από τα Ε.Λ.Π. παραστατικό.

Για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ως έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές νοούνται τα έσοδα τα οποία προέρχονται από την παραγωγή των εξής προϊόντων :

- ✓ Γεωργικών,
- ✓ Πτηνοτροφικών,
- ✓ Κτηνοτροφικών,
- ✓ Δασοκομικών,
- ✓ Υλοτομικών και
- ✓ Αλιευτικών.

Σχεδιάγραμμα 1 Κέρδος από Επιχειρηματική δραστηριότητα για Φυσικά Πρόσωπα ,Νομικά Πρόσωπα και Νομικές Οντότητες

7.7 Εκπτώσεις δαπανών

Κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα ,επιτρέπεται η έκπτωση όλων των δαπανών οι οποίες πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- ❖ Οι δαπάνες να πραγματοποιούνται για το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της.
- ❖ Οι δαπάνες να αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και η αξία της συναλλαγής δεν κρίνεται κατώτερη ή ανώτερη της αγοραίας.
- ❖ Οι δαπάνες να εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με κατάλληλα δικαιολογητικά.
- ❖ Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας ,καθώς και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού και των οργάνων που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας προσαυξημένες κατά το ποσοστότριάντα τοις εκατό.(30%).

7.8 Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4172/2013 δεν παρέχεται το διακαίωμα έκπτωσης από τόκους δανείων που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους,εκτός από τραπεζικά δάνεια, διατραπεζικά δάνεια και ομολογιακά δάνεια κατά το ποσό που υπερβαίνουν τους τόκους που θα προέκυπταν εάν το επιτόκιο δανεισμού ήταν ίσο με το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις όπως αυτό αναφέρεται στο στατιστικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος κατα την ημερομηνία χορήγησης του δανείου.

Ακόμη δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα κάθε δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πάνω από πεντακόσια ευρώ , εφόσον η τμηματική ή ολική εξοφλησή της πραγματοποιήθηκε με μετρητά και όχι με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Οι ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν αποδοθεί στα ασφαλιστικά ταμεία είναι άλλη μια περίπτωση όπου δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα. Επίσης οι οποιεσδήποτε προβλέψεις που σχηματίζει η επιχείρηση εκτός από τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις δεν ανήκουν στις εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες.

Δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα κάθε είδους πρόστιμα και προσαυξήσεις που καταλογίζονται για παραβάσεις της φορολογικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας καθώς και έσοδα από αμοιβές σε χρήμα ή είδος συναλλαγών που συνιστούν ποινικό αδίκημα . Σύμφωνα με την νομοθεσία ο φόρος εισοδήματος,το τέλος επιτηδεύματος

,οι έκτακτες εισφορές που επιβάλλονται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα,ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας που αναλογεί σε δαπάνες οι οποίες δεν εκπίπτουν , δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

Σε αντιδιαστολή με τη διάταξη αυτή ,ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) αποτελεί δαπάνη εκπιπτόμενη. Επιπροσθέτως δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα το τεκμαρτό μίσθωμα σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το ποσό που υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων της επιχείρησης κατά το ποσό που υπερβαίνει τα τριακόσια ευρώ (300,00) για κάθε άτομο δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

Πέρα όμως από τον παραπάνω περιορισμό οι δαπάνες αυτές δεν εκπίπτουν κατά το ποσό που η ετήσια συνολική δαπάνη των ενημερωτικών ημερίδων υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθ'αριστου εισοδήματος της επιχείρησης. Ακόμη μια περίπτωση μην εκπιπτόμενης δαπάνης είναι αυτή που αφορά τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων και σίτιση και διαμονή των προσώπων που φιλοξενούνται κατά το ποσό των τριακοσίων ευρώ ανά άτομο. Τα έξοδα ψυχαγωγίας προσώπων ανεξαρτήτως εάν είναι εργαζόμενοι συνεργάτες ή πελάτες της επιχείρησης δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

Ακόμη μια κατηγορία μη εκπιπτόμενων δαπανών αφορούν οι καταναωτικές δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση και αυτές καλύπτουν ατομικές ή οικογενειακές ανάγκες προσώπων που συνδέονται άμεσα με την επιχείρηση. Δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα η αξία των αγορών αγαθών και οι αμοιβές παροχής υπηρεσιών που καταβάλλονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που είναι φορολογικοί κάτοικοι σε κράτος μη συνεργάσιμο ή σε κράτος που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς .

Τέλος οι αμοιβές που καταβάλλονται από τα πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για μισθωτή εργασία δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα εφόσον δεν έχουν καταβληθεί ολικά ή μερικά με χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μλεσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.

7.9 Φορολογικές Αποσβέσεις

Κατά τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα ,από τα ακαθάριστα έσοδα εκπίπτουν οι αποσβέσεις που διενεργούνται στα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης αλλά και στα πάγια περιουσιακά στοιχεία κυριότητας τρίτων με την εφαρμογή των συντελεστών φορολογικής απόσβεσης.

Οι αποσβέσεις των μισθωμένων παγίων στοιχείων με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης διενεργούνται από τον μισθωτή για μισθώσεις που συνάπτονται από 01.01.2014 και μετά.Ειδικά οι νέες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα αναβολής της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων τους κατά τα πρώτα 3 φορολογικά έτη λειτουργίας τους.

Στην περίπτωση της χρηματοοικονομική μίσθωσης , ως αξία του μισθωμένου παγίου,επί της οποίας θα υπολογίζονται οι φορολογικές αποσβέσεις , θα λαμβάνεται υπόψη η μικρότερη αξία μεταξύ της αγοραίας αξίας αυτού και της παρούσας αξίας των μελλοντικών μισθωμάτων που θα καταβληθούν στον εκμισθωτή.

Ο υπολογισμός γίνεται βάσει σταθερών συντελεστών απόσβεσης, εκτός κάποιων εξαιρέσεων όπως εδαφικές εκτάσεις, έργα τέχνης, αντίκες, κοσμήματα και πάγια στοιχεία φθαρμένα ή άχρηστα λόγω παλαιότητας ή οικονομικής απαξίωσης. Ιδίως οι αποσβέσεις των αναγκαίων οργάνων και εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για την διενέργεια επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας έχουν αυξημένο συντελεστή απόσβεσης (40%).

Η διενέργεια των φορολογικών αποσβέσεων είναι υποχρεωτική και προσδιορίζονται σε ετήσια βάση καθώς δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ οικονομικών χρήσεων .

7.10 Αποτίμηση αποθεμάτων και ημικατεργασμένων προϊόντων

Τα αποθέματα εμπορευμάτων εμπορικής επιχείρησης και τα αποθέματα παραχθέντων προϊόντων επιχείρησης επεξεργασίας αποτιμώνται σύμφωνα με τις παραδεγμένες μεθόδους υπολογισμού της τιμής κτήσης που έχουν υιοθετήσει τα Ελληνικά

Λογιστικά Πρότυπα. Κάθε ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη εταιρεία ή ατομική επιχείρηση και κάθε άλλη οντότητα του ιδιωτικού τομέα των οποίων ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνουν το ποσό των 1.500.000 εκατομμυρίων θεωρούνται πολύ μικρές οντότητες και ως εκ τούτου δεν εφαρμόζουν τα περί προσαύξησης με έμμεσο κόστος και τόκους του κόστους παραγωγής αποθεμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων .

7.11 Επισφαλείς Απαιτήσεις

Όσον αφορά τα ποσά των προβλέψεων, που σχηματίζει μία επιχείρηση, για τις χρήσεις που ξεκινούν από 01.01.2014, καθώς και το πώς χρησιμοποιούνται οι προβλέψεις αυτές για διαγραφές επισφαλών απαιτήσεων, ο νόμος θέτει τα παρακάτω βασικά κριτήρια:

- 1) Το ύψος της ληξιπρόθεσμης απαίτησης, καθώς και ο χρονικό διάστημα για το οποίο παραμένει ανείσπρακτη η απαίτηση
- 2) Το ποσοστό και τη βάση υπολογισμού σχηματισμού προβλέψεων
- 3) Τις ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης.

Ύψος ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων	Χρόνος υπερημερίας (σε μήνες)	Ποσοστό σχηματισμού ή προβλέψεων	Βάση υπολογισμού	Προϋποθέσεις για τη δυνατότητα σχηματισμού φορολογικά αναγνωρίσιμων προβλέψεων
Έως 1.000,00	>12 μήνες	100%	Καθαρή αξία	<u>Κατάλληλες</u>
>1.000,00	>12 μήνες	50%	απαίτησης(χωρίς <u>ΦΠΑ</u>)	<u>ενέργειες για τη</u>
	>18 μήνες	75%		διασφάλιση του
	>24μήνες	100%		δικαιώματος είσπραξης της εν

Σύμφωνα με τα παραπάνω ισχύουν:

α) Για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μέχρι το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της εν λόγω απαίτησης, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης.

β) Για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις άνω του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ, που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα.

Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορούν να σχηματίζουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων οι οποίες υπολογίζονται σε ποσοστό μέχρι δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που έχουν συναφθεί μέσα στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Το ποσό αυτό της πρόβλεψης για κάθε φορολογικό έτος, συναθροιζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης, η οποία διενεργήθηκε σε προγενέστερα φορολογικά έτη και εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης, δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) μπορούν να εκπίπτουν μέχρι ενάμιση τοις εκατό (1,5%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών που ο φορέας έχει προεξοφλήσει έναντι απαιτήσεων που έχει αναλάβει να εισπράξει από εξαγωγική δραστηριότητα χωρίς δικαίωμα αναγωγής, καθώς και μέχρι ένα τοις εκατό (1%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών των προεξοφλήσεων έναντι απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής.

Ο σχηματισμός προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων δεν επιτρέπεται κατά μέτοχων ή εταίρων της επιχείρησης με ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δέκα τοις

εκατό (10%) καθώς και των θυγατρικών εταιρειών της επιχείρησης με ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δέκα τοις εκατό (10%). Ακόμη δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις που καλύπτονται από ασφάλιση ή οποιαδήποτε εγγυοδοσία ή άλλη ενοχική ή εμπράγματη ασφάλεια ή για οφειλές του Δημοσίου ή των ΟΤΑ ή για εκείνες που έχουν δοθεί με την εγγύηση αυτών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Ενέργειες που διασφαλίζουν το δικαίωμα είσπραξης της απαίτησης

- Η άσκηση ένδικου βοηθήματος,
- Η λήψη ασφαλιστικών ή αναγκαστικών μέτρων,
- Η σφράγιση μίας επιταγής από την εκδότρια τράπεζα,
- Η κατάθεση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών για την έκδοση διαταγής πληρωμής.

7.12 Μεταφορά ζημιολόγου αποτελέσματος ενός φορολογικού έτους.

Η ζημία που προκύπτει με τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των ατομικών επιχειρήσεων, των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που είναι υποκείμενα φόρου μεταφέρεται για να συμψηφισθεί αποκλειστικά με τα επιχειρηματικά κέρδη που θα προκύψουν στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη. Η ζημία των προγενέστερων φορολογικών ετών συμψηφίζεται κατά προτεραιότητα έναντι της ζημίας του μεταγενέστερου έτους. Αν μετά την παρέλευση της πενταετίας μένει ακάλυπτο ποσό ζημιάς, αυτό χάνεται. Επίσης, η ζημία συμψηφίζεται διαδοχικά με μελλοντικά κέρδη των επόμενων φορολογικών ετών και όχι με κέρδη των προηγούμενων.

Ειδικά σε ότι αφορά τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, ο συμψηφισμός των ζημιών γίνεται μόνο με μελλοντικά κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα και όχι με άλλα εισοδήματα του φυσικού προσώπου, όπως εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις, ενοίκια ακινήτων, κ.λπ. του ίδιου φορολογικού έτους.

Εάν μεταβληθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς σε ποσοστό >33% χάνεται η δυνατότητα μεταφοράς ζημιών.

7.13 Υποκεφαλαιοδότηση

Ορισμοί:

Υποκεφαλαιοδότηση: Είναι η πρακτική που δίνει την δυνατότητα σε μια εταιρεία εντός ενός ομίλου να δανείζει μία άλλη άλλη με δυσανάλογα μεγάλα ποσά (μεγαλύτερα της δανειοληπτικής της ικανότητας ή μεγαλύτερα των αναγκών της), ώστε η δανειζόμενη να εμφανίζει λόγω υπέρογκων τόκων μειωμένα κέρδη ή και ζημίες.

EBITDA: Earnings Before Interest Taxes Depreciations and Amortizations.

Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων επί εμπράγματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Οι δαπάνες των τόκων δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, κατά το μέρος τόκων υπερβαίνουν το 30% των φορολογητέων κερδών προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) εφόσον η συνολική δαπάνη των τόκων υπερβαίνει το όριο δαπανών 3.000.000 ευρώ ανά έτος, το οποίο αναγνωρίζεται ως πλήρως εκπιπτόμενη επιχειρηματική δαπάνη.

Ορίζεται ότι η ανωτέρω διάταξη για το πιο πάνω όριο των € 3.000.000 εφαρμόζεται για δαπάνες τόκων που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1.1.2017 και μετά.

Κατά τη μεταβατική περίοδο, δηλαδή στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1.1.2014 έως και την 31.12.2015, εφαρμόζεται ως όριο δαπανών τόκων το ποσό των € 5.000.000.

· **Κατά τη μεταβατική περίοδο, δηλαδή στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1.1.2014 έως και την 31.12.2016 εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές επί του EBITDA:**

- ❖ **το εξήντα τοις εκατό (60%) από την 1η Ιανουαρίου 2014,**
- ❖ **το πενήντα τοις εκατό (50%) από την 1η Ιανουαρίου 2015,**

❖ το σαράντα τοις εκατό (40%) από την 1η Ιανουαρίου 2016.

Το μη εκπιπτόμενο ποσό δαπανών τόκων κάθε φορολογικού έτους μεταφέρεται για έκπτωση στα επόμενα φορολογικά έτη κατά τα οποία οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων υπολείπονται του οικείου κάθε φορά ποσοστού επί του EBITDA.

7.14 Ενδοομιλικές συναλλαγές

Ενδοομιλικές συναλλαγές είναι οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ νομικών προσώπων ή κάθε είδους νομικής οντότητας με συνδεδεμένα πρόσωπα. Ο όρος συνδεδεμένα πρόσωπα αναφέρεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, τον έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου με ποσοστό 33% και άνω, και καλύπτει επίσης περιπτώσεις όπου ασκείται ουσιαστική επιρροή ή δυνατότητα άσκησης ουσιαστικής επιρροής.

Η συμμόρφωση πρέπει να τεκμηριώνεται από τις ελληνικές επιχειρήσεις κάθε χρόνο με την κατάρτιση φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών Συναλλαγών. Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσεται μια επιχείρηση εάν εντός της διαχειριστικής περιόδου πραγματοποίησε ενδοομιλικές συναλλαγές αξίας έως και 200.000 ευρώ αθροιστικά και εφόσον τα ακαθάριστα έσοδά της υπερβαίνουν τα 5.000.000 ευρώ. Σε περίπτωση που τα ακαθάριστα έσοδα της δεν υπερβαίνουν το ποσό αυτό, το πιο πάνω όριο των συναλλαγών ορίζεται στις 100.000 ευρώ. Οι υπόχρεες επιχειρήσεις πρέπει να τεκμηριώνουν όλες τις ενδοομιλικές τους συναλλαγές ανεξαρτήτου αξίας. Ο αναλυτικός Φάκελος Τεκμηρίωσης θα πρέπει να υποβληθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία που θα ζητηθεί στη Φορολογική αρχή. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης συνοδεύεται από το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών που υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το Νομικό πρόσωπο που έχει έδρα την Ελλάδα και εισπράττει ενδοομιλικά μερίσματα, τα απαλλάσσει από το φόρο εισοδήματος εφόσον αυτός που τα καταβάλλει:

- Είναι εταιρεία της Ε.Ε.,
- Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε.
- Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε. και αυτός που τα εισπράττει:
- Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 10% της αξίας του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που διανέμει.
- Διατηρεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής για τουλάχιστο 24 μήνες.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΥ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗΣ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

Δεν παρακρατείται φόρος σε πληρωμές μερισμάτων, όταν το Νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

- Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 10% της αξίας του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που διανέμει.
- Διατηρεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής για τουλάχιστο 24 μήνες.
- Είναι εταιρεία της Ε.Ε.,
- Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε.
- Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΥ ΣΕ ΤΟΚΟΥΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (Royalties)

Δεν παρακρατείται φόρος σε πληρωμές τόκων και δικαιωμάτων, όταν το Νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

- Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 25% της αξίας του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που πληρώνει.
- Διατηρεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής για τουλάχιστο 24 μήνες.
- Είναι εταιρεία της Ε.Ε.,
- Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε.
- Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε

Σε περίπτωση κατά την οποία, φορολογικός κάτοικος Ελλάδας πληρώνει μερίσματα, τόκους ή δικαιώματα και το ποσοστό 10% των μετοχών διακρατείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των 24 μηνών, μπορεί να μην παρακρατήσει φόρο, εφόσον καταθέσει εγγυητική επιστολή στην Φορολογική Αρχή.

Κεφάλαιο 8^ο :Αρχές Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

8.1 Προσδιορισμός κερδών

Για να προκύψουν τα κέρδη, αφαιρούνται από τα έσοδα:

- Τα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί προς το συμφέρον της επιχείρησης.
- Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (με προϋποθέσεις, προσαυξάνουν τα έξοδα κατά 30%).
- Οι αποσβέσεις.
- Το Κόστος Πωληθέντων εμπορευμάτων ή προϊόντων (προηγείται αποτίμηση των εμπορευμάτων ή προϊόντων).
- Οι επισφαλείς απαιτήσεις (για να θεωρηθούν έξοδα, πρέπει να πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις).
- Οι ζημιές, οι οποίες μεταφέρονται για συμψηφισμό με τα κέρδη, για τα επόμενα 5 φορολογικά έτη.

8.2 Φορολογικός συντελεστής

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με συντελεστή 29% ανεξαρτήτως ποσού κερδών. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών, φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%).

Οποιαδήποτε έσοδα εισρέουν στην επιχείρηση (μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα) φορολογούνται με 29%. Αν έχει παρακρατηθεί φόρος για αυτά τα έσοδα, τότε αυτός συμψηφίζεται με το φόρο που θα πληρωθεί.

Συντελεστής φορολόγησης για εισόδημα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών.

Ομάδα	Φορολογικός συντελεστής
Αγροτικοί συνεταιρισμοί και ομάδες παραγωγών	13%

Συντελεστής φορολόγησης για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων που τηρούν απλογραφικά βιβλία.

- Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)
- Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών
- Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς
- Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών
- Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)
- Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω
- Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα

Φορολογικό έτος

Φορολογικός συντελεστής

Από 01.01.2016

29%

Συντελεστής φορολόγησης και παρακράτησης φόρου μερισμάτων για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων που τηρούν διπλογραφικά βιβλία.

- Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.
- Τράπεζες
- Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)
- Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς
- Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών
- Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)
- Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω

Φορολογικό έτος	Συντελεστής φόρου σε όλα τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα και οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία	Συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων σε περίπτωση διανομής κερδών
Από 01.01.2016	29%	10%
01.01.2017	29%	15%

Συντελεστής φορολόγησης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικών προσώπων, σωματείων και ιδρυμάτων.

Ομάδα	Φορολογικός συντελεστής
Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα με διπλογραφικά βιβλία	29%

8.3 Υποχρέωση προκαταβολής φόρου για το επόμενο φορολογικό έτος

Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ,βεβαιώνεται προκαταβολή του φόρου εισοδήματος που προκύπτει ως ποσοστό του αρχικού αναλογούντα φόρου. Το ποσοστό της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων, συγκεκριμένα βεβαιώνεται ίσο με εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου που προκύπτει για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους .

Συγκεκριμένα για τα νέα νομικά πρόσωπα κατά τα τρία (3) πρώτα οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης των εργασιών τους, προβλέπεται μείωση κατά πενήντα τοις εκατό(50%) των συντελεστών προκαταβολής με εξαίρεση όμως όταν τα νομικά πρόσωπα προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση.

Όλα τα νομικά πρόσωπα & οι νομικές οντότητες είναι υπόχρεοι προκαταβολής με βλαει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλουν.

8.4 Εισοδήματα που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου

Κάθε φορολογούμενος με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα , ο οποίος ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ,στα ποσά που καταβάλλει για πληρωμές διενεργεί παρακράτηση φόρου με τους συντελεστές που προβλέπονται από τον Κ.Φ.Ε. Τα είδη πληρωμών στα οποία πραγματοποιείται παρακράτηση είναι:

- ✓ Μερίσματα,
- ✓ Τόκοι,
- ✓ Δικαιώματα (royalties),
- ✓ Αμοιβές για παροχές τεχνικών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών,
- ✓ Αμοιβές διοίκησης και συμβουλευτικές υπηρεσίες ,
- ✓ Ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,
- ✓ Υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας

Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι φορείς της γενικής κυβέρνησης ,νομικά πρόσωπα Ο.Τ.Α., φορείς κοινωνικής ασφάλισης καθώς και κάθε φορολογούμενος που δεν έχει την φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα ,αλλά δραστηριοποιείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα.

Συντελεστές παρακράτησης φόρου

Είδος πληρωμής	Συντελεστής Παρακράτησης
Μερίσματα	15%
Τόκοι	15%
Δικαιώματα	20%
Αμοιβές διοίκησης & συμβουλευτικές υπηρεσίες	20%
Εργολαβικές αμοιβές	3%
Περιοδικά καταβαλλόμενο ασφάλισμα	15%

Εφάπαξ ποσό ασφαλίματος έως 40.000,00 €	10%
Εφάπαξ ποσό ασφαλίματος άνω των 40.000,00 €	20%
Υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο	15%

Σε περίπτωση κατά την οποία οι πληρωμές γίνονται σε φορολογικό κάτοικο αλλοδαπής, τότε οι συντελεστές παρακράτησης προβλέπονται από τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, οι οποίες έχουν υπογραφεί μεταξύ της Ελλάδας και του κράτους στο οποίο έχει έδρα ο δικαιούχος της πληρωμής.

Η Ελλάδα έχει συνάψει Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας εισοδήματος με 57 χώρες, με βάση τις οποίες μπορεί να προβλέπεται ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση.

8.5 Υπολογισμός αρχικού και οφειλόμενου φόρου

Ο Αρχικός αναλογούν φόρος προέρχεται από τα φορολογητέα κέρδη με την επιβολή του συντελεστή 29% .

Υπολογισμός Οφειλόμενου Φόρου

Ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και οντοτήτων υπολογίζεται σύμφωνα με τους παραπάνω συντελεστές όπως ορίζονται στον Κ.Φ.Ε. και το ποσό της φορολογικής οφειλής καθορίζεται από τα παρακάτω:

- i. Ο φόρος που προκαταβλήθηκε,
- ii. Ο φόρος που παρακρατήθηκε και
- iii. Ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που αποκτήθηκε σε αυτήν

Τα παραπάνω ποσά εκπίπτουν από το ποσό του φόρου που προκύπτει.

Η ανωτέρω διαδικασία έκπτωσης του φόρου είναι δεσμευτική χωρίς την δυνατότητα μεταβολής της σειράς.

Σε περίπτωση που το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται.

8.6 Υποβολή και Απόδοση Φόρου

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεούνται να δηλώνουν ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση όλα τα εισοδηματά τους, υποκείμενα στο φόρο ή μη. Η δήλωση των φόρων υποβάλλεται μέχρι και την τελευταία ημέρα του έκτου μήνα από το τέλος του φορολογικού έτους. Συνεπώς :

- Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες των οποίων το φορολογικό έτος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου υποβάλλουν τη δηλωσή τους μέχρι την 30^η Ιουνίου του επόμενου φορολογικού έτους,
- Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες των οποίων το φορολογικό έτος λήγει στις 30 Ιουνίου υποβάλλουν τη δηλωσή τους μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου φορολογικού έτους,
- Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες των οποίων στο μετοχικό κεφάλαιο συμμετέχει με ποσοστό άνω του 50% αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και ακολουθεί το φορολογικό έτος τους, υποβάλλουν τη δηλωσή τους μέχρι και την τελευταία ημέρα του έκτου μήνα από το τέλος του συγκεκριμένου φορολογικού έτους.

Η εξόφληση των φόρων γίνεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Είδος φόρου	Εξόφληση φόρου
Φόρος μερισμάτων	Με Γ.Σ. 30/6, εξόφληση έως 30/9
Φόρος τόκων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής

Φόρος δικαιωμάτων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος Μισθωτών υπηρεσιών	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος από επιχειρηματική δραστηριότητα	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος εργολάβων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος εισοδήματος	Η 1η δόση με την υποβολή στις 30/6, οι υπόλοιπες 6 ανά μήνα η κάθε δόση

8.7 Συνοπτικά οι φορολογικοί συντελεστές και τα ποσοστά προκαταβολής φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Α/Α	Φυσικά και νομικά πρόσωπα, νομικές οντότητες	Φορολογικό έτος 2017	
		Συντελεστής φόρου	Ποσοστό προκαταβολής
1	Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.	29%	100%
2	Τράπεζες	29%	100%
3	Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)	29%	100%
4	Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα	29%	100%
5	Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών	29%	100%
6	Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς	29%	100%
7	Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	29%	100%
8	Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)	29%	100%
9	Επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων	Κλίμακα 22 - 45%	100%
10	Αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	Κλίμακα 22 - 45%	100%
11	Αγροτικοί συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών	13%	100%
12	Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω	29%	100%

8.8 Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας(Σ.Α.Δ.Φ)

Προς αποφυγή της διπλής φορολογίας σε δύο συμβαλλόμενα κράτη καταρτίζονται μεταξύ αυτών συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας. Στις συμβάσεις αυτές προβλέπεται η έκταση του δικαιώματος φορολόγησης για τα συμβαλλόμενα κράτη σχετικά με τα εισοδήματα και περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν στα συγκεκριμένα κράτη.

Για όλες τις συμβάσεις αποφυγής της διπλής φορολογίας προβλέπονται, κατά βάση, οι ακόλουθες αρχές:

- Η αρχή της φορολογικής κατοικίας: ένα πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος της χώρας, όπου έχει την μόνιμη κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του,
- Η αρχή του κράτους πηγής του εισοδήματος: όπου ένα πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος της χώρας στην οποία προκύπτει το εισόδημά του
- Η αρχή του παγκοσμίου εισοδήματος: σύμφωνα μ' αυτήν, το πρόσωπο φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημά του σε μια μόνο χώρα
- Αρχή της εδαφικότητας: το πρόσωπο φορολογείται μόνο για το εισόδημα που έχει αποκτήσει στη συγκεκριμένη χώρα

Η Ελλάδα έχει συνάψει συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας με 57 χώρες. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις παρακάτω : Αζερμπαϊτζάν ,Ιρλανδία, Σαν Μαρίνο ,Βέλγιο,Ισραήλ,,Ιταλία,Σερβία,Βουλγαρία,Σλοβακία,Καναδάς,Κουβέιτ,Σλοβενία, Κίνα,Λετονία,Κροατία,Λιθουανία,Ισπανία,Κύπρος,Λουξεμβούργο,Σουηδία,Τσεχία, Μάλτα,Δανία Μεξικό,Τυνησία,Αίγυπτος,Μολδαβία.¹⁹

Οι αναπτυσσόμενες χώρες επενδύουν χρόνο και άλλους πόρους για να διαπραγματευτούν και να συνάψουν συμβάσεις διπλής φορολογίας με τις ανεπτυγμένες χώρες. Αποδέχονται επίσης την απώλεια φορολογικών εσόδων, δεδομένου ότι τέτοιες συνθήκες συνήθως ευνοούν τη φορολόγηση που βασίζεται στη

¹⁹ Φορολογία Νομικών Προσώπων KPMG , Tax guide 2016
<https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/06/gr-kpmg-tax-guide-2016-legal-entities-tax.pdf>

φορολόγηση βάσει πηγών και οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι συνήθως καθαροί εισαγωγείς κεφαλαίων. Το κόστος που θα προκύψει θα ισοσκελιστεί μόνο εάν οι αναπτυσσόμενες χώρες αναμένουν να λάβουν περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) σε αντάλλαγμα με αυτή την απώλεια. Ωστόσο, οι συμβάσεις αυτές είναι αποτελεσματικές μόνο στην ομάδα των αναπτυσσόμενων χωρών μεσαίου και όχι χαμηλού εισοδήματος.²⁰

²⁰ Άρθρο: Do double taxation treaties increase foreign direct investment to developing countries? Eric Neumayer, The Journal of Development Studies , Volume 43, 2007-Issue 8

Κεφάλαιο 9ο : Φορολογία Ευρωπαϊκών Χωρών

9.1 Εισαγωγικά για τις σχέσεις Ελλάδας -Σλοβακίας

Η Σλοβακία και η Ελλάδα έχουν ιστορικά στενές σχέσεις από την περίοδο των Αγ. Κύριλλου και Μεθοδίου μέχρι σήμερα ως δύο ευρωπαϊκές χώρες και λαοί με πολλά κοινά σημεία. Η Σλοβακική Δημοκρατία έχει μια πολύ ανοικτή οικονομία, πλήρως ενσωματωμένη στην κοινή αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ως μέλος της Ευρωζώνης και του χώρου Σένγκεν). Η Σλοβακία βρίσκεται σε μια ευνοϊκή γεωγραφική θέση, στην καρδιά της Ευρώπης και ευρέως θεωρείται ως ένα επιτυχημένο μοντέλο για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος. Χάρη στις εκτεταμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην οικονομία της, η Σλοβακία έχει προσελκύσει πολλούς επενδυτές, οι οποίοι εκτιμούν τη θετική κατάσταση του οικονομικού και του φορολογικού της συστήματος, καθώς και το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό της.

9.2 Το φορολογικό σύστημα της Σλοβακίας

Η Σλοβακική Δημοκρατία είναι μια νέα χώρα στο κέντρο της Ευρώπης, που ειρηνικά διαχωρίστηκε από την Τσεχική Δημοκρατία το 1993. Από το 1998, η κυβέρνηση της Σλοβακίας έχει επικεντρωθεί στην μακροοικονομική σταθεροποίηση, στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και την ένταξη της Σλοβακίας σε Ευρωπαϊκούς και πολυμερείς οργανισμούς. Ως η ταχύτερα αναπτυσσόμενη οικονομία στην Κεντρική Ευρώπη, πλήρως ενσωματωμένη στην κοινή αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως μέλος της Ευρωζώνης (ΕΕ) και ως μέλος του ΝΑΤΟ, η Σλοβακία είναι σήμερα μία από τις πιο ελκυστικές χώρες για επενδύσεις στον ευρωπαϊκό χώρο.²¹

Το φορολογικό σύστημα στη Δημοκρατία της Σλοβακίας είναι συμβατό με τα φορολογικά συστήματα των άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Αποτελείται από τον φόρο εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων, το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), τους ειδικούς φόρους που επιβάλλονται σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία (όπως ακίνητα, αυτοκίνητο δρόμου φόρου), καθώς και ένα σύστημα των ειδικών φόρων

²¹ Πηγή: Slovak republic.org.

κατανάλωσης που επιβάλλονται σε συγκεκριμένα αγαθά, όπως η αλκοόλη που έχει προστεθεί κατ'αποκοπή αξία ή τα προϊόντα καπνού.

Το 2007, ο κύριος βραχυπρόθεσμος στόχος της Σλοβακίας στον τομέα της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής είναι η μείωση του ελλείμματος των δημοσίων οικονομικών κάτω από το επίπεδο του 3% του ΑΕΠ. Η δημοσιονομική πολιτική αποσκοπεί στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας, η μακροοικονομική σταθερότητα, στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της αποτελεσματικότητας των δαπανών των δημόσιων πόρων. Στόχος της Σλοβακίας για το 2007 είναι να ικανοποιήσει τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ και να υιοθετήσουν το κοινό νόμισμα ευρώ το 2009.

Υπήρξαν μικρές αλλαγές στο φορολογικό σύστημα από τον Ιανουάριο του 2007, π.χ. μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 10% για τα φάρμακα και επιλεγμένα προϊόντα φροντίδας υγείας (ένας ενιαίος συντελεστής 19% όπως ίσχυε προηγουμένως) και ένα φθίνων εκπίπτων στοιχείο για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων έχουν εισαχθεί. Το βασικό εκπίπτων στοιχείο σύμφωνα με τον προκαθορισμένο τύπο μειώνεται για τους φορολογούμενους με υψηλότερο εισόδημα, το οποίο αυξάνει την προοδευτική φορολογία τους, σε σύγκριση με την προηγούμενη κατάσταση.

Η αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στα προϊόντα καπνού, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ είναι μια άλλη αλλαγή που σχεδιάζεται στις αρχές του 2008 και το 2009. Στο αποτέλεσμα της εφαρμογής της οδηγίας 2003/30 / ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης των βιοκαυσίμων, εναλλακτικών πηγών των καυσίμων (βιοκαύσιμα) θα χορηγηθεί ένα φορολογικό πλεονέκτημα.

Η φορολογική μεταρρύθμιση θα φέρει μαζί μακροπρόθεσμα οφέλη που συνίσταται στην αύξηση της παραγωγής της οικονομίας.²²

²² Πηγή: Άρθρο Φορολογική Διοίκηση Σλοβακίας Τσιντή Ιωάννα Μάρτιος 2011
Πηγή: Copyright Lex Mundi Ltd. 2007

9.3 Διάκριση φόρων

9.3.1. Άμεσοι Φόροι

9.3.1.1 Φυσικά πρόσωπα

Επιβολή Φόρου

Άτομο που είναι φορολογικός κάτοικος της Σλοβακικής Δημοκρατίας (της Δημοκρατίας), φορολογείται πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές τόσο εντός όσο και εκτός της Δημοκρατίας. Άτομο που δεν είναι φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας, φορολογείται πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές μόνο εντός της Δημοκρατίας. Το εισόδημα αυτό υπόκειται σε φόρο, ανεξάρτητα από το αν έχει ή όχι καταβληθεί στη Σλοβακία.²³

Αφορολόγητο

Μείωση φόρου της τάξεως των €3.803€(επίσημο αφορολόγητο δεν υπάρχει)./Η μείωση φόρου για το **2017** είναι **3.559€**.

Ενιαίος φορολογικός συντελεστής: 19%

Ισχύει για τα χαμηλά εισοδήματα-Μειώνεται όσο αυξάνεται το εισόδημα. Το αφορολόγητο με ένα τέκνο στη Σλοβακία είναι στα 3.803€²⁴.

Πεδίο εφαρμογής της φορολογίας:

Όπως αναφέραμε παραπάνω άτομο που είναι **φορολογικός κάτοικος** της Σλοβακικής Δημοκρατίας (της Δημοκρατίας), φορολογείται πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές τόσο εντός όσο και εκτός της Δημοκρατίας. Άτομο **που δεν είναι φορολογικός κάτοικος** της Δημοκρατίας, φορολογείται πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές μόνο εντός της Δημοκρατίας

Πηγές εισοδήματος αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Έσοδα από δραστηριότητες που εκτελούνται μέσω μιας μόνιμης

²³ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Σλοβακίας(<http://www.finance.gov.sk/En/>)

²⁴ Πηγή: www.taxheaven.gr

εγκατάστασης(έσοδα από οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα ή έσοδα από αυτοαπασχόληση)

2. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που εκτελούνται στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας
3. Εισόδημα από επενδύσεις
4. Έσοδα από παροχή υπηρεσιών στη Δημοκρατία της Σλοβακίας
5. Τα έσοδα από μερίσματα (από το 2017), τόκους, τέλη αδειών / δικαιωμάτων, την πώληση ή την ενοικίαση του ακινήτου που βρίσκεται στη Σλοβακία
6. Τα εισοδήματα από τις δραστηριότητες ενός καλλιτέχνη, αθλητή ή ακροβάτη που εκτελούνται στο έδαφος του SR
7. Από την καταβολή από τους κατοίκους SR και μη κατοίκους SR περί ‘μόνιμης εγκατάστασης’, συμπεριλαμβανομένων των:
 - οποιονδήποτε αμοιβών για τη χορήγηση δικαιώματος για χρήση ή για χρήση ενός αντικειμένου βιομηχανικής ιδιοκτησίας (τα λεγόμενα βιομηχανικά δικαιώματα),
 - οποιονδήποτε αμοιβών για τη χορήγηση του δικαιώματος χρήσης ή για χρήση του αντιγράφου ή οποιουδήποτε δικαιώματος παρόμοιο με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (τα λεγόμενα πολιτιστικά δικαιώματα),
 - οποιαδήποτε συμφέροντα και άλλα οφέλη,
 - κάθε ενοίκιο ή τα εισοδήματα που προέρχονται από οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση των κινητών περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο έδαφος του SR,
 - τυχόν έσοδα από τη μεταφορά των κινητών περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο έδαφος του SR,
 - τυχόν αμοιβές για μέλη των καταστατικών οργάνων και άλλων φορέων των νομικών προσώπων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους,
 - τυχόν βραβεία σε λαχειοφόρες και άλλα παρόμοια τυχερά παιχνίδια, τυχόν βραβεία από προωθητικές ενέργειες και κληρώσεις και οποιαδήποτε βραβεία από δημόσιους διαγωνισμούς και αθλητικές διοργανώσεις,
 - οποιαδήποτε επιδόματα διατροφής, συνταξιοδοτικές παροχές, ετήσιες

καταθέσεις και παρόμοιες πληρωμές
κάθε έσοδο από πώληση ή μίσθωση οποιουδήποτε ακινήτου που βρίσκεται στο
έδαφος του SR.²⁵

Προέλευση Εισοδήματος²⁶

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες περιλαμβάνει μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, άλλες τακτικές, ακανόνιστες ή εφάπαξ αποζημιώσεις παρόμοιας φύσης και περισσότερα οφέλη σε είδος.

Αυτο-απασχόληση και το εισόδημα των επιχειρήσεων.

Το φορολογητέο εισόδημα από αυτοαπασχόληση αποτελείται από τα έσοδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας και των προσφερόμενων υπηρεσιών. Αυτό το εισόδημα μπορεί να μειωθεί από κάποιες απαλλακτικές δαπάνες. Μη κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο μόνο για το εισόδημα που προέρχεται αποκλειστικά από Σλοβακικές πηγές.

Εισόδημα από ενοίκια

Το εισόδημα από ενοίκια φορολογείται με 19%, μετά τις αφαιρέσεις. Σε γενικές γραμμές, τα αναγκαία έξοδα για τη δημιουργία, την εξασφάλιση και τη διατήρηση του εισοδήματος από ενοίκια αφαιρούνται πριν φθάσουν στο τελικό φορολογητέο εισόδημα. Οι μειώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος απόσβεσης, τους τόκους και τη χρηματοδότηση, τους φόρους ακινήτων, επισκευές, συντήρηση και άλλες κατηγορίες δαπανών ενοικίασης.

²⁵ Πηγή: Οικονομική Διοίκηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας(<https://www.financnasprava.sk/en/homepage>)

²⁶ Πηγές : 'Φορολογικός Οδηγός' Accace 2016 και <http://accace.com>.

Εισόδημα από επενδύσεις

Έσοδα από επενδύσεις στη Σλοβακία, συμπεριλαμβανομένων των τόκων και άλλα εσόδων που προέρχονται από τίτλους, και τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα συμπληρωματικά συστήματα ασφάλισης συνταξιοδότησης είναι γενικά υποκείμενο παρακράτησης φόρου 19%. Αυτή η παρακράτηση φόρου θεωρείται ο τελικός φόρος, καθώς και αυτό το εισόδημα δεν περιλαμβάνεται στη φορολογική βάση . περιλαμβάνονταν στα περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων του φορολογούμενου.

Εισόδημα που δε φορολογείται

Ορισμένοι τύποι εισοδήματος απαλλάσσονται από το φόρο:

- (υπεραξίες) έσοδα από την πώληση της ακίνητης περιουσίας μετά από πέντε χρόνια από την ημερομηνία αγοράς, ή αν το περιουσιακό στοιχείο είχε χρησιμοποιηθεί για επαγγελματικούς σκοπούς, μετά από πέντε έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος έπαυσε να χρησιμοποιεί το αγαθό για επαγγελματικούς σκοπούς
- έσοδα (κέρδη κεφαλαίου) από την πώληση κινητών περιουσιακών στοιχείων ή, αν το περιουσιακό στοιχείο είχε χρησιμοποιηθεί για τις επιχειρηματικού σκοπούς, μετά από πέντε έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος έπαυσε να χρησιμοποιεί το περιουσιακό στοιχείο για επαγγελματικούς σκοπούς.

Ο συντελεστής φόρου προσωπικού εισοδήματος

Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για τα φυσικά πρόσωπα για ένα φορολογικό έτος είναι:

- 19% αυτού του τμήματος της φορολογικής βάσης (μετά την αφαίρεση των φοροαπαλλαγών και των φορολογικών ζημιών) που δεν υπερβαίνει κατά 176,8 φορές το τρέχον ελάχιστο όριο διαβίωσης, (για το έτος 2014, το 2015 και το 2016 ανέρχεται σε 35,022.31 Ευρώ)
- 25% αυτού του τμήματος της φορολογικής βάσης (μετά την αφαίρεση των φορολογικών επιδομάτων και τη φορολογική ζημία), η οποία υπερβαίνει κατά 176,8 φορές το ποσό του τρέχοντος επιπέδου διαβίωσης (πάνω από 35 022,31 ευρώ)

- 5% ειδικό φορολογικό συντελεστή για τα εισοδήματα από τη λειτουργία των επιλεγμένων κρατικών αξιωματούχων, των οποίων το εισόδημα φορολογείται επιπλέον (πχ. ο Πρόεδρος, τα μέλη του Κοινοβουλίου, τα μέλη της σλοβακικής κυβέρνησης), το εν λόγω εισόδημα είναι από το νόμο αριθ. 120/1993 Coll. οι μισθοί των συνταγματικών αξιωματούχων, όπως τροποποιήθηκε,
- Ο κατ'αποκοπή συντελεστής φόρου επί εισοδημάτων που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία παγίου κεφαλαίου ανέρχεται σε 19%²⁷.

Κεφάλαιο

Τα έσοδα από κεφάλαιο περιλαμβάνουν τα έσοδα από τίτλους(μετοχές),μερίσματα κερδών από συνεργασίες και τόκους εισοδήματος. Ένα άτομο που είναι φορολογικός κάτοικος της Σλοβακίας πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα εισοδήματα από τόκους που προέρχονται από ξένες πηγές στο φορολογητέο εισόδημά του (καθώς και τα εισόδημα από μερίσματα, αν κρίνονται φορολογητέα).

Η υπεραξία κεφαλαίου δεν φορολογείται χωριστά. Η συντελεστής φόρου 19% ισχύει επίσης και για τα κέρδη κεφαλαίου των φυσικών προσώπων.

Κέρδη από μετοχές

Κεφαλαιακά κέρδη από την πώληση των μετοχών που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές με την Ευρωπαϊκή Ένωση και βρίσκονται στην κατοχή των δικαιούχων για παραπάνω από ένα χρόνο δε φορολογούνται στη Σλοβακία. Εάν τα κέρδη αυτά δεν κρατηθούν τουλάχιστον για ένα χρόνο, θεωρούνται πλέον φορολογητέο εισόδημα και φορολογούνται αντίστοιχα με τους προοδευτικούς συντελεστές 19% και 25%. Τα κέρδη κεφαλαίου που δεν υπερβαίνουν τα 500€ δε

²⁷ Πηγή: <http://zugimpex.com/slovakia-tax.html>.

Πηγή :Οδηγός KPMG , 'Επενδύσεις στη Σλοβακία 2016', φορολογία φυσικών προσώπων.

²⁷ Πηγή: Οδηγός φορολόγησης PWC, 'Περιεκτικός οδηγός φορολόγησης για τη Σλοβακία 2016', φορολογία φυσικών προσώπων.

φορολογούνται²⁸.

Τόκοι και Επενδύσεις

Παρακρατούμενος φόρος με συντελεστή 19% επιβάλλεται στα έσοδα από τόκους. Έσοδα από επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων τόκων και άλλα εσόδων που προέρχονται από τίτλους, και πληρωμές που πραγματοποιούνται από τα συμπληρωματικά συστήματα ασφάλισης συντάξεων υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 19%. Αυτή η παρακράτηση φόρου θεωρείται τελικός φόρος²⁹.

Μερίσματα

Από το 2017 τα μερίσματα που καταβάλλονται από τα κέρδη των φυσικών προσώπων που προκύπτουν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2004 και μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 7%.

Ισχύουν οι ακόλουθοι φορολογικοί συντελεστές:

- **35% φόρος** :σε μερίσματα που καταβάλλονται σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε ένα κράτος που δεν έχει ενταχθεί στη συνθήκη αποφυγής διπλής φορολόγησης ή μερίσματα που λαμβάνονται από Σλοβακικό κάτοικο από ένα νομικό πρόσωπο .
- **7%** : σε μερίσματα που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα που διαμένουν στη Σλοβακία και σε συνθήκες αποφυγής διπλής φορολόγησης ή μερίσματα που εισπράττουν φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στη Σλοβακία στην ίδια κατάσταση(εντός κρατών αποφυγής διπλής φορολόγησης).

²⁸ Πηγή: Οδηγός φορολόγησης PWC, 'Περιεκτικός οδηγός φορολόγησης για τη Σλοβακία 2016', φορολογία κεφαλαίου.

²⁹ Πηγή: Οδηγός φορολόγησης PWC, 'Περιεκτικός οδηγός φορολόγησης για τη Σλοβακία 2016', φορολογία κεφαλαίου.

Πηγή: <http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Slovak-Republic/Taxes-and-Costs>.

9.3.1.2 Νομικά πρόσωπα

Εταιρεία φορολογικός και μη κάτοικος της Δημοκρατίας της Σλοβακίας :

Εταιρεία φορολογικός κάτοικος, είναι η εταιρεία της οποίας ο έλεγχος και η διεύθυνση ασκείται στη Δημοκρατία της Σλοβακίας .Η έδρα της πραγματικής διοίκησης είναι το μέρος, στο οποίο η διαχείριση και οι επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από τα θεσπισμένα και εποπτικά όργανα του νομικού προσώπου, ακόμη και αν η διεύθυνση του τόπου της πραγματικής διαχείρισης δεν είναι εγγεγραμμένη στο Εμπορικό Μητρώο της Σλοβακίας .Ο φορολογούμενος πρέπει να εγγράφεται στις φορολογικές αρχές μέχρι το τέλος του μήνα ο οποίος ακολουθεί το μήνα στον οποίο η άδεια για διεξαγωγή των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων στη Σλοβακία έχει εξασφαλιστεί. Επιπλέον, ο φορολογούμενος πρέπει να ενημερώνει τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, για τυχόν αλλαγές στην εγγραφή της επιχείρησης μέχρι το τέλος του μήνα που ακολουθεί το μήνα στην οποίο προέκυψαν αυτές οι αλλαγές.

Η **εταιρεία μη κάτοικος** υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, το οποίο προέρχεται αποκλειστικά από Σλοβακικές πηγές. Η υπογραφή μιας συνθήκης διπλής φορολόγησης μπορεί να περιορίσει εν μέρει τη διπλή φορολόγηση ενός μη κατοίκου που κερδίζει το εισόδημά του στη Σλοβακία³⁰.

Φόρος Άδειας / Ελάχιστος Εταιρικός Φόρος

Ο φορολογούμενος που ανακηρύσσει φορολογική ζημία ή φορολογική υποχρέωση στα πλαίσια μιας φορολογικής άδειας (σύμφωνα με πίνακα που ακολουθεί) είναι υποχρεωμένος να πληρώσει φορολογικό πιστοποιητικό (ελάχιστος φόρος). Το ποσό του φορολογικού πιστοποιητικού εξαρτάται από τον κύκλο εργασιών της οικονομικής οντότητας και εάν η εταιρεία καταβάλλει ΦΠΑ. Το φορολογικό πιστοποιητικό αφορά μόνο τα νομικά πρόσωπα.

³⁰ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Σλοβακίας(<http://www.finance.gov.sk/En/>), φορολογία νομικών προσώπων

Θέση Φ.Π.Α	Ετήσια άδεια του φόρου κύκλου εργασιών	Άδεια Φόρου
Δεν καταβάλλει Φ.Π.Α	που δεν υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ	EURO 480
Καταβάλλει Φ.Π.Α	που δεν υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ	EURO 960
Δεν είναι σχετικό	που υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ	EURO 2.880

Ο φόρος αδείας μειώνεται κατά το ήμισυ εάν τουλάχιστον το 20% των εργαζομένων του φορολογουμένου είναι άτομα με ειδικές ανάγκες. Ο φόρος αδείας καταβάλλεται εντός της προθεσμίας για την υποβολή της φορολογικής δήλωσης εισοδήματος νομικών προσώπων. Μια θετική διαφορά μεταξύ της πραγματικής φορολογικής υποχρέωσης και της φορολογικής άδειας μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικές φορολογικές υποχρεώσεις που υπερβαίνουν το ποσό του φόρου αδείας. Ένα τέτοιο γεγονός μπορεί να πραγματοποιηθεί στις επόμενες τρεις φορολογικές περιόδους μετά την φορολογική περίοδο κατά την οποία καταβλήθηκε ο φόρος αδείας. Πολλές εξαιρέσεις μπορούν να εφαρμοστούν. Η φορολογική νομοθεσία προβλέπει ποιοι φορολογούμενοι δεν είναι υποχρεωμένοι να πληρώσουν το φόρο αδείας³¹.

Φορολογικός Συντελεστής

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 21% . Οι εταιρείες μπορούν ως εκ τούτου να μειώσουν την προκαταβολή φόρου που καταβάλλεται από 1ης Ιανουαρίου 2017 στο επίπεδο που αντιστοιχεί στο νέο ποσοστό 21%. Το ποσοστό της παρακράτησης φόρου ανέρχεται σε 19%. Με ισχύ από την 1η Μαρτίου 2014, το ποσοστό της παρακράτησης φόρου ανέρχεται σε 35%, αν η έκπτωση του φορολογητέου εισοδήματος έχει καταβληθεί, διαγράφοντας ή πιστώνοντας στον φορολογούμενο συμφωνία με μη συμβαλλόμενο κράτους σύμφωνα με την § 2) του νόμου περί φορολογίας εισοδήματος. Ο συντελεστής του φόρου που παρακρατείται για να

³¹ Πηγή: Mazars, 'Οδηγός φορολόγησης χωρών της κεντροανατολικής Ευρώπης 2016'

εξασφαλιστεί ο φόρος είναι 9,5% ή 19% της πληρωμής. Με ισχύ από την 1η Μαρτίου 2014, το ποσοστό του φόρου που παρακρατείται για να εξασφαλιστεί ο φόρος είναι 35% της νομισματικής πληρωμής, αν ο φορολογούμενος πληρώνει, ή σημειώσεις που συνοδεύουν την καταβολή υπέρ του φορολογουμένου μη συμβαλλομένου κράτους.³².

Φορολογικές Ζημιές

- Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές που προκύπτουν από επιχειρηματική ή δραστηριότητες αυτοαπασχόλησης δε μπορούν να χρησιμοποιηθούν εξίσου για περισσότερο από τέσσερις διαδοχικές φορολογικές περιόδους, , αλλά μόνο για να αντισταθμιστεί το φορολογητέο εισόδημα από επιχειρηματική ή άλλη αυτοαπασχολούμενη δραστηριότητα. Μια φορολογική ζημία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναντίον(κατά), για παράδειγμα, εισόδημα από ενοίκια ή εισόδημα από επενδύσεις κεφαλαίου. Οι φορολογικές ζημιές που πραγματοποιήθηκαν από το 2014 και μετά, μπορεί να μεταφερθούν πάλι έως τέσσερα συναπτά έτη σε ίσα μέρη.
- Μια εταιρεία λύεται χωρίς εκκαθάριση (π. χ., μέσω της συγχώνευσης), της επιτρέπεται να μεταφέρει το δικαίωμα μεταφοράς των φορολογικών της ζημιών στο νόμιμο διάδοχό της, συμψηφίζοντάς τες με τα φορολογητέα κέρδη. Ο νόμιμος διάδοχος μπορεί να εκπέσει την απώλεια φόρου της διαλυμένης νομικής οντότητας όταν και η διαλυμένη οντότητα και ο νόμιμος διάδοχός της υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και την ίδια στιγμή ο σκοπός της αναδιάρθρωσης δεν ήταν αποκλειστικά και μόνο για να μειωθεί ή να αποφευχθεί η υποχρέωση καταβολής φόρου³³.

³² Πηγές: Οικονομική Διοίκηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας(<https://www.financnasprava.sk/en/homepage>) ,φορολογία επιχειρήσεων, συντελεστές και <http://www.tradingeconomics.com/slovakia/corporate-tax-rate> (αφορά το διάγραμμα).

³³ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Σλοβακίας(<http://www.finance.gov.sk/En/>), φορολογία νομικών προσώπων, φορολογική διαχείριση ζημιών.

Φορολογικές Αποσβέσεις

Ομάδες Απόσβεσης	Έτη Απόσβεσης	Ετήσια Υποτίμηση	Παραδείγματα
1	4	1/4	μηχανοκίνητα οχήματα, μηχανές γραφείου, και υπολογιστές
2	6	1/6	κατασκευές από ξύλο και πλαστικό, καλοριφέρ, έπιπλα, ανύψωσης και μηχανισμοί χειρισμού, μηχανήματα ψύξης
3	8	1/8	περιουσιακά στοιχεία τεχνολογικού χαρακτήρα, ανεμογεννήτριες, φούρνοι
4	12	1/12	προκατασκευασμένα κτίρια από σκυρόδεμα και μέταλλα, συστήματα κλιματισμού, ανελκυστήρες
5	20	1/20	κατασκευαστικά και εμπορικά κτίρια και γενικά οι κατασκευές
6	40	1/40	κατοικίες και διοικητικά κτίρια

Τα έξοδα φορολογικής απόσβεσης εκπίπτουν από τον φόρο εισοδήματος και υπολογίζονται για φορολογικούς σκοπούς σε νόμιμες τιμές. Στην περίπτωση των περιουσιακών στοιχείων με καθεστώς ενοικίασης, τα έξοδα φορολογικής απόσβεσης εκπίπτουν από τον φόρο μέχρι με το ποσό των εσόδων από μισθώματα. Σύμφωνα με το νόμο περί φορολογίας εισοδήματος, τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία χωρίζονται σε έξι κατηγορίες, για καθένα από τα οποία ορίζεται ένα χρονικό διάστημα (ένας συγκεκριμένος αριθμός ετών, τα οποία κυμαίνονται από 4 έως 40), κατά την οποία όλα τα στοιχεία ενεργητικού στην κατηγορία αποσβένονται. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την πραγματική ωφέλιμη ζωή τους. Η φορολογική απόσβεση μπορεί να υπολογιστεί χρησιμοποιώντας είτε τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης είτε την ταχεία μέθοδο. Μια εταιρεία που επιλέγει μια μέθοδο απόσβεσης σε μια βάση περιουσιακού στοιχείου δεν μπορεί να την αλλάξει κατά τη διάρκεια της περιόδου απόσβεσης.

Δωρεές

Ο φορολογούμενος μπορεί να δωρίσει 1,0% (ή 2% υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις) της φορολογικής υποχρέωσης του σε κατατακτήριο φορέα της επιλογής του. Οι δωρεές δε φορολογούνται.

Παρακρατούμενοι φόροι³⁴

Μερίσματα

Μερίσματα που καταβάλλονται από τα κέρδη των νομικών προσώπων εξακολουθούν να εξαιρούνται φορολογικά, εκτός από τα κέρδη που προέρχονται από το φορολογούμενο από ένα μη συμβαλλόμενο κράτος ή καταβάλλονται σε φορολογούμενο από μη συμβαλλόμενο κράτος, τότε τα μερίσματα αυτά υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 35% (ίδιο ισχύει και για τα φυσικά πρόσωπα).

Η Φορολόγηση των μερισμάτων αλλάζει σημαντικά από την 1η Ιανουαρίου 2017, αλλά οι αλλαγές ισχύουν μόνο για τα κέρδη που προκύπτουν μετά την ημερομηνία αυτή. Έτσι, τα μερίσματα που καταβάλλονται από τα κέρδη που δημιουργούνται σε προηγούμενες χρήσεις θα συνεχίσουν να υπόκεινται στο παλαιό καθεστώς, ακόμη και αν καταβληθούν στους μετόχους μετά την 1η Ιανουαρίου.

Τόκοι

Οι τόκοι γενικά εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα. Οι τόκοι των δανείων της επιχείρησης και των δανείων που παρέχονται από τα συνδεδεμένα μέρη εκπίπτουν από τον φόρο, όχι όμως περισσότερο από το 25% του συνόλου του αποτελέσματος των εργασιών προ φόρων, συμπεριλαμβανομένων των αποσβέσεων, καθώς και των εξόδων των τόκων. Οι τόκοι που καταβάλλονται από έναν φορολογικό κάτοικο σε έναν μη φορολογικό κάτοικο υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 19%, εκτός αν είναι αφορολόγητα σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς για τις πληρωμές τόκων και δικαιωμάτων όπως έχουν ενσωματωθεί από τη

³⁴ Πηγή : <http://www.knowyourcountry.com/slovakia3.html>.

σλοβακική φορολογική νομοθεσία. Από την 1η Μαρτίου 2014, φορολογικός συντελεστής 35% εφαρμόζεται στους τόκους * που καταβάλλονται σε κάτοικο μιας χώρας που δεν βρίσκεται στον κατάλογο που δημοσιεύεται από το σλοβακικό υπουργείο Οικονομικών ή σε χώρα με την οποία η Σλοβακία δεν έχει εισέλθει σε συνθήκη διπλής φορολόγησης ή σε συμφωνία σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τους φόρους.

* Ο φορολογικός συντελεστής 35% ισχύει επίσης και για άλλους τύπους εισοδήματος.

Δικαιώματα

Τα δικαιώματα που πληρώνονται σε ένα μη φορολογικό κάτοικο είναι υπόκεινται σε παρακρατούμενο φόρο 19%, εκτός εάν ο συντελεστής αυτός μειώνεται εξαιτίας κάποιας φορολογικής σύμβασης ή απαλλάσσονται από οδηγία της ΕΕ.

Εκπιπόμενες Δαπάνες

- δαπάνες αποσβέσεων
- φορολογούμενη υπολειμματική αξία των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων
- υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που καταβάλλονται από τον εργοδότη
- δαπάνες για την παροχή των υγειονομικών και κοινωνικών υπηρεσιών για τους εργαζόμενους
- λειτουργικά έξοδα για εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την προστασία του περιβάλλοντος
- φόρους και τέλη, πλην εκείνων που αναφέρονται ως μη εκπιπόμενες δαπάνες
- δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τον ιδρυτή της μόνιμης εγκατάστασης (PE) για τους σκοπούς της παρούσας (PE), συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διαχείρισης και διοίκησης ανεξάρτητα από τον τόπο όπου πραγματοποιήθηκαν, υπό

την προϋπόθεση ότι οι συγκεκριμένες συνθήκες που αναφέρει ο Νόμος Φορολογίας Εισοδήματος έχουν πραγματοποιηθεί.

- τα έξοδα διαφήμισης, με την εξαίρεση της εκπροσώπησης και της υψηλής αξίας έξοδα προώθησης . Διαφημιστικές δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τη διαφήμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του φορολογούμενου,
- τόκοι που καταβάλλονται για πιστώσεις και δάνεια που λαμβάνονται για επιχειρηματικούς σκοπούς
- αποθεματικό για τις αχρησιμοποίητες διακοπές περιλαμβανομένων των σχετικών δαπανών κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας
- ορισμένες διατάξεις για πρόβλεψη κακού χρέους

Μη Εκπιπόμενες Δαπάνες

- κυρώσεις και πρόστιμα
- το κόστος λογιστικής απόσβεσης που υπερβαίνει το κόστος απόσβεσης του φόρου
- οι φόροι και η φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων που καταβάλλονται για λογαριασμό άλλου φορολογούμενου
- έξοδα που προκύπτουν από την παροχή κατάλληλων συνθηκών εργασίας, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας για τους εργαζόμενους που υπερβαίνουν τα όρια που ορίζει ο νόμος
- δαπάνες για επαγγελματικά ταξίδια πάνω από το νόμιμο όριο
- δαπάνες για την ενεργοποίηση του αφορολόγητου εισοδήματος
- ελλείψεις και ζημιές που υπερβαίνουν την αποζημίωση που λήφθηκε
- τα έξοδα παράστασης
- ζημιές που προέρχονται από την πώληση γης, περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται στο 6ο επίπεδο φορολογικής απόσβεσης, απαιτήσεις
- αποθέματα εκτός προδιαγραφών της φορολογικής νομοθεσίας.

Οι ακόλουθες πληρωμές υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, όταν γίνονται από Σλοβακική εταιρεία σε ξένα μέρη.

	ΚΥΡΙΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ*	ΚΥΡΙΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ **
Αμοιβές για υπηρεσίες που παρέχονται στη Σλοβακία	19%	35%
Τέλη αδειών*	19%	35%
Τόκων των δανείων και των καταθέσεων *	19%	35%
Μίσθωμα για κινητά περιουσιακά στοιχεία	19%	35%

9.3.2 Έμμεσοι Φόροι

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας(ΦΠΑ)

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) στη Σλοβακία εφαρμόζει την οδηγία του Συμβουλίου της ΕΕ 2006/112 / ΕΚ στις 28 Νοεμ, 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, καθώς και άλλες τροποποιήσεις των οδηγιών ΦΠΑ της ΕΕ³⁵.

Φορολογικός Συντελεστής Φ.Π.Α

Ο κύριος συντελεστής ΦΠΑ στην Σλοβακία είναι 20%. Ένας μειωμένος φορολογικός συντελεστής 10% ισχύει για συγκεκριμένοι αγαθά (π.χ. ορισμένα ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα, βιβλία και φυλλάδια, καθώς και ορισμένα προϊόντα

³⁵ Πηγή: <http://www.vatlive.com/vat-rates/european-vat-rates/>.

διατροφής). Από 1^η Ιανουαρίου 2016 ο νόμος επεκτείνει αυτή τη λίστα προϊόντων με μειωμένο φορολογικό συντελεστή 10% και αφορά προϊόντα πρώτης ανάγκης. (π.χ. ψωμί, κρέας, γάλα). Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ επιβάλλεται σε όλες τις άλλες παραδόσεις αγαθών ή των υπηρεσιών, εκτός εάν ένα συγκεκριμένο μέτρο νόμου περί ΦΠΑ προβλέπει το μηδενικό συντελεστή ή απαλλαγή. Σε περίπτωση αλλαγής των συντελεστών του ΦΠΑ, οι φορολογούμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν τους συντελεστές ΦΠΑ που ισχύουν κατά την ημερομηνία κατά την οποία ανακύπτει η φορολογική υποχρέωση. Αν οι προμήθειες ταξινομούνται με μηδενικό συντελεστή, δεν οφείλεται ΦΠΑ, αλλά ο προμηθευτής μπορεί να αφαιρέσει το σχετικό φόρο εισροών³⁶.

Παραδείγματα μηδενικού συντελεστή παραδοτέων αγαθών και υπηρεσιών

- εξαγόμενα αγαθά
- Ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών
- Υπηρεσίες που σχετίζονται με την εξαγωγή των εμπορευμάτων
- Διεθνείς μεταφορές προσώπων
- Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες που παρέχονται σε έναν πελάτη που δεν είναι εγκατεστημένος στην ΕΕ
- ταχυδρομικές υπηρεσίες
- Υγειονομική περίθαλψη (εκτός από τις προμήθειες φαρμακευτικών προϊόντων και βοηθήματα)
- Εκπαίδευση
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
- Υπηρεσίες που σχετίζονται με τον αθλητισμό και τη φυσική αγωγή
- Κοινωνική πρόνοια
- Τα λαχεία και παρόμοια παιχνίδια

³⁶ Πηγή: <http://www.knowyourcountry.com/slovakia3.html>

Φόρος Αυτοκινήτων

- Ο φόρος αυτοκινήτων καταβάλλεται στην Εφορία, στον τόπο όπου το αυτοκίνητο είχε καταχωρηθεί στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους. Ο φόρος αυτοκινήτων για τους εργαζόμενους υπόκειται στη δικαιοδοσία του εργοδότη.
- Φορολογούνται τα οχήματα που εγγράφονται στη Σλοβακία και χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς.
- Σε γενικές γραμμές, ο φόρος αυτοκινήτων καταβάλλεται από τον κάτοχο του αυτοκινήτου. Σε ειδικές περιπτώσεις είναι πληρωτέος από το άτομο που χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο για επαγγελματικούς σκοπούς, ακόμη και αν αυτός δεν είναι ο κάτοχος του αυτοκινήτου (π.χ. ο εργοδότης του κατόχου του αυτοκινήτου)
- Τα ετήσια ποσοστά φορολογίας εξαρτώνται:
 1. για τα επιβατικά αυτοκίνητα, με βάση τον κυβισμό του κινητήρα
 2. τα φορτηγά και τα λεωφορεία με βάση τον αριθμό των αξόνων και το συνολικό βάρος του οχήματος.
- Ο ετήσιος συντελεστής φόρου αυτοκινήτων είναι η ίδιος για όλους στη Σλοβακία. Οι μεταβολές του συντελεστή φορολόγησης εξαρτάται ανάλογα με το χρόνο που έχει παρέλθει από την πρώτη ταξινόμηση του αυτοκινήτου. Ένας μειωμένος φορολογικός συντελεστής ισχύει για τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται στις συνδυασμένες μεταφορές ή χρησιμοποιούν ένα οικολογικό κινητήρα.
- Η φορολογική περίοδος είναι ένα ημερολογιακό έτος.
- Ο φορολογούμενος πρέπει να υποβάλλει φορολογική δήλωση και να καταβάλει το φόρο για το προηγούμενο έτος μέχρι τις 31 Ιανουαρίου. Ο φορολογούμενος πρέπει να

³⁷ Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Σλοβακίας, τμήμα φορολογίας φυσικών προσώπων.

εισάγει τον καθορισμό και την περάτωση της φορολογικής υποχρέωσης στην φορολογική δήλωση.

- Ο φορολογούμενος πρέπει να καταβάλει μηνιαία ή και τριμηνιαία φορολογικές προκαταβολές ανάλογα με το ύψος των αναμενόμενων φόρων με μία μόνο φορολογική διοίκηση, υπό την προϋπόθεση ότι ο αναμενόμενος φόρος δεν υπερβαίνει το ποσό των 700€.
- Με ισχύ από την 1η Οκτωβρίου του 2012, ένα νέο τέλος (φόρος εγγραφής) εισήχθη στο νόμο περί Προμήθειας Διοίκησης. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται κατά την καταχώριση οχημάτων στις τρεις κατηγορίες L, M1 και N1 στο μητρώο των οχημάτων στη Σλοβακία. Το ποσό του φόρου που κυμαίνεται από 33 ευρώ έως 2.997 ευρώ ανάλογα με τον κυβισμό του κινητήρα του αυτοκινήτου0που είναι εγγεγραμμένος και από άλλες λεπτομέρειες.

Φόρος Τράπεζας(Τραπεζική Είσπραξη)

- Από την 1η Ιανουαρίου 2012, οι τράπεζες και τα υποκαταστήματα ξένων τραπεζών πρέπει να καταβάλουν ειδική εισφορά, ή οποία καταβάλλεται από ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (η λεγόμενη τραπεζική εισφορά) που ανέρχεται σε 0,4% της βάσης που ορίζεται από το νόμο, ενώ ανάλογα με επιλεγμένους δείκτες του Σλοβακικού τραπεζικού τομέα, το ποσοστό αυτό μειώνεται σταδιακά μέχρι να φτάσει το 0%.
- Για το 2015 και τα επόμενα ημερολογιακά έτη η εισφορά αυτά έχει μειωθεί στο 0,2%. Το ποσοστό αυτό θα ισχύει μέχρι το συνολικό ποσό των συνεισφορών που λαμβάνονται είναι 750 εκατομμύρια ευρώ, οπότε και μειώνεται στο 0,1%.
- Οι εισφορές διαχειρίζονται από τη φορολογική διοίκηση της Σλοβακίας.

Ειδική Εισφορά

- Μια ειδική εισφορά επί των επιχειρήσεων σε οργανωμένες βιομηχανίες καταβάλλεται από μία νομική οντότητα ή υποκατάστημα αλλοδαπής οντότητας που είναι εξουσιοδοτημένη να κάνει επιχειρήσεις σε οργανωμένο επιχειρηματικό πλαίσιο

(όπως η άδεια που πρέπει να έχει εκδοθεί στην Σλοβακία ή σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ αναμένεται από αυτήν η επίτευξη τουλάχιστον του 50% των συνολικών εσόδων της από την κανονική της επιχειρηματική δραστηριότητα στην τρέχουσα λογιστική περίοδο, και το συνολικό ετήσιο αποτέλεσμα της λειτουργίας της υπερβαίνει τα 3 εκατομμύρια ευρώ.

- Οι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας περιλαμβάνουν: τη βιομηχανία ενέργειας, την ασφάλιση, την αντασφάλιση, την ασφάλιση της δημόσιας υγείας, την ηλεκτρονική επικοινωνία, τη φαρμακευτική βιομηχανία, τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, τις σιδηροδρομικές μεταφορές, τα δημόσια συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης, τις αεροπορικές μεταφορές και την υγειονομική περίθαλψη..
- Μια μηνιαία εισφορά υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό της βάσης εισφοράς, δηλαδή το λειτουργικό αποτέλεσμα προ φόρων, καθώς και το ποσοστό εισφοράς των 0,00363€.
- Η εισφορά χορηγείται από τη φορολογική υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για τη φορολογική διοίκηση του εταιρικού εισοδήματος.
- Σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά την 1η Ιανουαρίου 2016, η τελευταία περίοδος συμμόρφωσης είναι ο Δεκέμβριος το 2016.

Φόρος Ακινήτων

Σε γενικές γραμμές ο μόνος φόρος που υπάρχει στη φορολογία κεφαλαίου είναι ο φόρος ακινήτων.

Κάθε ιδιοκτήτης ακινήτων που βρίσκονται στη Σλοβακία υποχρεούται να καταβάλλει φόρο ακίνητης περιουσίας, στην περίπτωση κατοχής γης υπάρχει ένας συντελεστής της τάξεως του 0,25% της αξίας της γης η οποία καθορίζεται κατά την εκτίμηση του πραγματοποιώμονα, σε περίπτωση κατοχής κτιρίων υπάρχει συντελεστής που εκτιμάται στα 0,033€ ανά 1 τ.μ. κατοικημένης περιοχής και στην περίπτωση των διαμερισμάτων η εκτίμηση γίνεται με τον ίδιο συντελεστή δηλαδή 0,033€ ανά 1 τ.μ. της επιφάνειας. Ο φόρος καταβάλλεται σε ετήσια βάση στις δημοτικές αρχές και το ποσοστό του φορολογικού συντελεστή μπορεί να υπόκειται σε αλλαγές μετά την απόφαση των δημοτικών αρχών .Μόνο οι μεταβιβάσεις ακινήτων που

πραγματοποιήθηκαν πριν την 1η Ιανουαρίου του 2005 ήταν υποκείμενο φόρου μεταβίβασης ακινήτων. Δεν επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων για τις μεταβιβάσεις που εκτελούνται μετά την ημερομηνία αυτή. Ο φόρος κληρονομιάς και ο φόρος δωρεάς ακυρώθηκαν κατά την 1η Ιανουαρίου 2004.

Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης

Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης είναι έμμεσοι φόροι επιλεκτικού χαρακτήρα που αφορούν μόνο επιλεγμένα εμπορεύματα.

Αυτοί είναι:

1. αλκοολούχα ποτά , δηλαδή οινοπνευματώδη, κρασί, μπίρα και τα ενδιάμεσα
2. ηλεκτρική ενέργεια, άνθρακας και φυσικό αέριο
3. ορυκτέλαιο (π.χ.. ντίζελ, με κινητήρα βενζίνης, λιπαντικά, μαζούτ, υγραέριο, κλπ)
4. προϊόντα καπνού (τσιγάρα, πούρα, τα πουράκια και ο καπνός) και των πρώτων υλών του καπνού

Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης είναι φόροι μονού σταδίου. Επιλέγονται σε ένα στάδιο, κατ 'αρχήν, με την αποστολή των επιλεγμένων προϊόντων από τον κατασκευαστή, επειδή τα αγαθά έχουν φορολογηθεί κατά την παραγωγή, ή κατά τη μεταφορά ή την εισαγωγή τους στη Σλοβακική Δημοκρατία. Τα έσοδα από ειδικούς φόρους κατανάλωσης αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού, η φορολόγηση των οποίων εξαρτάται από την τελική κατανάλωση των επιλεγμένων προϊόντων και η οποία ελέγχεται έμμεσα από τη φορολογική επιβάρυνση. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης δεν είναι μεταξύ των φόρων που θα επιβαρύνουν άμεσα τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα. Ωστόσο η αγορά αυτών των επιλεγμένων προϊόντων τους επηρεάζει έμμεσα, αφού ο ειδικός φόρος κατανάλωσης περιλαμβάνεται στην τιμή πώλησης των προϊόντων.

Τοπικοί Φόροι

Οι τοπικοί φόροι και τα τέλη για τα αστικά απόβλητα παρέχονται στο νόμο. 582/2004 στην παράγραφο για τους τοπικούς φόρους όπως έχει τροποποιηθεί (ο «Νόμος για τους τοπικούς φόρους»). Οι τοπικοί φόροι που επιβάλλονται στις περιοχές της Σλοβακίας ακολουθούν τα γενικά καταστατικά που διέπουν τους φορολογικές συντελεστές, τις φορολογικές απαλλαγές και τις μειώσεις. Ομοίως, η καταβολή των φόρων χρεώνεται στους δήμους και γενικά είναι δεσμευτικού χαρακτήρα, οι οποίοι βάση κανονισμών προβλέπουν επίσης για το ποσοστό του φόρου και τη βάση για τη μείωση ή τη διαγραφή.

Τύποι των τοπικών φόρων

Τοπικοί φόροι είναι:

- ο φόρος ακίνητης περιουσίας
- άδεια για σκύλο,
- φόρος για τη χρήση του δημόσιου χώρου,
- φόρος επί των μηχανημάτων αυτόματης πώλησης,
- φόρος για μηχανήματα τυχερών παιχνιδιών,
- φόρος για την είσοδο και στάθμευση οχημάτων στο ιστορικό τμήμα της πόλης,
- φόρος για πυρηνικές εγκαταστάσεις

9.4 Το φορολογικό σύστημα της Αυστρίας

9.4.1.Εισαγωγή

Η Δημοκρατία της Αυστρίας (γερμανικά: Republik Österreich) είναι κράτος της Κεντρικής Ευρώπης και αποτελεί ομοσπονδία 9 κρατιδίων. Η Αυστρία συνορεύει με το Λίχτενσταϊν και την Ελβετία δυτικά, την Ιταλία και τη Σλοβενία νότια, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία ανατολικά, τη Γερμανία και την Τσεχία βόρεια. Ελλάδα και Αυστρία δύο εταίροι, που έχουν εμβαθύνει ακόμα

περισσότερο τις παραδοσιακά άβιοτες σχέσεις τους μέσα από την κοινή τους πορεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης της Αυστρίας στην Ε.Ε., το 1994 στην Κέρκυρα επί Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε., ενίσχυσε περαιτέρω την ελληνο-αυστριακή συνεργασία. Ευρισκόμενες και οι δύο σε θέσεις ιστορικής και γεωπολιτικής σημασίας, η μεν Ελλάδα στο νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης, σε κομβικό σημείο μεταξύ Βαλκανίων και Μεσογείου, η δε Αυστρία στο κέντρο της σημερινής ενωμένης Ευρώπης, έχουν μάθει να δέχονται και να αφομοιώνουν καθετί νέο στο δικό τους πλούσιο πολιτισμό. Οι δύο χώρες οριοθετούν μια περιοχή πλούσια σε ιστορία, όπου και οι δύο εργάζονται με ζήλο για την προώθηση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της ευημερίας, καθώς και για το κοινό μέλλον εντός της ευρωπαϊκής οικογένειας.

Η Ελλάδα και η Αυστρία διατηρούν διπλωματικές σχέσεις σε επίπεδο πρεσβειών, οι οποίες λειτουργούν στην Αθήνα και τη Βιέννη. Επιπλέον, το επίτιμο Προξενείο του Salzburg εξυπηρετεί τους πολίτες στα ομόσπονδα κρατίδια Salzburg, Oberösterreich, Tirol και Vorarlberg. Η Αυστρία επίσης εκπροσωπείται στην Ελλάδα μέσω των επίτιμων Προξενείων της στο Ηράκλειο, την Ερμούπολη, την Κέρκυρα, την Πάτρα, τη Ρόδο και τη Θεσσαλονίκη. Οι ελληνο-αυστριακές σχέσεις είναι εξαιρετικές τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές επίπεδο.

Η Αυστρία με καλά ανεπτυγμένη εθνική οικονομία και υψηλό βιοτικό επίπεδο είναι στενά συνδεδεμένη με τις υπόλοιπες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό πολλές διεθνείς οργανώσεις όπως η UNIDO, ΙΑΕΑ και ο ΟΠΕΨ έχουν καθιερώσει την έδρα τους στην πρωτεύουσα της, τη Βιέννη. Η οικονομία της Αυστρίας διαθέτει ένα πολύ μεγάλο τομέα υπηρεσιών, έναν υγιή και σταθερό βιομηχανικό τομέα, και ένα μικρό, αλλά πολύ ανεπτυγμένο, γεωργικό τομέα. Η αυστριακή οικονομία έχει ωφεληθεί σημαντικά από τις ισχυρές εμπορικές σχέσεις στην περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ειδικά στον τραπεζικό και ασφαλιστικό τομέα.(7)

Οι σημαντικότεροι τομείς της αυστριακής οικονομίας είναι το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι μεταφορές, οι υπηρεσίες στέγασης και εστίασης (22,9%), η βιομηχανία (21,6 %) καθώς και η δημόσια διοίκηση, η άμυνα, η εκπαίδευση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια (17,5 %).

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο αντιπροσωπεύει το 71 % των αυστριακών εξαγωγών (το 30 % κατευθύνεται στη Γερμανία, το 6 % στην Ιταλία και το 4 % στη Σλοβακία), ενώ εκτός ΕΕ το 6 % των εξαγωγών κατευθύνεται στις ΗΠΑ και το 5 % στην Ελβετία.

Όσον αφορά τις εισαγωγές, το 78 % προέρχεται από κράτη μέλη της ΕΕ (43 % από τη Γερμανία, 6 % από την Ιταλία και 4 % από την Τσεχική Δημοκρατία), ενώ εκτός ΕΕ το 6 % προέρχεται από την Ελβετία και το 3 % από την Κίνα.

9.5 Η φορολογία στην Αυστρία

Το αυστριακό φορολογικό σύστημα αποτελείται από τους κρατικούς φόρους που παρέχονται και που επιβάλλονται από τις φορολογικές πράξεις. Ο φόρος είναι μια ενιαία ή περιοδική οικονομική υποχρέωση που επιβάλλεται στους φορολογούμενους από το κράτος σύμφωνα με έναν νόμο για την απόδοση των δημοσίου δικαίου λειτουργιών του κράτους και την κάλυψη των παροχών που συμβάλλουν στο αυξημένο βιοτικό επίπεδο των κατοίκων.

Οι κρατικοί φόροι είναι:

- Φόρος εισοδήματος,
- Φόρος κεφαλαίου όπου αυτός προέρχεται από έσοδα από τόκους, τραπεζικούς τόκους και τόκους από τίτλους που κατέχονται σε αυστριακούς λογαριασμούς καταθέσεων,
- Φόρος ακίνητης περιουσίας,
- Φόρος μεταβίβασης ακινήτων,
- Φόρος κληρονομιάς ,
- Φόρος δωρεών,
- Φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α)

Το Υπουργείο είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των εσόδων σε ομοσπονδιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του κρατικού προϋπολογισμού, για τα θέματα της χρηματοδότησης που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση, των φόρων, των δασμών και

των τελών. Καθορίζει και ασκεί τη δημοσιονομική πολιτική της χώρας, όσον αφορά το νόμισμα, πιστώσεις, καταθέσεις ταμειωτηρίου και θέματα συναλλάγματος, κινήσεις κεφαλαίων και διακανονισμού, τον έλεγχο των ασφαλίσεων και τις εγκρίσεις αυτών. Ασχολείται επίσης με την οικονομική πολιτική, για να αποφοιτήσει το έργο του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας. Ο υπουργός Οικονομικών και ο Γενικός Γραμματέας διοικούν- συντονίζουν έξι (6) τμήματα-τομείς :

Τμήμα 1: Γραφείο Υπουργού Οικονομικών

Τμήμα 2: Ομοσπονδιακός Προϋπολογισμός

Τμήμα 3: Οικονομική Πολιτική και Χρηματοπιστωτικές αγορές

Τμήμα 4: Φόροι και Δασμοί

Τμήμα 5: Τεχνολογία Πληροφόρησης

Τμήμα 6: Δημοσιονομική Πολιτική και Φορολογικός Νόμος.³⁸

9.6.Διάκριση των φόρων

9.6.1 Άμεσοι Φόροι

9.6.1.1 Φυσικά πρόσωπα

Φορολογική Κατοικία

Τα άτομα που διατηρούν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στην Αυστρία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Η φορολογική υποχρέωση επεκτείνεται και σε όλες τις εγχώριες και ξένες πηγές εισοδήματος (συνολικό εισοδήμα). Οι μη κάτοικοι Αυστρίας υπόκεινται σε περιορισμένη φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα από αυστριακή πηγή. Ένα άτομο έχει τη συνήθη διαμονή του στην Αυστρία, όταν βρίσκεται για περισσότερο από έξι μήνες στη χώρα. Σε περίπτωση που η παραμονή στην Αυστρία δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες (183 ημέρες), σε κάθε περίπτωση, απεριόριστη φορολογική υποχρέωση στην Αυστρία ισχύει.

Οι μισθωτοί υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος σχετικά με τις αποδοχές και όλα τα οφέλη που αποκομίζουν από την απασχόληση.

³⁸ [https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Ministry_of_Finance_\(Austria\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Ministry_of_Finance_(Austria))

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- ✓ Μισθοί, ημερομίσθια, επιδόματα, συμμετοχές στα κέρδη, και άλλες αμοιβές και τα οφέλη που χορηγούνται για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.
- ✓ Συντάξεις και λοιπές παροχές που λαμβάνουν οι πρώην υπάλληλοι ή επιζώντες σύζυγοι - απόγονοι, λαμβάνοντας υπόψη υπηρεσίες που παρέχονται κατά το παρελθόν
- ✓ Επιδόματα που καταβάλλονται σε αλλοδαπούς εργαζόμενους που εργάζονται στην Αυστρία, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων ξένων υπηρεσιών, επιδόματα εξισορρόπησης φόρου εισοδήματος, καθώς και επιδόματα στέγασης, θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν λαμβάνουν προνομιακή φορολογική μεταχείριση.

Ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τα εισοδήματα αυτά, που έχει αποκτήσει ο φορολογούμενος εντός ενός ημερολογιακού έτους και αφορούν τα επτά (7) είδη που αναφέρονται κατωτέρω, στο νόμο περί φορολογίας εισοδήματος:

- ❖ Τα έσοδα από τη γεωργία και τη δασοκομία
- ❖ Έσοδα από ανεξάρτητες υπηρεσίες (επαγγέλματα)
- ❖ Τα έσοδα από εμπορική ή επιχειρηματική δραστηριότητα
- ❖ Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
- ❖ Τα έσοδα από τις επενδύσεις του κεφαλαίου
- ❖ Έσοδα από ενοίκια, μισθώσεις και δικαιώματα
- ❖ «Άλλα ειδικά εισοδήματα» (όπως ορίζεται από τον αυστριακό φόρο εισοδήματος)³⁹

Το αφορολόγητο εισόδημα για τους μισθωτούς και εργαζόμενους είναι 11.000€ , ενώ για τους αυτούς που δεν έχουν μόνιμη κατοικία αλλά λαμβάνουν εισόδημα από την Αυστρία είναι 2.000€.⁴⁰

³⁹ [http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p2\(TaxofIndividuals](http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p2(TaxofIndividuals)

Φορολογικοί Συντελεστές

Οι φορολογικοί συντελεστές για τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων κυμαίνονται ανάμεσα σε 0% και 55%, ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος.

Μειώσεις από το φόρο εισοδήματος εφαρμόζονται για διάφορες ζημίες/απώλειες, ειδικά και εξαιρέσιμα έξοδα, για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, και σε αγρότες και δασεργάτες. Οι αποζημιώσεις βασίζονται σε προσωπικές περιστάσεις κάθε φορολογουμένου και αντικαθίστανται από πιστώσεις φόρου (για άτομα με μοναδικά έσοδα από εισοδήματα, εκπαιδευτικούς και εργαζόμενους).

Οι συντελεστές φορολόγησης φυσικών προσώπων αναλύονται στον κατωτέρω πίνακα ⁴¹:

Φορολογητέο Εισόδημα (€)	Φορολογικός Συντελεστής (%)
0-11.000	0
11.001-18.000	25
18.001-31.000	35
31.001-60.000	42
60.001-90.000	48
90.001-1.000.000	50
1.000.0001 και άνω	55

Επιδόματα

Τα παρακάτω επιδόματα είναι τα πιο σημαντικά που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος:

- Οικογενειακό επίδομα

⁴⁰ <https://english.bmf.gv.at/services/publications/Steuerbuch2017-en-v06-Web.pdf?5rbd99>

⁴¹ <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Austria-Individual-Taxes-on-personal-income>

- Επίδομα μητρότητας και παρόμοιες αμοιβές από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
- Επίδομα γονικής άδειας, ή επίδομα βοήθειας και φροντίδας των παιδιών
- Επιδόματα- αποζημιώσεις ατυχημάτων
- Επίδομα νοσηλευτικής φροντίδας και τα έσοδα προς τους συνταξιούχους από εισφορές για ασφάλεια νοσηλευτικής φροντίδας (= μακροπρόθεσμα επιδόματα νοσηλευτικής φροντίδας)
- Φιλοδωρήματα για τους εργαζόμενους / υπαλλήλους

Φορολογικές Εκπτώσεις

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από έναν εργαζόμενο για να δημιουργήσει, να προστατεύσει ή να διατηρήσει το εισόδημα του από μισθωτές υπηρεσίες είναι γενικά εκπεστές .

Τέτοιες δαπάνες περιλαμβάνουν τα εξής:

- Έξοδα που συνδέονται με τη διατήρηση δύο νοικοκυριών, οι οποίες εκπίπτουν για περιορισμένο χρονικό διάστημα, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες
- Επαγγελματικά βιβλία και περιοδικά
- Συνδρομές των μελών που καταβάλλονται σε επαγγελματικές οργανώσεις, εργατικά συνδικάτα και παρεμφερείς οργανισμούς.

Τα ποσά που καταβάλλονται για την υγεία, για ηλικιωμένους, για την ανεργία και οι ασφαλιστικά έξοδα ατυχήματος εκπίπτουν εφόσον περιλαμβάνονται από το νόμο.

Άλλα στοιχεία που μπορεί να θεωρηθούν ως εκπεστέα είναι οι φόροι για την εκκλησία, οι αμοιβές των φοροτεχνικών και οι δωρεές για συγκεκριμένους οργανισμούς.

Μη κάτοικοι δεν δικαιούνται τις ίδιες γενικές φορολογικές εκπτώσεις που χορηγούνται στους φορολογικούς κατοίκους.

9.6.1.2 Νομικά Πρόσωπα

Η Αυστρία έχει ένα ευρύ δίκτυο φορολογικών συνθηκών σε ισχύ, με τις περισσότερες συνθήκες σύμφωνα με το πρότυπο του ΟΟΣΑ. Το κοινοβούλιο είναι υπεύθυνο για την ψήφιση των νόμων (που προτείνονται από την κυβέρνηση ή το κοινοβούλιο καθαυτό). Ωστόσο, ο νόμος πρέπει να επικυρώνεται από τον πρόεδρο προτού τεθεί σε ισχύ. Στη συνέχεια πρέπει να δημοσιευθεί στην ομοσπονδιακή επίσημη εφημερίδα της Κυβερνήσεως⁴².

Φορολογική Κατοικία

Μια εταιρεία είναι κάτοικος εάν δραστηριοποιείται στην Αυστρία ή διοικείται και ελέγχεται στην Αυστρία. Στην Αυστρία, οι εταιρείες - ιδιαίτερα οι ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης - υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων για το σύνολο των εισοδημάτων (εσωτερικού και εξωτερικού) τους και των κερδών τους σε ένα πρότυπο φορολογικό συντελεστή 25%.

Μια μη-αυστριακή εταιρεία (με καμία νομική έδρα, ούτε πραγματική διοίκηση στην Αυστρία) υπόκειται σε περιορισμένη φορολόγηση σε ορισμένες μόνο πηγές του εισοδήματος της στην Αυστρία.

Ακόμα και αν μια εταιρεία δεν έχει εισοδήματα, ένας ελάχιστος εταιρικός φόρος εισοδήματος των 1.750 ευρώ καταβάλλεται από μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (για εταιρείες που είναι εγκατεστημένες μετά τις 30 Ιουνίου 2013, ο ελάχιστος φόρος είναι 500 ευρώ για τα πρώτα πέντε έτη μετά την έναρξη υπόκεινται σε απεριόριστο φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και 1.000 ευρώ για τα επόμενα πέντε χρόνια) και 3.500 ευρώ από τις ανώνυμες εταιρείες.

Για τους ομίλους, τα ελάχιστα αυτά όρια ισχύουν για κάθε φορέα που φορολογείται εντός του ομίλου. Ο ελάχιστος φόρος μπορεί να πιστώνεται έναντι μελλοντικών φορολογικών υποχρεώσεων.

Εταιρικός φόρος επιβάλλεται επί των κερδών των εταιρειών, τα οποία αποτελούνται από το έσοδα από τη δραστηριότητα τους (πχ εμπορικές συναλλαγές), παθητικό εισόδημα και τα κέρδη κεφαλαίου. Συνήθεις επιχειρηματικές δαπάνες μπορούν να αφαιρεθούν κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Οι τόκοι δανείων

⁴² [http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1\(TaxofCompanies\)](http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1(TaxofCompanies))

που λαμβάνονται για την απόκτηση συμμετοχής δεν εκπίπτουν, εάν η συμμετοχή αποκτήθηκε στο πλαίσιο ενός ομίλου εταιρειών. Οι τόκοι και τα δικαιώματα που καταβάλλονται σε εταιρείες εντός του ομίλου που υπόκεινται σε (πραγματικό) φορολογικό συντελεστή κάτω του 10% δεν εκπίπτουν.

Φορολογητέο εισόδημα

Φορολογητέο εισόδημα ορίζεται γενικά ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την έναρξη και το τέλος του οικονομικού έτους μειωμένη με τυχόν ζημίες εις νέον. Οι συναλλαγές λογιστικοποιούνται με την σωρευτική βάση στις περισσότερες περιπτώσεις.

Σύμφωνα με τις εγχώριες απαλλαγές συμμετοχών, τα μερίσματα που λαμβάνει μια αυστριακή εταιρεία από μια άλλη αυστριακή εταιρεία απαλλάσσονται από το φόρο, ανεξάρτητα από την έκταση της συμμετοχής.

Σύμφωνα με το διεθνές θεσμό προνομίων, μερίσματα και κέρδη κεφαλαίου που έλαβε μια αυστριακή ημεδαπή εταιρεία από μη μονίμους κατοίκους της θυγατρικής (αν κατοικούν σε ένα κράτος μέλος ΕΕ / Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος - ΕΟΧ ή μια τρίτη χώρα) απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- Η μητρική εταιρεία κατέχει τουλάχιστον το 10% της θυγατρικής ·
- Η συμμετοχή κατέχεται για μια συνεχή περίοδο τουλάχιστον ενός έτους,
- Το μερίσματα δεν εκπίπτουν από τον φόρο για την ξένη θυγατρική εταιρεία και
- Η θυγατρική εταιρεία έχει μία από τις νομικές μορφές που αναφέρονται στο παράρτημα της οδηγίας της ΕΕ περί μητρικής-θυγατρικής (ή είναι νομικά συγκρίσιμη με μια αυστριακή εταιρεία).

Εκπτώσεις Φόρου

Μια σειρά από φορολογικές εκπτώσεις μειώνουν την πραγματική φορολογική επιβάρυνση σε ποσοστό σχεδόν 22%. Αυτό το πλεονέκτημα μπορεί να αποδοθεί σε πολλές διαθέσιμες φορολογικές εκπτώσεις , όπως για τις απώλειες-ζημιές και τη μεταφορά των αποθεμάτων.

Τα συνήθη λειτουργικά έξοδα και έκτακτα έξοδα εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα. Τα λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνουν όλες τις κανονικές δαπάνες λειτουργίας μιας επιχείρησης, όπως οι πρώτες ύλες, οι μισθοί, τα έξοδα συντήρησης, τα έξοδα ταξιδιού, τα τέλη εμπορικού επιμελητηρίου (η ένταξη είναι υποχρεωτική), οι υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και οι κανονικές αποσβέσεις⁴³.

Εκπίπτουν άμεσα έξοδα που αφορούν στους ακόλουθους σκοπούς:

- α) τη διατήρηση –δημιουργία εισοδήματος και τη λήψη υπηρεσιών
- β) υλικά και εξοπλισμός που απαιτούνται για την εργασία
- γ) έξοδα ανάπτυξης και έρευνας
- δ) δαπάνες συντήρησης για τα οχήματα της εταιρείας
- ε) έξοδα που συνδέονται με το σχηματισμό των εταιρειών και την έκδοση των μετοχών
- στ) οι τόκοι των δανείων και τα χρέη προς τρίτους
- ζ) δικαιώματα και τα τέλη παροχής υπηρεσιών.

Ειδικές δαπάνες, όπως είναι οι εισφορές και ασφάλιστρα για την ασφάλιση ζωής και υγείας, τα έξοδα αμοιβής των ορκωτών λογιστών, τα έξοδα στέγασης και ορισμένα έξοδα επισκευής, επίσης, μπορούν να εκπέσουν.

Πληρωμές φόρων εκπίπτουν, με εξαίρεση για τα εταιρικά εισοδήματα και τους φόρους απόκτησης ακινήτων. Οι πρόσθετες παροχές που χορηγούνται στους υπαλλήλους εκπίπτουν μέχρι ορισμένα όρια.

Μόνο το 50% των εξόδων φιλοξενίας και των αμοιβών του εποπτικού συμβουλίου εκπίπτουν από τον φόρο.

Εκτός των εκπτώσεων από τις υποχρεωτικές εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση, τη δημόσια ανακούφιση και αποζημίωση, των επενδύσεων, των αμοιβών κεφαλαίων, οι εταιρείες μπορούν να μειώσουν το φορολογητέο τους εισόδημα με τη δημιουργία επαγγελματικών συνταξιοδοτικών ταμείων-οργανισμών.

Από την 1η Μαρτίου 2014, η αφαίρεση των εξόδων των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρείες εντός του ομίλου καταργείται αν το εισόδημα που προέρχεται από τόκους ή δικαιώματα δεν υπόκειται σε φόρο στα χέρια της

⁴³ [http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1\(TaxofCompanies\)](http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1(TaxofCompanies))

δικαιούχου εταιρίας ή υπόκειται σε εκ του νόμου ή πραγματικό φορολογικό συντελεστή κάτω του 10 %.

Κίνητρα Ερευνάς και Ανάπτυξης (R&D)

Η Αυστριακή Κυβέρνηση υποστηρίζει θετικά το καθεστώς κίνητρων E & A, και η πολιτική που βασίζεται στην επιδότηση φόρου για έρευνα και ανάπτυξη βρίσκεται σε ρευστή κατάσταση για πολλά χρόνια. Η επιδότηση χορηγείται για το χαρακτηρισμό των δαπανών E & A που πραγματοποιήθηκαν από ΜΜΕ και τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι εταιρείες έχουν νόμιμο δικαίωμα στην επιδότηση ανεξάρτητα αν έχουν ζημιές ή βρίσκονται σε κερδοφορία. Η επιδότηση καταβάλλεται από τις αυστριακές φορολογικές αρχές αμέσως μετά την έγκριση του Αυστριακού Οργανισμού Προώθησης Έρευνας υπό τη μορφή μετρητών στο φορολογικό λογαριασμό του δικαιούχου. Αυτή η πίστωση είναι μεταβιβάσιμη και σε οποιοδήποτε τραπεζικό λογαριασμό.

Οι εταιρείες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τύπους επιδοτήσεων:

- Επιδοτήσεις για έρευνα από την ίδια την εταιρεία
- Επιδοτήσεις για την ανάθεση έρευνας εκτός εταιρείας (εξωτερικούς συνεργάτες ή υπεργολάβους) ο χορηγός λαμβάνει επιχορήγηση για την παραγγελία δραστηριότητας E & A.

Η επιδότηση έρευνας από τις ίδιες τις εταιρείες είναι διαθέσιμη για τις εγχώριες εταιρείες που διεξάγουν ερευνητικές δραστηριότητες στο εσωτερικό. Το ποσό της επιδότησης δεν έχει ανώτατο όριο, και οι εταιρείες μπορούν να επιλέξουν επιδότηση 12% (προηγουμένως 10% και 8%) στις ειδικές δαπάνες E & A.

9.6.2 Έμμεσοι φόροι

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Σε γενικές γραμμές, η αυστριακή νομοθεσία ΦΠΑ βασίζεται στην 6η οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) περί ΦΠΑ. Σύμφωνα με το αυστριακό δίκαιο του ΦΠΑ, εταιρείες και ιδιώτες που ασκούν ενεργή επιχειρηματική δραστηριότητα σε μόνιμη

βάση υπόκεινται στο καθεστώς του ΦΠΑ. Ως επιχειρηματίες, πρέπει να επιβαρύνουν την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες τους με τον αυστριακό συντελεστή ΦΠΑ.

Συντελεστές ΦΠΑ

Στις περιοχές του Γιούνγκχολτς και Μίτελμπεργκ, ο κανονικός συντελεστής είναι 19%. Στην υπόλοιπη χώρα, ο κανονικός συντελεστής είναι 20%. Ισχύουν επίσης μειωμένοι συντελεστές 10% και 13%. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις παραδόσεις αγαθών ή των υπηρεσιών, εκτός αν ειδική διάταξη επιτρέπει μειωμένο συντελεστή ή απαλλαγή.

Οι κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών που εφαρμόζεται ο συντελεστής 10% είναι:

- Τα περισσότερα τρόφιμα
- Βιβλία
- Γεύματα σε εστιατόριο
- Μεταφορές επιβατών
- Ενοικιαζόμενα διαμερίσματα
- Προμήθειες που πραγματοποιούνται από τα ιδιωτικά νοσοκομεία και από φιλανθρωπικές οργανώσεις
- Φαρμακευτικά προϊόντα.

Οι κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών που εφαρμόζεται ο συντελεστής 13% είναι:

- Εισιτήρια για αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις
- Διαμονή σε ξενοδοχείο
- Πτήσεις Εσωτερικού
- Τροφές ζώων
- Σπόροι
- Προμήθειες που πραγματοποιούνται από καλλιτέχνες
- Ορισμένες πωλήσεις κρασιού που γίνονται από τον παραγωγό

Εκπιπτόμενος ΦΠΑ επί των εισροών

Οι επιχειρηματίες έχουν το δικαίωμα να εκπέσουν τον αυστριακό ΦΠΑ εισροών, εφόσον ο ΦΠΑ εισροών δεν προκύπτει από αγαθά / υπηρεσίες που αγοράζονται ή συνδέονται άμεσα με πωλήσεις απαλλαγμένες του ΦΠΑ (π.χ. έσοδα από τόκους, ασφάλιστρα). Ωστόσο, ορισμένες πράξεις απαλλάσσονται από τον αυστριακό ΦΠΑ (π.χ. εξαγωγικές συναλλαγές) χωρίς να περιορίζει τη δυνατότητα του επιχειρηματία να εκπέσει το σχετικό ΦΠΑ εισροών. Για να έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ των εισροών, ο επιχειρηματίας πρέπει να λάβει ένα τιμολόγιο από τον προμηθευτή που πληροί ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις.

Πληρωμή και Επιστροφή του ΦΠΑ

Οι επιχειρηματίες πρέπει να υποβάλουν τις μηνιαίες ή τριμηνιαίες δηλώσεις ΦΠΑ μέχρι την 15η ημέρα του επόμενου μήνα που ακολουθεί το ενδιαφερόμενο ή από την 15η ημέρα του επόμενου μήνα που ακολουθεί το σχετικό τρίμηνο. Το υπόλοιπο του οφειλόμενου ΦΠΑ και του ΦΠΑ επί των εισροών πρέπει να καταβληθεί στην εφορία (αν υπάρχει επιβάρυνση ΦΠΑ) ή επιστρέφεται από την εφορία (αν υπάρχει επιστροφή ΦΠΑ) στον ηλεκτρονικό φορολογικό λογαριασμό του επιχειρηματία. Μια ξεχωριστή έκθεση πρέπει να υποβάλλεται από τον επιχειρηματία στην εφορία που να δείχνει τις διασυνοριακές, εντός της ΕΕ, συναλλαγές που πραγματοποιούνται.⁴⁴

9.6.3 Λοιποί Φόροι

Φορολογία Κερδών Κεφαλαίου

Έσοδα από τόκους, τραπεζικούς τόκους και τόκους από τίτλους που κατέχονται σε αυστριακούς λογαριασμούς καταθέσεων και προέρχονται από ένα άτομο που κατοικεί στην Αυστρία υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 25%.

Εταιρικά κέρδη κεφαλαίου συνήθως φορολογούνται ως κανονικά εισοδήματα νομικών προσώπων κατά το πρότυπο συντελεστή φόρου εισοδήματος 25%. Ωστόσο, σύμφωνα με το διεθνή θεσμό απαλλαγής συμμετοχών, δεν υπάρχει φορολογία των

⁴⁴ <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Austria-Corporate-Other-taxes>

κερδών από την πώληση των μετοχών σε αλλοδαπή εταιρεία στην οποία η αυστριακή μητρική εταιρεία κατέχει περισσότερο από το 10% για τουλάχιστον ένα έτος, εκτός αν οι διατάξεις κατά των φοροαποφυγών για τις επιχειρήσεις σε φορολογικό παράδεισο ενεργοποιούνται. Είναι δυνατόν να εξαιρεθούν από το διεθνή θεσμό εξαίρεσης συμμετοχών, με αποτέλεσμα τα κέρδη του κεφαλαίου να γίνουν φορολογητέο εισόδημα και οι απώλειες-ζημιές να εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα.

Οι εκπιπόμενες δαπάνες και οι απώλειες κεφαλαίων που αφορούν τις θυγατρικές που καλύπτονται από το θεσμό απαλλαγής συμμετοχών και ό,τι χαρακτηρίζεται ως πάγιο περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αποσβένονται σε διάστημα επτά (7) ετών για φορολογικούς σκοπούς.

Το γενικό ποσοστό παρακράτησης φόρου για τα μερίσματα, που είναι σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016, είναι 27,5%, αν η κατανομή δεν αποτελεί αποπληρωμή του κεφαλαίου. Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου μπορεί να μειωθεί σε 25% αν ο επενδυτής είναι μια εταιρεία.

Φορολογία Ακίνητης Περιουσίας

Οι Δήμοι εισπράττουν τον ετήσιο φόρο ακίνητης περιουσίας για όλα τα αυστριακά ακίνητα, ανεξάρτητα από το αν έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό κατασκευή. Ακίνητα που χρησιμοποιείται για φιλανθρωπικούς, ιατρικούς, επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς ή παρόμοιους σκοπούς απαλλάσσονται από το φόρο περιουσίας. Ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής εξαρτάται από την προοριζόμενη χρήση του ακινήτου και επιβάλλεται σε ένα βασικό ομοσπονδιακό συντελεστή, πολλαπλασιαζόμενος με το δημοτικό συντελεστή επί της φορολογητέας αξίας.

Φορολογικοί συντελεστές:

A. Γεωργικές και δασικές εκτάσεις

1.6 % για τα πρώτα 3.650 ευρώ της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης.

2 % για το ποσό της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης άνω των 3.650 ευρώ.

B. Τα κτίρια και λοιπά περιουσιακά στοιχεία φορολογούνται με 2 % της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης. Αυτό ο συντελεστής μειώνεται για:

i) Μονοκατοικίες

κατά 0,5 % για τα πρώτα 3.650 ευρώ της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης και

κατά 1 % για τα επόμενα ευρώ 7.300.

ii) Μισθωμένη ή κοινόχρηστη ιδιοκτησία

με 1 % για τα πρώτα 3.650 ευρώ της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης και

σε 1,5 % για τα επόμενα EUR 3650.

iii) Όλα τα άλλα στοιχεία ακινήτων

με 1 % για το πρώτο 3.650 ευρώ του της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης.

Μετά τον πολλαπλασιασμό της εκτιμώμενης τιμής διατίμησης με το σχετικό πολλαπλασιαστή, ο φόρος ακινήτων υπολογίζεται με τη χρήση ενός ειδικού δημοτικού συντελεστή που καθορίζεται από κάθε δήμο. Ο βασικός ομοσπονδιακός συντελεστής συνήθως είναι 0,2% και οι δημοτικοί συντελεστές κυμαίνονται έως και 500%. Η αντικειμενική αξία τείνει να είναι πολύ κάτω από την τιμή της αγοράς. Τέλος, το ποσό φόρου μειώνεται σύμφωνα με μια γενική μείωση κατά 25%, όπως αναφέρεται στο νόμο και αυξάνεται κατά ένα συντελεστή πληθωρισμού σε ποσοστό 35%.

Φορολογία Μεταβίβασης Ακινήτων

Ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων (ΦΜΑ) επιβάλλεται σε ακίνητη περιουσία και τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας στον διάδοχο. Η μη αμειβόμενες μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας (με δωρεά ή κληρονομιά) υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων με προοδευτικούς συντελεστές 0,5% για τα πρώτα 250.000 ευρώ, 2% για τα επόμενα 150.000 ευρώ και 3,5% για τις αξίες ακινήτων πάνω από 400.0000.

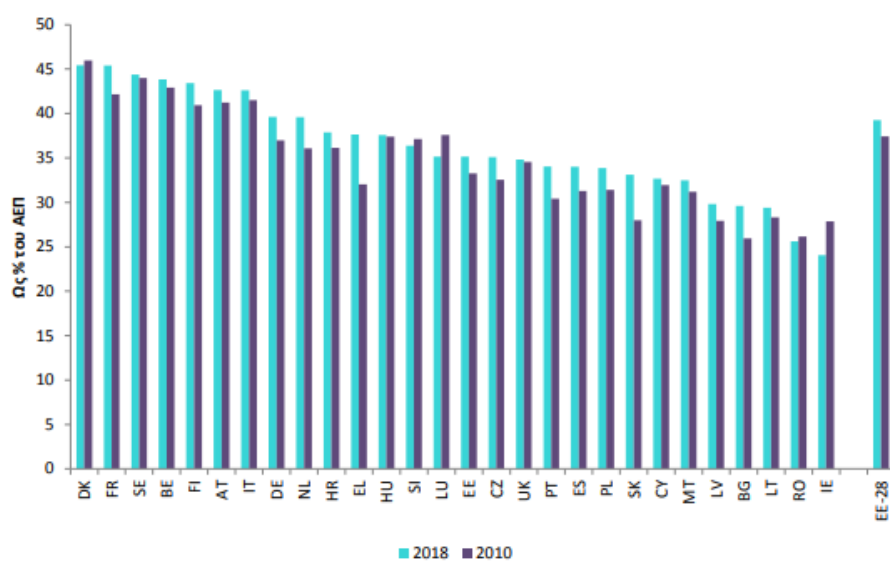
Κεφάλαιο 10^ο: Σύγκριση φορολογικών συστημάτων

10.1 Εισαγωγικά

Έπειτα από την μελέτη και την παρουσίαση του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας, της Σλοβακίας και της Αυστρίας στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια διαγραμματική απεικόνιση και σύγκριση των συστημάτων αυτών με ποσοτικές και ποιοτικές μεταβλητές. Τα στοιχεία που έχουν αντληθεί βεβαίως αφορούν και άλλες χώρες της Ευρώπης έτσι ώστε τα συμπεράσματα για το φορολογικό σύστημα της χώρας μας που θα εξαχθούν να είναι ορθά και αντικειμενικά.

10.2 Συνολικά φορολογικά έσοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 1⁴⁵: Φορολογικά Έσοδα ως Ποσοστό του ΑΕΠ στην Ε.Ε.

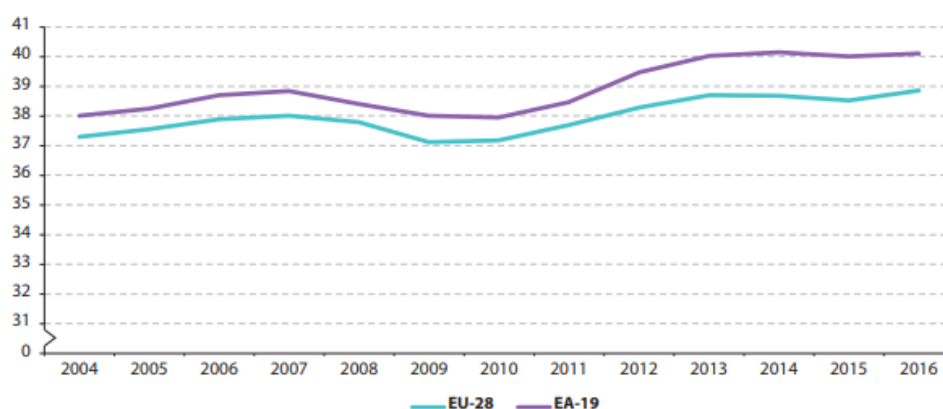
Πηγή :EUROSTAT(2018)Taxationtrendsreport

Το επίπεδο φορολογίας στην ΕΕ διαφέρει σημαντικά ανάλογα στο κράτος μέλος, το 2017 ο εκτιμώμενος δείκτης φόρου προς το ΑΕΠ2 αναμένεται να κυμανθεί στην ΕΕ-

⁴⁵ Πηγή :EUROSTAT(2018)Taxationtrendsreport

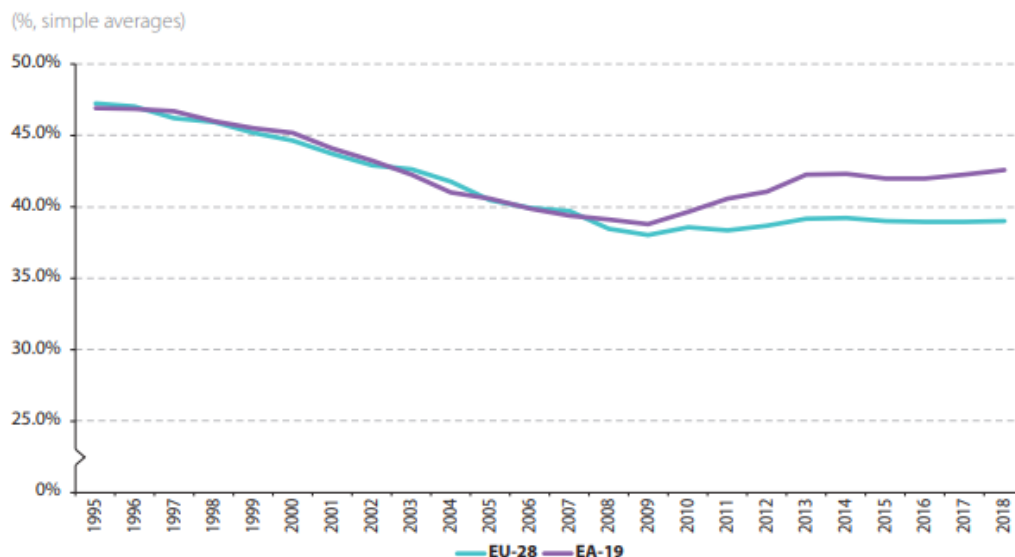
28 μεταξύ 24,1 % και το μέγιστο 46,4 % (διάγραμμα 1). Με τη Δανία, τη Γαλλία και το Βέλγιο με τη μεγαλύτερη αναλογία φορολογικών εσόδων προς ΑΕΠ (46,4%, 45,6% και 44,4% αντίστοιχα) και την Ιρλανδία (24,1%), Ρουμανία (25,9%) και Βουλγαρία (29,0% του ΑΕΠ) όπου έχουν το χαμηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ. Οι διαφορές στο συνολικό επίπεδο φορολογίας αποτυπώνουν στην πραγματικότητα τις διαφορές στις κοινωνικές προτιμήσεις για δημόσια αγαθά. Η Ελλάδα έχει και αυτή υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ με ποσοστό 38,8%.

Διάγραμμα 2: Συνολικά Φορολογικά έσοδα ΕΕ-28 και ΕΑ-19, 2004-2016

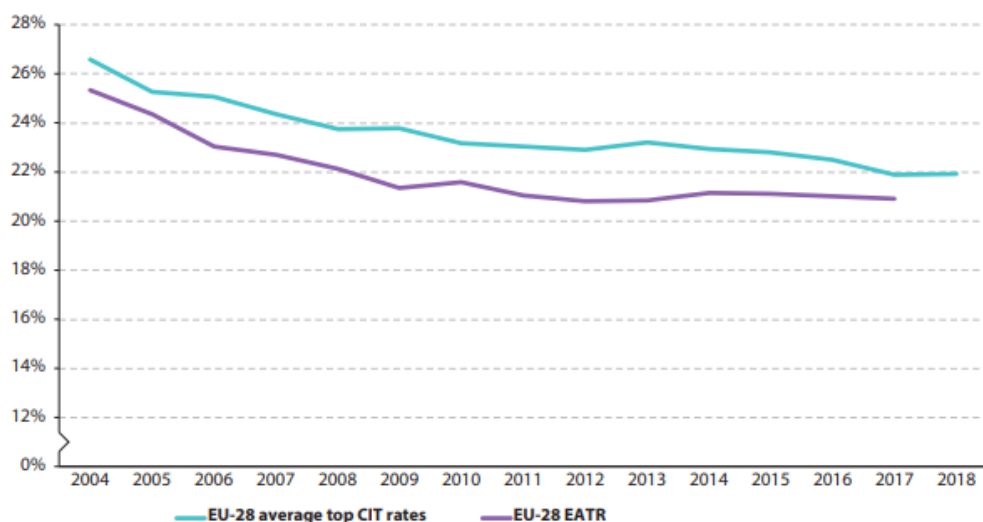
Στο διάγραμμα 2 παρουσιάζονται τα φορολογικά έσοδα της Ευρωζώνης των 19 και της Ε.Ε. των 28 σύμφωνα με την αναφορά της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που εκδόθηκε το 2018 και αφορά τα έτη 2004-2016. Τα φορολογικά έσοδα της ΕΕ-28 ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν ελαφρά το 2016 όπως προκύπτει από το γράφημα παραπάνω. Ο λόγος φόρου προς ΑΕΠ ήταν 38,9% για την ΕΕ-28 (έναντι 38,5 το 2015). Τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν σε 19 κράτη μέλη το 2016, τα περισσότερα φορολογικά έσοδα υπήρξαν κυρίως την Ελλάδα (2,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), στην Ολλανδία (1,5 π.μ.) και Λουξεμβούργο (1,1π.μ.). Σε εννέα κράτη μέλη μειώθηκαν με τις μεγαλύτερες μειώσεις στη Ρουμανία (- 2,1 μονάδες βάσης) και στην Αυστρία (- 0,9 μονάδες βάσης).

Διάγραμμα 3 : Εξέλιξη του συντελεστή φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, 1995-2018

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3 ο υψηλότερος συντελεστής του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (PIT) ήταν 39% στην αρχή του 2018 για την ΕΕ-28 ,το ίδιο με το 2017 .Είχε πέσει απότομα από 47,2% το 1995 στο 38% το 2009. Από τότε αυξήθηκε σε περίπου στο 39%, αλλά δεν έχει μετακινηθεί ουσιαστικά από το 2013. Υπήρξε μια μικρή αύξηση σε 42,6% το 2018, από 42,3% το 2017.

Διάγραμμα 4 : Ο υψηλότερος συντελεστής φόρου εισοδήματος και οι πραγματικοί μέσοι δείκτες φορολογίας, 2004-2018

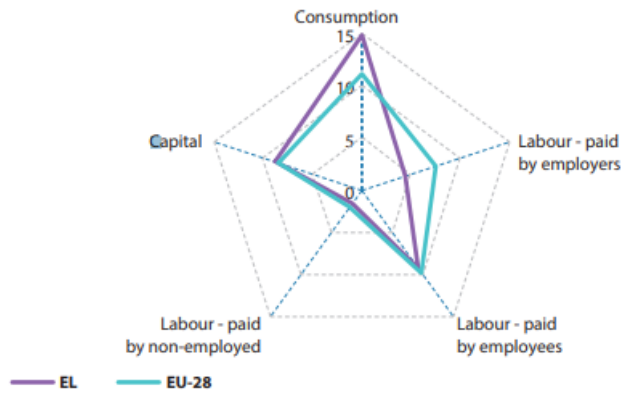
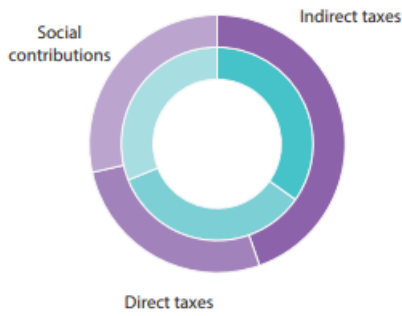
Στο διάγραμμα 4 παρουσιάζεται ο μέσος ανώτατος συντελεστής φόρου επί του εταιρικού εισοδήματος στην ΕΕ. Στις αρχές του 2018 ήταν 21,9%, το ίδιο όπως και το 2017 μετά από μια επιβράδυνση από το 2006 έως το 2009 ακολουθώντας την τάση της έντονης πτώσης των επιτοκίων που σημειώθηκαν στην αγορά χρόνια πριν από την οικονομική κρίση.

Σχεδιάγραμμα 1: Φορολογικά έσοδα κατά κύριους φόρους, σε σύγκριση με την ΕΕ-28, το 2016 (σε% της συνολικής φορολογίας (αριστερά γράφημα) και σε % του ΑΕΠ/Tax revenues by main taxes, compared to EU-28, 2016 (in % of total taxation (left graph) and in % of GDP.

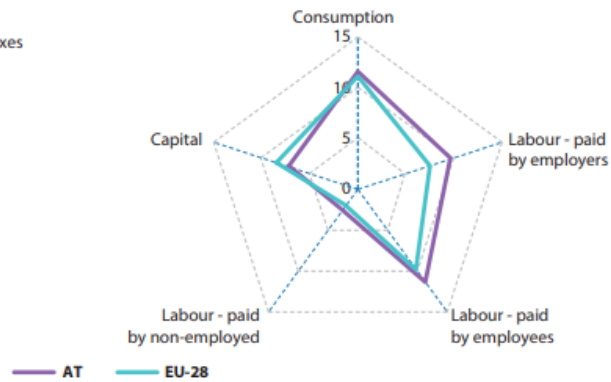
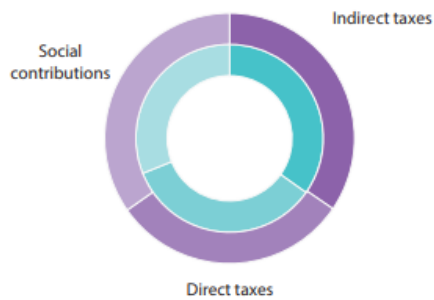
Στο αριστερό γράφημα του σχεδιαγράμματος 1 απεικονίζονται με μώβ τα φορολογικά έσοδα ως ποσοστό % της συνολικής φορολογίας κατανεμημένα σε έμμεσους και άμεσους φόρους και κοινωνικές εισφορές και αφορά την κάθε χώρα που μελετάται και με γαλάζιο χρώμα στην Ε.Ε. των 28 κρατών μελών.

Στο δεξιό γράφημα του σχεδιαγράμματος 1 απεικονίζονται οι κύριοι φόροι στο % του ΑΕΠ με μωβ για την κάθε χώρα προς μελέτη και γαλάζιο για τα κράτη μέλη της Ε.Ε. των 28.

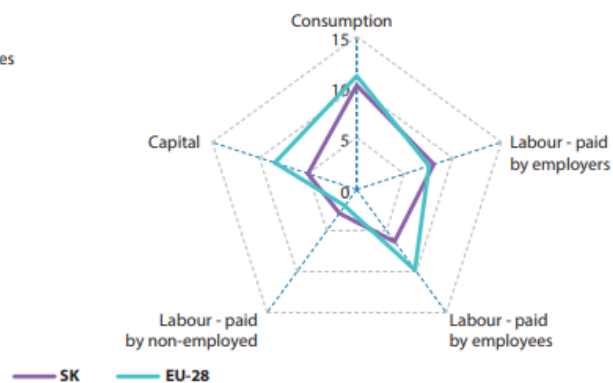
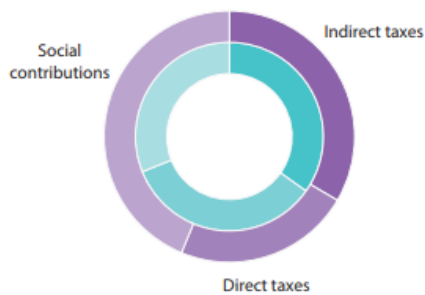
Ελλάδα

Αυστρία

Σλοβακία

Σύμφωνα με τα παραπάνω σχεδιαγράμματα η Ελλάδα έχει τα περισσότερα φορολογικά έσοδα από έμμεσους φόρους σε σχέση με την Σλοβακία και την Αυστρία και αυτό οφείλεται στους αυξημένους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στην Ελλάδα. Στην Σλοβακία οι περισσότεροι φόροι προέρχονται από τις κοινωνικές εισφορές ενώ στην Αυστρία οι φόροι προέρχονται σχεδόν ισομερώς και από τις τρεις πηγές των φόρων άμεσους, έμμεσους και κοινωνικές εισφορές.

10.3 Σύγκριση Φορολογικών Συντελεστών ανά χώρα

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι φορολογικοί συντελεστές για την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και Φ.Π.Α. για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σύγκριση αυτή γίνεται με σκοπό να εντοπίσουμε τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις τιμές των φορολογικών συντελεστών με την ανάπτυξη των χωρών. Μπορούμε να πούμε ότι οι τιμές των φορολογικών συντελεστών επηρεάζουν την ανάπτυξη της οικονομίας. Αυτό συμβαίνει γιατί η μείωση των φορολογικών συντελεστών οδηγεί σε μικρότερη φορολογία άρα αύξηση της κατανάλωσης και ενίσχυση της οικονομίας και της ανάπτυξης. Βέβαια αυτό δεν μπορεί να συμβεί σε όλες τις οικονομίες γιατί στο εκάστοτε κράτος παρά την μείωση των συντελεστών να μην υπάρχει επίδραση στις κρατικές δαπάνες. Στην χώρα μας όπου οι κρατικές δαπάνες έχουν περιοριστεί λόγω των μέτρων λιτότητας που έχουν επιβληθεί οι συντελεστές φορολογίας έχουν αυξηθεί ως μέτρο για την αύξηση των εσόδων.

Συντελεστές φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων⁴⁶

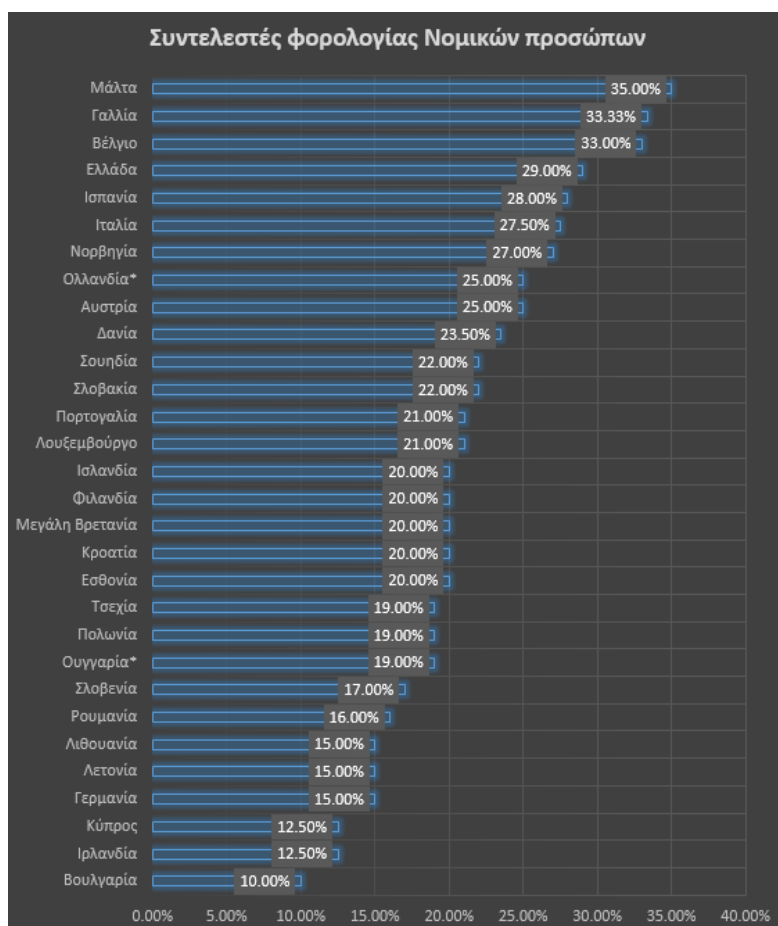
ΧΩΡΑ	Συντελεστής	ΜμΕ	Παρατηρήσεις
Αυστρία	25%	--	
Βέλγιο	33%	24,98% , 31,93% , 35,54%	
Βουλγαρία	10%	--	
Γαλλία	33,33 %	15%	

⁴⁶ Πηγή :Eurostat

Πηγή: Taxheaven <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/28203>

Γερμανία	15%		
Δανία	23,50 %		
Ελλάδα	29%		
Εσθονία	20%		
Ιρλανδία	12,5 %		
Ισπανία	28%	25%	
Ιταλία	27,50 %		
Κροατία	20%		
Κύπρος	12,50 %		
Λετονία	15%	9%	
Λιθουανία	15%	5%	
Λουξεμβούργο	21%		
Μάλτα	35%		
Μεγάλη Βρετανία	20%	20%	
Ολλανδία	20 % και 25 %		25 % (> 200.000 ευρώ)
Ουγγαρία	19%	16%	19% > 1.609.889,93 -10% < 1.609.889,93 ευρώ
Πολωνία	19%		
Πορτογαλία	21%	17%	
Ρουμανία	16%		
Σλοβακία	22%		
Σλοβενία	17%		
Σουηδία	22%		
Τσεχία	19%		
Φιλανδία	20%		
Ισλανδία	20%		

Συντελεστές Φορολογίας Νομικών Προσώπων

Παρατηρώντας τους παραπάνω πίνακες το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η Ελλάδα βρίσκεται στις πρώτες θέσεις με τους υψηλότερους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων με 29,0 %. Ο μεγαλύτερος συντελεστής καταγράφηκε στην Μάλτα με 35,0% και ακολουθούν η Γαλλία με 33,3% το Βέλγιο με 33,0%.

Συντελεστές φορολογίας εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

Χώρες	Ανώτατος συντελεστής φορολογίας φυσικών προσώπων
Βουλγαρία	10.00%
Λιθουανία	15.00%
Τσεχία	15.00%
Ουγγαρία	15.00%

Ρουμανία	16.00%
Εσθονία	20.00%
Λετονία	31.40%
Σλοβακία	25.00%
Σουηδία	40.00%
Νορβηγία	38.52%
Φιλανδία	51.60%
Ισλανδία	46.30%
Πολωνία	32.00%
Κύπρος	35.00%
Μάλτα	35.00%
Ιρλανδία	48.00%
Κροατία	36.00%
Λουξεμβούργο	48.78%
Ιταλία	43.00%
Ελλάδα	45.00%
Γαλλία	45.00%
Γερμανία	47.00%
Μεγάλη Βρετανία	45.00%
Ισπανία	45.00%
Πορτογαλία	48.00%
Αυστρία	55.00%
Βέλγιο	53.70%
Σλοβενία	50.00%
Δανία*	55.80%
Ολλανδία	52.00%

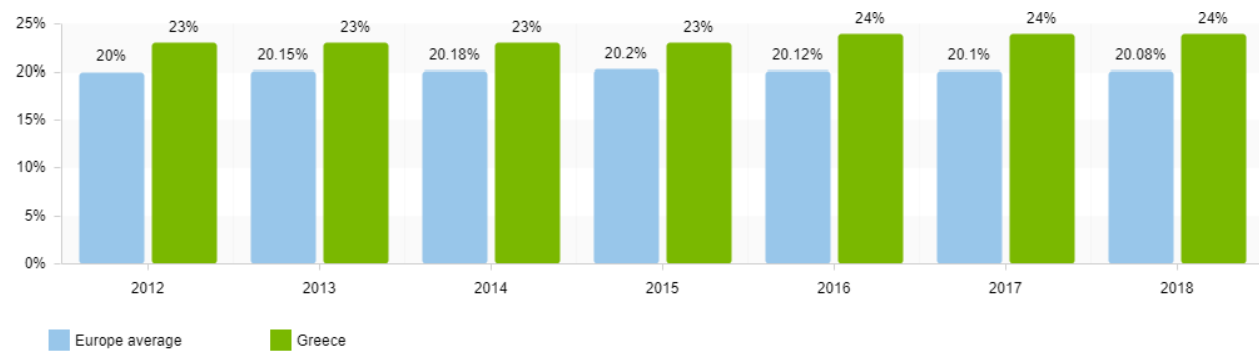
Όπως παρατηρούμε στον πίνακα η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά υψηλά από τον μέσο όρο των συντελεστών φορολογίας φυσικών προσώπων με ανώτατο συντελεστή 45% και 12,48% υψηλότερα από τον μέσο όρο. Η Σλοβακία βρίσκεται στο 25% και η Αυστρία στο 55% κοντά στην Δανία με 55,80% και το Βέλγιο με 53,7%. Τον κατώτατο συντελεστή έχει η Βουλγαρία με 10,0%.

Μελετώντας τις οικονομίες αυτών των χωρών συμπεραίνουμε ότι οι χώρες όπως το Βέλγιο, η Δανία, η Σουηδία και η Αυστρία καταγράφουν υψηλά ποσοστά φορολογικών συντελεστών αλλά ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από υψηλό βιοτικό επίπεδο και αυξημένες κρατικές παροχές. Στον αντίποδα μπορούμε να πούμε ότι χώρες όπως η Βουλγαρία, η Τσεχία και η Ρουμανία καταγράφουν και χαμηλό βιοτικό επίπεδο αλλά χαμηλούς συντελεστές φορολογίας. Υπάρχει άμεση σχέση της φορολογίας και των κρατικών παροχών, ωστόσο το ίδιο δεν ισχύει για την Ελλάδα που παρά τους αυξημένους συντελεστές φορολογίας οι κρατικές παροχές είναι ελάχιστες.

Η χαμηλή φορολογία αποτελεί βασικό κίνητρο για την ανάπτυξη των επενδύσεων. Όμως σε χώρες με χαμηλό βιοτικό επίπεδο, η χαμηλή φορολογία μπορεί να αποτελεί παγίδα για νέες επενδύσεις καθώς το επίπεδο της κοινωνίας, η καταναλωτική δύναμη και το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη των επενδύσεων.

10.4 Σύγκριση των Φορολογικών Συντελεστών της Ελλάδας με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Διάγραμμα 5: Συντελεστές έμμεσης φορολογίας στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018(μέσος όρος των συντελεστών στην Ευρώπη).⁴⁷

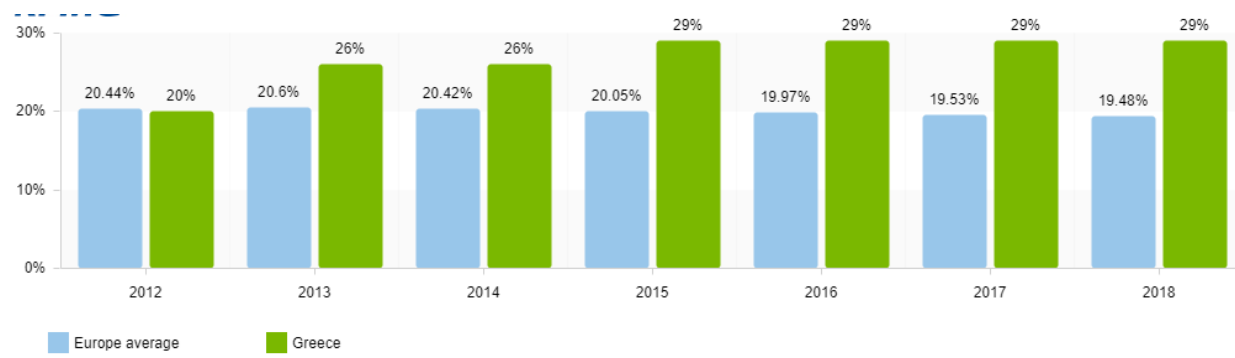
Όπως παρατηρούμε στο παραπάνω διάγραμμα η Ελλάδα έχει τον μεγαλύτερο συντελεστή έμμεσης φορολογίας από το 2012 έως το 2018 συγκεκριμένα 3,2% μεγαλύτερο από τον μέσο όρο των Ευρωπαϊκών χωρών. Οι έμμεσοι φόροι πλήττουν αδιακρίτως όλους τους φορολογούμενους ακόμη και τα πολύ φτωχά νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης από την λιτότητα που επέφεραν τα μέτρα που λήφθηκαν από τις εκάστοτε κυβερνήσεις.

Βέβαια αυτό που είναι πιο εντυπωσιακό είναι ότι ενώ η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε διαρκή συρρίκνωση τα τελευταία χρόνια ,οι εισπράξεις από τους έμμεσους φόρους παραδόξως παραμένουν σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα.

⁴⁷ Πηγή:KPMG-Online σύγκριση φορολογικών συντελεστών

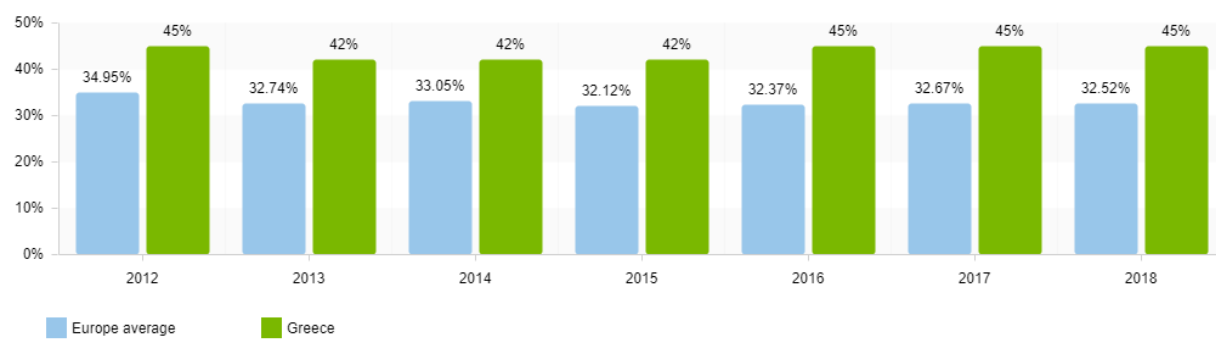
<https://home.kpmg.com/gr/el/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online.html>

Διάγραμμα 6: Συντελεστές εταιρικού φόρου στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο των συντελεστών στην Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018 .

Τεράστια είναι η διαφορά στους συντελεστές φορολογίας νομικών προσώπων. Οι ελληνικές επιχειρήσεις δίνουν άνιση μάχη με τους φόρους, καθώς αν και η ζήτηση και επομένως και οι πωλήσεις τους μειώνονται, τα φορολογικά βάρη αυξάνονται διαρκώς τα τελευταία χρόνια με τους αυξημένους φορολογικούς συντελεστές . Πέρα από το εσωτερικό "μέτωπο", αυτό της μείωσης τζίρου στην εγχώρια αγορά, οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν να αντιμετωπίσουν και το εξωτερικό "μέτωπο", ήτοι τους πολύ χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις γειτονικές χώρες των Βαλκανίων. Η συνολική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις που βρίσκονται στην Ελλάδα ανέρχεται σχεδόν στο 52% των εσόδων τους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε γειτονικές ανταγωνίστριες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Βουλγαρία και η Κύπρος, δεν υπερβαίνει το 27%.

Διάγραμμα 7: Συντελεστές ατομικού εισοδήματος στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο των συντελεστών στην Ευρώπη για την περίοδο 2012-2018.

Με 12,48% μονάδες διαφορά από τον μέσο όρο η Ελλάδα κατέχει την πρωτιά και στους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Οι μεταβολές στο φορολογικό σύστημα την περίοδο 2012-2018 ήταν εκτενείς, καθώς πραγματοποιήθηκαν αυξήσεις φορολογικών συντελεστών και αναπροσαρμογή άλλων φορολογικών παραμέτρων. Στην άμεση φορολογία, οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων αναπροσαρμόστηκαν, η πλειονότητα των φοροαπαλλαγών εξαλείφθηκε, ενώ εφαρμόστηκε πρόσθετη εισφορά αλληλεγγύης. Οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές για φυσικά πρόσωπα δημιουργούν έντονες στρεβλώσεις.

10.5 Φορολογικοί συντελεστές και Οικονομική ανάπτυξη

Οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις των φορολογικών συντελεστών στην οικονομική ανάπτυξη αποτέλεσαν ένα θέμα στη συζήτηση σχετικά με το εάν θα αυξηθούν οι φόροι για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού ελλείμματος και εάν θα διευρυνθεί η βάση και θα μειωθούν οι συντελεστές με τη φορολογική μεταρρύθμιση.

Αρχικά, είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ των επιπτώσεων των πολιτικών που αποσκοπούν στη βραχυπρόθεσμη τόνωση της υποαπασχόλησης οικονομίας και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Βραχυπρόθεσμα, τόσο οι αυξήσεις των δαπανών όσο και οι φορολογικές περικοπές αναμένεται να αυξήσουν την απασχόληση και την παραγωγή σε μια υποεκμετάλλευτη οικονομία, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες σήμερα. Αυτά τα αποτελέσματα λειτουργούν μέσω της πλευράς ζήτησης της οικονομίας.

Γενικά, οι μεγαλύτερες επιπτώσεις προέρχονται από τις άμεσες δαπάνες και τις μεταβιβάσεις σε άτομα με χαμηλότερο εισόδημα, ενώ οι μικρότερες επιπτώσεις προέρχονται από τη μείωση των φόρων των ατόμων με υψηλό εισόδημα. Οι μακροπρόθεσμες αυξήσεις είναι ένα φαινόμενο της προσφοράς. Μακροπρόθεσμα, η διαθεσιμότητα θέσεων εργασίας δεν αποτελεί πρόβλημα, καθώς η οικονομία δημιουργεί φυσικά θέσεις εργασίας. Η παραγωγή μπορεί να αυξηθεί μέσω της αύξησης της συμμετοχής και των ωρών εργασίας, των αυξήσεων του κεφαλαίου και των αλλαγών όπως η εκπαίδευση και η τεχνολογική πρόοδος που ενισχύουν την παραγωγικότητα αυτών των εισροών.

Προσφορά Εργασίας

Η αύξηση των μισθών ή η μείωση των φόρων μπορεί να αυξήσει ή να μειώσει την προσφορά εργασίας. Το αυξημένο εισόδημα μετά τη φορολογία θα προωθήσει θεωρητικά την κατανάλωση περισσότερου χρόνου αναψυχής που μειώνει την προσφορά εργατικού δυναμικού, ενώ το φαινόμενο υποκατάστασης (η εργασία καταβάλλει τώρα περισσότερο) προωθεί την αύξηση της προσφοράς εργασίας. Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, οι φορολογικές περικοπές εξακολουθούν να έχουν παρόμοιες επιπτώσεις με τους μισθούς, διότι τόσο τα εισοδήματα όσο και τα αποτελέσματα υποκατάστασης είναι μικρά.

Αποταμίευση και επενδυτική ανταπόκριση

Η επίδραση των φόρων στην αποταμίευση είναι επίσης, θεωρητικά, διφορούμενη. Ενώ τα αποτελέσματα υποκατάστασης προκαλούν μια προτίμηση για μελλοντική κατανάλωση που αυξάνει την εξοικονόμηση, τα αποτελέσματα εισοδήματος σημαίνουν ότι ένας συγκεκριμένος στόχος μπορεί να επιτευχθεί με μικρότερη εξοικονόμηση επειδή η επιστροφή μετά τη φορολογία είναι μεγαλύτερη.

Τεχνολογική πρόοδος, καινοτομία και μικρές επιχειρήσεις

Ωστόσο, οι επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη ευνοούνται από τον φορολογικό κώδικα τα περισσότερα έξοδα έρευνας αφαιρούνται όταν συμβαίνουν.

Εκτίμηση Εσόδων

Οι φόροι κεφαλαιουχικών κερδών μειώνονται για κάποιο χρονικό διάστημα ως αποτέλεσμα της ανάδρασης μέσω αλλαγών στους φορολογικούς συντελεστές.⁴⁸

⁴⁸ Tax Rates and Economic Growth Jane G. Gravelle Congressional Research Service Donald J. Marples Congressional Research Service Cornell University ILR School 1-2-2014

10.6 Παραοικονομία ως Ποσοστό του ΑΕΠ⁴⁹

Το ΑΕΠ υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το σύνολο των τεσσάρων συνιστωσών: προσωπικές δαπάνες, επιχειρηματικές δαπάνες, κρατικές δαπάνες και καθαρές εξαγωγές. Η παραοικονομία αποτελείται κατά κύριο λόγο από συναλλαγές που συνιστούν ανακριβείς προσωπικές δαπάνες και επιχειρηματικές δαπάνες. Η παραοικονομία υπολογίζεται ότι αντιπροσωπεύει το ένα τρίτο της συνολικής οικονομίας στις αναπτυσσόμενες χώρες και λίγο περισσότερο από το 10% της συνολικής οικονομίας στις ανεπτυγμένες χώρες. Το πρωταρχικό μέλημα σε σχέση με τον αντίκτυπο της παραοικονομίας στο ΑΕΠ είναι ότι, καθιστώντας το ΑΕΠ ενός έθνους λιγότερο ακριβές, αυτό μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς τις κυβερνητικές πολιτικές που βασίζονται στο ΑΕΠ για την εξαγωγή συμπερασμάτων και μεθόδων.

Η έκθεση του υπουργείου Οικονομικών καταλήγει στη θλιβερή αποκάλυψη ότι κατά τη διάρκεια των μνημονίων το μέγεθος της παραοικονομίας στην Ελλάδα έφτασε σε σημείο να ξεπερνά σε ετήσια βάση το 20% του εθνικού εισοδήματος, δηλαδή οι συναλλαγές σε «μαύρο χρήμα» υπερέβαιναν τα 38 δισ. ευρώ (ποσό που αντιστοιχεί στις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας μέχρι το καλοκαίρι του 2020,

Σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Εφαρμοσμένων Οικονομικών Ερευνών στο Πανεπιστήμιο του Tübingen η παραοικονομία ανέρχεται στο 21,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, Η Ελλάδα είναι ο ηγέτης στις ανεπτυγμένες χώρες, όπου αναπτύσσεται η παραοικονομία. Σε ποσοστό του ΑΕΠ, είναι 21,5, ακολουθούμενη από την Ιταλία με 19,8 και την Ισπανία που έρχεται τρίτη στο 17,2% του ΑΕΠ. Η παραοικονομία αποτελείται από συναλλαγές μεταξύ ατόμων, ιδιώτες και επιχειρήσεις, χωρίς να καταχωρούνται. Ωστόσο μπορεί να περιλαμβάνει δωροδοκίες σε κρατικούς αξιωματούχους, εμπορεύματα που αγοράζονται και πωλούνται σε μετρητά χωρίς να υπάρχουν αποδείξεις, επιχειρήσεις και ιδιώτες που παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες χωρίς να εκδίδουν αποδείξεις, χρήματα που δεν έχουν δηλωθεί για φορολογία εισοδήματος καθώς και κάθε πηγή εισοδήματος από παράνομες

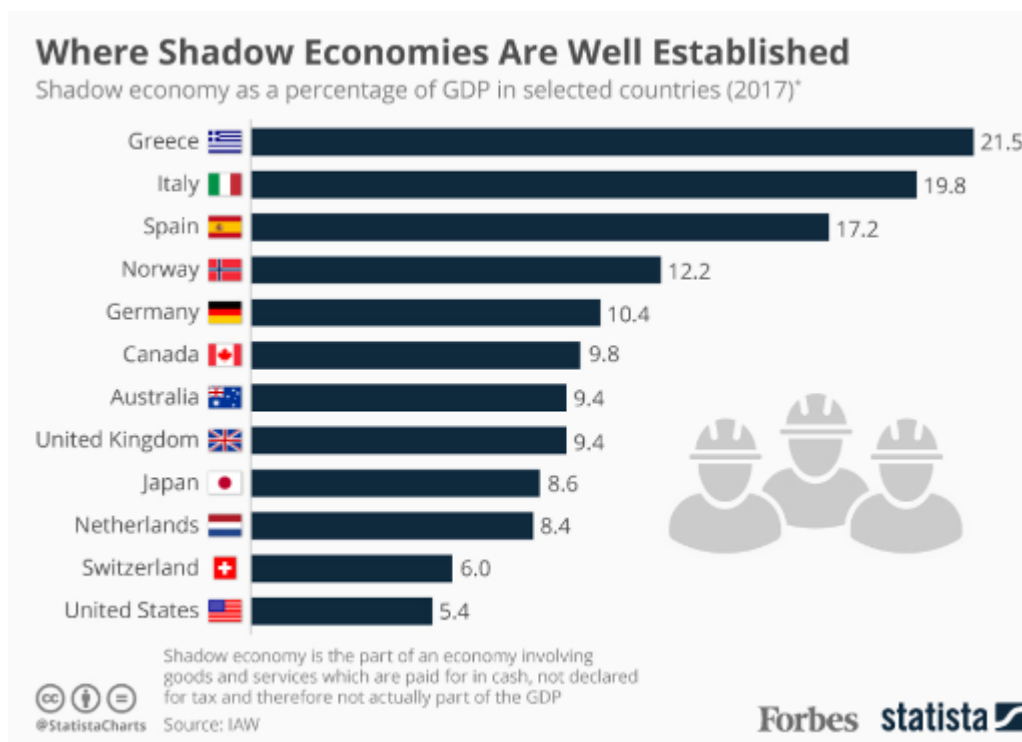
⁴⁹ Πηγή: <https://www.investopedia.com/articles/markets-economy/062216/how-underground-economy-affects-gdp.asp>

Πηγή: Άρθρο: Greece is World Champion in Shadow Economy, at 21.5% of GDP

<https://greece.greekreporter.com/2017/08/31/greece-is-world-champion-in-shadow-economy-at-21-5-of-gdp/>

Πηγή : <https://www.efsyn.gr/arthro/pano-apo-20-toy-aep-i-paraoikonomia>

δραστηριότητες ή και ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Στην εικόνα που ακολουθεί παρουσιάζονται σε ποσοστά του ΑΕΠ η παραοικονομία.

10.7 Παραοικονομία και Οικονομικό έγκλημα

Η παραοικονομία διευρύνεται σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικού εγκλήματος, το οποίο κυμαίνεται από τις παραβιάσεις των τελωνειακών δασμών, την απάτη στην ΕΕ, τη φοροδιαφυγή, τις απάτες στο χρηματιστήριο, την παράνομη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας, την ηλεκτρονική εγκληματικότητα και το έγκλημα στο Internet, στην περιβαλλοντική ρύπανση, την παράνομη διακίνηση προσωπικών δεδομένων και τη διαφθορά. Περισσότερο να πούμε ότι το φαινόμενο της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος δημιουργεί προβλήματα όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και σε υψηλότερα οικονομικά επίπεδα.⁵⁰

Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε η αίσθηση ότι γενικά τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στην Ευρώπη και σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες έχουν αποκτήσει μια σαφή

⁵⁰ Financial Crime Today: Greece as a European Case Study
Nestor Courakis European Journal on Criminal Policy and Research
June 2001

οικονομική εστίαση, με κύριο στόχο την απόκτηση οικονομικού πλούτου. Ακόμα και σε περιπτώσεις όπου ένα έγκλημα έχει διαπραχθεί για ένα φαινομενικά αμελητέο ποσό χρημάτων, το κίνητρο θα εξακολουθεί να διαμορφώνεται για οικονομικούς λόγους.

Θα μπορούσε άνετα να υποστηριχθεί ότι η γενική τάση για γρήγορη εξασφάλιση και το εύκολο κέρδος είναι ευρέως διαδεδομένο στις αναπτυγμένες κοινωνίες σήμερα, διεισδύοντας βαθιά στο πλαίσιο των πολιτιστικών τους εθίμων, στο βαθμό που επηρεάζει ακόμη και τα είδη των εγκλήματος. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και επίσης την τάση για αύξηση της παγκοσμιοποίησης, δεν θα ήταν υπερβολή να ισχυριστεί κανείς ότι υπήρξε μια εκρηκτική αύξηση του οικονομικού εγκλήματος στην Ευρώπη και στις ανεπτυγμένες χώρες τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, αυτή η άποψη είναι δύσκολο να υποστηριχθεί από επιστημονική άποψη δεδομένου ότι είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η ακριβής έννοια του όρου «Οικονομικό έγκλημα». Στο πλαίσιο αυτό, ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως για την περιγραφή των εγκλημάτων που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ορθή λειτουργία της οικονομίας ή στην τα σχετικά υποκαταστήματά του.

Επιπλέον, πολλές περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος επιλύονται εξωδικαστικά ή δεν παρακολουθούνται ποτέ, γεγονός που συνήθως οφείλεται στην απροθυμία των θυμάτων να αναλάβουν νομικές ενέργειες, αποφεύγοντας έτσι την πιθανή σύγκρουση τους με τους οικονομικά ισχυρούς. Ακόμη, υπάρχουν νέες, περίπλοκες μορφές οικονομικής εγκληματικότητας που είναι δύσκολο να εντοπιστούν. Εάν αποκαλυφθούν τέτοια εγκλήματα, μερικές φορές είναι δύσκολο να αποδειχθεί ότι πράγματι παραβιάζουν τους υπάρχοντες νόμους. Το σοβαρό οικονομικό έγκλημα αυτού του είδους αποτελείται κυρίως από (α) οργανωμένες παραβιάσεις των τελωνείων (π.χ. παράνομη εμπορία καυσίμων), β) παράνομη είσπραξη επιδοτήσεων από τους λογαριασμούς της ΕΕ («ευρω-απάτες») γ) πολλές προηγμένες μέθοδοι φοροδιαφυγής (δημιουργία υπεράκτιων εταιρειών), (δ) εξαπάτηση του Χρηματιστηρίου, (ε) η παράνομη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας (βιβλία, κασέτες κ.λπ.), (στ) ηλεκτρονικό έγκλημα και έγκλημα στο Διαδίκτυο, (ζ) παραβίαση της απασχόλησης κανονισμούς, «πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού», ρύπανση του περιβάλλοντος, παράνομη την εμπορία προσωπικών δεδομένων και, τέλος, (η) στον πολιτικό τομέα, παράνομες πράξεις σχετικές με την προστασία ορισμένων

οικονομικών συμφερόντων και παρατυπίες που διαπράττονται στο πλαίσιο τραπεζικών εταιρειών ή κρατικών οργανώσεων. Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της κατάστασης.

10.8 Αποτελέσματα Έμμεσης Φορολογίας στην Ελλάδα

Το σύστημα έμμεσης φορολογίας στην Ελλάδα υπήρξε το ιστορικό αποτέλεσμα των προσπαθειών των εκάστοτε κυβερνήσεων να το χρησιμοποιήσουν τόσο ως κύριο μέσο αύξησης των εσόδων όσο και ως εργαλείο ανακατανομής.

Αυτό δημιούργησε μια φορολογική διάρθρωση η οποία είναι άσκοπα περίπλοκη και αναποτελεσματική χωρίς να επιτυγχάνει καμία αξιοσημείωτη ευεργετική ανακατανομή. Η ανάλυση της έμμεσης φορολογίας προϋποθέτει ότι δεν μπορούν να μεταβληθούν άλλα φορολογικά μέσα.

Φαίνεται επίσης λογικό να υποθέσουμε ότι οι φόροι εισοδήματος είναι καλύτερα προσαρμοσμένοι στην ανακατανομή (σε συνδυασμό με την πλευρά δαπανών του προϋπολογισμού) από τους έμμεσους φόρους, ακόμη και στην Ελλάδα. Ο κύριος περιορισμός της φορολογίας εισοδήματος είναι η φοροδιαφυγή, της οποίας η έκταση και το ακριβές πρότυπο εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο αμφισβήτησης.

Το ελληνικό σύστημα έμμεσης φορολογίας, παρέχει το 60% των συνολικών φορολογικών εσόδων. Τα αποτρεπτικά αποτελέσματα υπολογίστηκαν από τους οριακούς συντελεστές έμμεσων φόρων που ισχύουν στην Ελλάδα.⁵¹

⁵¹ Indirect Taxation in Greece: Evaluation and Possible Reform CESifo Working Paper Series No. 661

Georgia Kaplanoglou Bank of Greece - Economic Research Department

David M. G. Newbery University of Cambridge - Department of Applied Economics; Centre for Economic Policy Research (CEPR); CESifo (Center for Economic Studies and Ifo Institute), February 2002

Κεφάλαιο 11^ο : Δυσλειτουργίες Ελληνικού Φορολογικού Συστήματος

11.1 Αναποτελεσματικότητα φορολογικού συστήματος

Εκτός από την από την πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος αξίζει να αναφερθούμε και στην αναποτελεσματικότητά του. Τα τελευταία χρόνια υπήρξε μια δραματική αύξηση της φορολογίας. Τα εισοδήματα των πολιτών όχι μόνο μειώνονταν αλλά ταυτόχρονα το μεγαλύτερο μέρος αυτών πήγαινε με την μορφή φόρων στο κράτος χωρίς βέβαια ταυτόχρονη αύξηση των κοινωνικών παροχών.

Οι μορφές ποικίλαν ξεκίνησε με αύξηση των φορολογικών συντελεστών, εκμηδενισμό του αφορολόγητου και εισαγωγή κάποιων επώσεων , κατάργηση των φοροαπαλλαγών και προσθήκη νέων φόρων όπως του ΕΝΦΙΑ ,εισφοράς αλληλεγγύης και ειδικών φόρων κατανάλωσης.Μέσα σε οκτώ χρόνια οι έκτακτοι φόροι αυξήθηκαν κατά 94%. Οι φορολογικοί συντελεστές για τα φυσικά πρόσωπα είναι επίσης από τους υψηλότερους στην Ευρώπη. Αλλά και οι επιχειρήσεις φορολογούνται με εξαιρετικά υψηλό συντελεστή 29%, πολύ υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ και διπλάσιο ή και τριπλάσιο από ανταγωνιστικές γειτονικές χώρες όπως η Βουλγαρία (10%).

Παρόλο του ότι θα έπρεπε να στηρίζεται η ανταγωνιστικότητα τους και να προσφέρονται κίνητρα για τις επιχειρήσεις και τις νέες επενδύσεις η φορολογική επιβάρυνση τους αυξάνεται. Η αναποτελεσματικότητα τουφορολογικού συστήματος της Ελλάδας φαίνεται ξεκάθαρα στην λειτουργία τουκαι στην αποτυχία του αφού δεν λειτουργεί ως εργαλείο αντιμετώπισης των ανισοτήτων.Σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το μείγμα φόρων και κοινωνικών παροχών επηρεάζει τον κίνδυνο φτώχειας του πληθυσμού.

Χώρες με πολύ υψηλή φορολογία (όπως η Δανία και η Σουηδία) έχουν αναγκαστικά και εκτεταμένο σύστημα κοινωνικών παροχών για να αντισταθμίσουν τον κίνδυνο φτώχειας των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Από όλες τις χώρες της Ε.Ε., αυτή που εμφανίζει τη χειρότερη επίδοση των μέτρων κοινωνικής προστασίας σε όρους μείωσης του κινδύνου φτώχειας, είναι η Ελλάδα. Το πόσο αναποτελεσματικό είναι το φορολογικό σύστημα φαίνεται και από τις αλλαγές που έχουν επέλθει όλες αυτά τα χρόνια. Στο διάστημα 2001-2016 ψηφίστηκαν 36 φορολογικοί νόμοι.. Μόνο το 2016

ψηφίστηκαν πέντε νόμοι με φορολογικό αντικείμενο, οι οποίοι συνοδεύτηκαν από 89 υπουργικές αποφάσεις και 186 εγκυκλίους.

Τα προβλήματα που δημιουργεί αυτή η καταιγίδα φοροαλλαγών δεν είναι μόνο η επονομαζόμενη ανασφάλεια δικαίου αλλά και η αβεβαιότητα για επιχειρηματίες και φορολογούμενους.

11.2 Αναμόρφωση φορολογικού συστήματος

Η αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος αποτελεί επιτακτική ανάγκη καθώς και απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων. Και αυτό γιατί, παρά τις αλλεπάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις του φορολογικού συστήματος συνεχίζει να είναι ανολοκλήρωτο και να χαρακτηρίζεται από την πολυπλοκότητα, την πολυνομία και την γραφειοκρατία. Τα ζητήματα της υπερφορολόγησης και άδικης κατανομής του φορολογικού βάρους παραμένουν μείζονα και άμεσα συνδεδεμένα με το φαινόμενο της φοροδιαφυγής της απάτης αλλά και της μείωσης των εσόδων. Το συγκεκριμένο πρόβλημα έχει απασχολήσει όλες τις κυβερνήσεις χωρίς όμως καμία να έχει λάβει τα κατάλληλα και απαραίτητα μέτρα για να αντιμετωπιστούν όλες αυτές οι δυσλειτουργίες του φορολογικού συστήματος. Συγκεκριμένα, πρέπει να δημιουργηθεί ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα που παράλληλα θα συνδράμει στην οικονομική ανάπτυξη, τις νέες επενδύσεις, την έξοδο από την κρίση και την αποκατάσταση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Το νέο φορολογικό σύστημα πρέπει να είναι ορθολογικό και κατανοητό. Κρίνεται απαραίτητο να αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες που προκύπτουν από το παρόν. Με τον σχεδιασμό του νέου φορολογικού συστήματος πρέπει να τηρηθεί ο στόχος που είναι η εισπραξιμότητα των φόρων και όχι η επιβολή ποσών που αδυνατεί ο φορολογούμενος να καταβάλει. Το δικαιότερο σύστημα είναι αυτό της ενιαίας προοδευτικής κλίμακας φορολόγησης εισοδημάτων αλλά και ο προσδιορισμός αφορολόγητου που να εξασφαλίζει την αξιοπρεπή διαβίωση των κατοίκων.

Αυτό είναι ένα σύστημα δικαιότερο και η επιβολή του θα επιφέρει την σταθερότητα με αποτέλεσμα την ενίσχυση της οικονομίας και την είσπραξη των φόρων. Με την

αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος κρίνεται απαραίτητος ο εκσυγχρονισμός της φορολογικής διοίκησης με νέες ηλεκτρονικές μεθόδους για γρηγορότερη και άμεση εξυπηρέτηση περιορίζοντας την γραφειοκρατία αλλά και τα τεράστια λειτουργικά κόστη . Τέλος το σημαντικότερο για την αναμόρφωση του ελληνικού φορολογικού συστήματος είναι να ενισχυθεί η φορολογική συνείδηση των πολιτών. Πρέπει να αντιμετωπιστεί η διαφθορά, η φοροδιαφυγή, η φοροαποφυγή αλλά και η παραοικονομία ώστε να προαχθεί η διαφάνεια αλλά και η κοινωνική συνοχή.

Εν τω μεταξύ, συμπεράσματά ερευνών δείχνουν ότι, προκειμένου να μοιραστούμε το βάρος της λιτότητας πιο ισότιμα και να ελαχιστοποιούμε τις απώλειες για τις ομάδες χαμηλότερου εισοδήματος, πρέπει να επανασχεδιαστούν οι πολιτικές για τη μείωση του ελλείμματος της Ελλάδας. Ειδικότερα, η σημασία της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής δεν μπορεί να υπερεκτιμηθεί: είναι ζωτικής σημασίας από δημοσιονομική άποψη η βελτίωση της είσπραξης των φόρων αφού θα συμβάλει στη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, καθώς και από πολιτική άποψη η αποκατάσταση της δικαιοσύνης διανομής θα διαρκέσει πολύ για να καταστούν τα μέτρα λιτότητας περισσότερο αποδεκτά. Εκτός από τις συνέπειες της λιτότητας, η ευρύτερη ύφεση και ιδιαίτερα η έντονη αύξηση της ανεργίας αύξησε τη ζήτηση κοινωνικών παροχών. Συνολικά, η παροχή κοινωνικών παροχών φαίνεται να έχει μειωθεί αντί να αυξηθεί. Ωστόσο, προκειμένου να αποτραπεί η οικονομική κρίση να μετατραπεί σε κοινωνική καταστροφή, απαιτείται συντονισμένη προσπάθεια για τη σύσφιξη του δικτύου κοινωνικής προστασίας και την αποζημίωση των ασθενέστερων ομάδων από τις δυσμενείς επιπτώσεις τους.⁵²

11.3 Βελτίωση της συλλογής δημόσιων εσόδων και διαχείριση των οφειλών

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της Φορολογικής Διοίκησης είναι η μη είσπραξη των φόρων, για να βελτιωθεί η είσπραξη των φορολογικών οφειλών, οι αρχές οφείλουν να παράγουν μια εθνική στρατηγική είσπραξης, η οποία θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

⁵² Distributional implications of the crisis in Greece Authors Manos Matsaganis Chrysa Leventi . Euromod Working Paper Series EM3/11

- Την προμήθεια λογισμικού που θα επιτρέπει την περαιτέρω αυτοματοποίηση της είσπραξης οφειλών, συμπεριλαμβάνοντας κυρίως την πλήρως αυτοματοποιημένη διαδικασία κατάσχεσης.
- Την ενδεχόμενη τροποποίηση της νομοθεσίας για να καταστεί δυνατή η διαγραφή των μη εισπραξιμων φορολογικών απαιτήσεων
- Επανεξέταση και τροποποίηση των κανόνων του καθεστώτος παραγραφής για την είσπραξη, προκειμένου να θεσπιστούν αυστηρότερες απαιτήσεις για την αποφυγή διαδοχικών διακοπών και επεκτάσεων πέραν του εύλογα αναγκαίου
- δυνατότητα καθιέρωσης ενός συστήματος τακτικής μηνιαίας πληρωμής με αυτοματοποιημένα ηλεκτρονικά μέσα.

Κεφάλαιο 12^ο : Συμπεράσματα

Ως αποτέλεσμα της παραπάνω μελέτης και παρουσίασης των φορολογικών συστημάτων της Ελλάδας της Αυστρίας αλλά και της Σλοβακίας καθώς και των συντελεστών των άλλων ευρωπαϊκών χωρών ,στο τελευταίο αυτό κεφάλαιο της παρούσας εργασίας συνοψίζονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προκύπτουν. Επιπλέον παραθέτονται κάποιες βελτιωτικές προτάσεις για την αναμόρφωση του ελληνικού φορολογικού συστήματος με στοχο την αντιμετώπιση της αναποτελεσματικότητάς του και την μείωση των φορολογικών ανισοτήτων.

Ένα αναποτελεσματικό φορολογικό σύστημα, μπορεί να είναι ο χαρακτηρισμός του φορολογικού συστήματός μας καθώς έχει αποτύχει να συγκεντρώνει επαρκή έσοδα με τις λιγότερες δυνατές στρεβλώσεις στην αποτελεσματικότητα κατανομής των πόρων και με την επίτευξη διανομής του εισοδήματος που να θεωρείται δίκαιη.

Η Ελλάδα βρίσκεται στις υψηλότερες θέσεις φορολόγησης και κυρίως όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα. Στα φυσικά πρόσωπα παρατηρούμε το γεγονός ότι πολλοί φορολογούμενοι εξαιρούνται από το φόρο εισοδήματος που ο συνολικός φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα είναι τόσο αντιπαραγωγικά υψηλός.

Για του λόγου το αληθές, τα στοιχεία από τις ελληνικές αρχές και τη Eurostat δείχνουν πως πάνω από τους μισούς μισθωτούς απαλλάσσονται από την καταβολή φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ελλάδα, έναντι ενός μέσου όρου 8% στην ευρωζώνη (εξαιρουμένης της Ελλάδας). Όπως έχουμε σημειώσει, απόρροια αυτής της μικρής φορολογικής βάσης είναι ότι οι φορολογικοί συντελεστές στην Ελλάδα είναι μη βιώσιμα υψηλοί, όχι μόνο όσον αφορά τον φόρο εισοδήματος, αλλά και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και άλλους συντελεστές (ΦΠΑ, εταιρικοί φόροι κ.τ.λ.).

Οι πολύ υψηλοί φορολογικοί συντελεστές στην Ελλάδα είναι σύμπτωμα ενός σοβαρού προβλήματος με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων και είναι λάθος να παρουσιάζονται ως κάποιου είδους πλεονέκτημα. Αυτοί οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές, οι οποίοι έχουν βλαβερές επιπτώσεις για τις θέσεις εργασίας και την

ανάπτυξη στην οικονομία, είναι ο λόγος που τασσόμαστε υπέρ μιας μείωσης των συντελεστών στους φόρους και στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, που θα χρηματοδοτηθεί από μια μείωση στο αφορολόγητο εισόδημα φυσικών προσώπων.

Δυστυχώς, η εμπειρία στην Ελλάδα είναι ακριβώς η ανάποδη, καθώς οι αρχές έχουν αντί για αυτό νομοθετήσει νέες αυξήσεις στους συντελεστές του φόρου εισοδήματος και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ακόμα και στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος του ESM, διογκώνοντας ακόμα περισσότερο το πρόβλημα. Η συνέχιση αυτής της πορείας δεν μπορεί να θεωρηθεί εύλογα ως καλή για την ανάπτυξη.

Είδαμε ότι τα πιο σημαντικά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού της Σλοβακικής Δημοκρατίας προέρχονται από τους φόρους. Η Σλοβακία κατά τη διάρκεια της ύπαρξής της, έχει υποστεί πολλές αλλαγές και αυτές οι αλλαγές είχαν αντίκτυπο στο φορολογικό σύστημα .

Η πιο σημαντική από αυτές, η οποία οδήγησε και στην έξοδο της χώρας από την κρίση ήταν η φορολογική μεταρρύθμιση του 2004, η οποία προέκυψε λόγω μιας σειράς από κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές, όπως η μεταρρύθμιση του κοινωνικού συστήματος, των συντάξεων και της υγειονομικής περίθαλψης.

Στόχος αυτής της μεταρρύθμισης ήταν να εξαλειφθούν οι στρεβλωτικές επιπτώσεις των φορολογικών νόμων, η εξάλειψη της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και η απλοποίηση του φορολογικού συστήματος κάνοντας τη Σλοβακία μια χώρα προσιτή για επενδύσεις .Οι χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές σε σχέση με άλλες χώρες της Ε.Ε, τόσο σε επίπεδο άμεσης φορολογίας όσο και σε επίπεδο έμμεσης όχι μόνο έφεραν τα απαραίτητα έσοδα στο κράτος, αλλά κατέστησαν και βιώσιμη την οικονομία.

Όσον αφορά το Αυστριακό φορολογικό σύστημα και σε αυτό πηγή των κρατικών δαπανών είναι οι φόροι. Νέα δημοσιονομικά μέτρα λήφθηκαν με αύξηση των φορολογικών εσόδων χωρίς να επηρεάζεται το εισόδημα των κατοίκων αλλά με μέτρα όπως αυτά για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την αύξηση μειωμένων φορολογικών συντελεστών . Η τροποποίηση της φορολογικής κλίμακας

με εισαγωγή έξι βαθμίδων εισοδήματος και επιστροφή φόρου αλλά και φορολογικές ελαφρύνσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθιστά το φορολογικό της σύστημα δίκαιο προς τους πολίτες και την οικονομία βιώσιμη , βοηθώντας στην ανάπτυξη της χώρας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεν θα ήταν σωστό να πούμε ότι η Ελλάδα πρέπει να υιοθετήσει το φορολογικό σύστημα της Σλοβακίας ή της Αυστρίας για βγει από την κρίση, διότι είναι μια εντελώς διαφορετική οικονομία, με διαφορετικά συστήματα και δομές, αλλά μέσα από τη μελέτη , να προβεί η χώρα μας σε μια σειρά από μεταρρυθμίσεις και πρακτικές ώστε όχι μόνο να απαλλαγεί από την κρίση, αλλά και να προσελκύσει μεγάλο αριθμό ξένων επενδυτών όπως συμβαίνει και στις δύο αυτές χώρες.

Κρίνεται λοιπόν επιτακτική η ανάγκη να υλοποιηθούν όλες εκείνες οι αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων, με πρώτη την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος της χώρας. Το νέο φορολογικό σύστημα πρέπει να στηρίζεται στην οικονομική αποτελεσματικότητα, στην οικονομική δικαιοσύνη και καταπολέμηση των ανισοτήτων καθώς και στην απλότητα και διαφάνεια. Η ευελιξία και σταθερότητα όπως και το ελάχιστο διοικητικό κόστος και κόστος συμμόρφωσης πρέπει να διέπουν το νέο δίκαιο και ταυτόχρονα αποτελεσματικό σύστημα.

Κλείνοντας κάνουμε μια μικρή αναφορά σε μια σειρά από κατάλληλες πρακτικές για τη βελτίωση του φορολογικού μας συστήματος και κατά συνέπεια και της οικονομίας μας.

Η μείωση του ύψους των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος των φυσικών πρόσωπων όπως και η μείωση της έμμεσης φορολόγησης θα ήταν μια σύντομη και ταυτόχρονα αποτελεσματική λύση .

Με την προϋπόθεση μείωσης των συντελεστών σε όλα τα επίπεδα επιβάλλεται η υιοθέτηση σκληρών κυρώσεων για τις φορολογικές απάτες και για τη φοροδιαφυγή.

Το ξεκάθαρο νομικό πλαίσιο, χωρίς τη συνεχή έκδοση οδηγιών και εγκυκλίων που καταργούν άμεσα τις προηγούμενες ,δημιουργώντας έτσι μια συνεχή σύγχυση θα ήταν ευκολότερη η συμμόρφωση των φορολογουμένων εξαλείφοντας φαινόμενα

φοροαποφυγής.

Η μείωση του αριθμού κλιμάκων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων σε δύο το πολύ αλλά και η δραστική μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων το πολύ σε 20% θα έδιναν την δυνατότητα για νέες επενδύσεις.

Όσον αφορά τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης με επανεξέταση επιχειρηματικών δαπανών που εκπίπτουν αλλά και τη δυνατότητα συμψηφισμού ζημιών επιχειρήσεων με μελλοντικά κέρδη πέραν των 5 ετών για τα νομικά πρόσωπα θα τους έδινε την δυνατότητα να είναι τυπικοί απέναντι στην φορολογική διοίκηση και την αποφυγή κάθε μορφής φοροδιαφυγής.

Η περαιτέρω διάδοση χρήσης του πλαστικού χρήματος και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε συνδυασμό με την εντατικοποίηση των φορολογικών ελέγχων, της επιβολής κυρώσεων και την ταχεία επίλυση φορολογικών διαφορών είναι μια κατάλληλη καθώς και αξιόπιστη μέθοδος για την πάταξη της παραοικονομίας και τη συμμόρφωση με το φορολογικό καθεστώς.

Η μελέτη αυτών των προτάσεων θα οδηγήσει αρχικά στην συνειδητοποίηση της σημαντικότητας για αλλαγή των όρων στην Ελλάδα με ένα νέο σύστημα δίκαιο ,ορθολογικό , σταθερό αλλά και φιλικό προς τον φορολογούμενο με σκοπό την αναδιάρθρωση της οικονομίας αφού εκατομμύρια φόρων χάνονται κάθε χρόνο με την φοροδιαφυγή ,την φοροαποφυγή αλλά και την παραοικονομία. Είναι επιβεβλημένη και απαραίτητη η αναμόρφωση του ελληνικού φορολογικού συστήματος καθώς βασικός στόχος ενός κράτους είναι οι υψηλές παροχές προς τους κατοίκους, η πάταξη όλων των μορφών της παραβατικότητας με άμεσο αποτέλεσμα την εισπραξιμότητα των φόρων βάζοντας την οικονομία σε τροχιά ανάπτυξης.

Το φορολογικό καθεστώς της χώρας, το ασαφές και το συνεχώς μεταβαλλόμενο φορολογικό πλαίσιο, τα πολλά κρούσματα διαφθοράς αλλά και η γραφειοκρατία

αποτελούν το αντικίνητρο των ξένων επενδυτών παρόλο την γεωγραφική θέση αλλά και την υψηλή κοινωνική πρόοδο.

Απαιτείται συνεπώς ισχυρή και συνεπής μεταρρυθμιστική προσπάθεια με νέα φορολογικά μέτρα για την προσέλκυση επενδύσεων. Μερικές προτάσεις για προσέλκυση ξένων επενδύσεων είναι η άμεση μείωση των φορολογικών συντελεστών επιχειρήσεων στο 25% και 20% για τις παραγωγικές και εξαγωγικές επιχειρήσεις. Σωστό θα ήταν να δοθούν φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα για τις παραγωγικές και εξαγωγικές επιχειρήσεις που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας καθώς και διεύρυνση της φορολογικής βάσης.

Ωστόσο, κρίνεται απαραίτητη η εντατικοποίηση των ελέγχων με ηλεκτρονικές διασταυρώσεις στοιχείων και πάταξη της φοροδιαφυγής/εισφοροδιαφυγής ώστε να υπάρξει ενδυνάμωση φορολογικής συνείδησης.

Τέλος πρέπει να δοθούν κίνητρα μείωσης του μη μισθολογικού κόστους σε ό,τι αφορά τη συνεργασία ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων/κέντρων με παραγωγικές και εξαγωγικές επιχειρήσεις με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης.

Η μελέτη αυτών των προτάσεων είναι μέγιστης σημασίας για την συνειδητοποίηση της σημασίας της φορολογίας. Η κυβέρνηση οφείλει να έχει τη βούληση να κάνει ό,τι χρειαστεί για να ανακτήσει η χώρα την αξιοπιστία και την ισχύ της, να φανεί ανταγωνιστική έναντι των άλλων χωρών αναπτύσσοντας την οικονομία της, αλλά και να κερδίσει ξανά την εμπιστοσύνη των πολιτών με στόχο την μείωση των ποσοστών της διαφθοράς και της φοροδιαφυγής που κοστίζουν εκατομμύρια φόρους κάθε χρόνο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σταματόπουλος Σ. &Καραβοκύρης Α. «Κώδικας φορολογίας εισοδήματος» Αθήνα 2014
- Κορομηλάς Α.Γ. «Φορολογικές Σημειώσεις 2017»,Αθήνα 2017
- Σινανιώτη -Μαρούδη Αριστέα «Εμπορικό Δίκαιο -Εταιρίες», Αθήνα 2010, εκδόσεις Σάκουλα
- Τότσης Ν. Χρήστος «ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Ν. 4172/2013)» Αθήνα 2018
- Τσιατούρας Φώτης «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων», Αθήνα 2018
- Γεωργακόπουλος, Θ. (1997), Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική , Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
- Σελλάς, Σ. (1989), Το ελληνικό φορολογικό σύστημα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα
- Γκίνογλου, Δ. (2004), Φορολογική λογιστική , Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη.
- Σταματάκης Ν. (2000), Οικονομική της ανάπτυξης , Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα
- Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, Σγουρινάκης Ν.,Μιχελινάκης Β. , Βλησμάς Ο.,Ναούμ Βασ-Χ, Οικονομική Βιβλιοθήκη Μάρτιος 2016
- Υπουργείο Οικονομικών της Σλοβακίας(Ministry of Finance of Slovak Republic), 'Φορολογία Εισοδήματος, σφαιρική εικόνα(Όπως ορίζεται από 1^η Ιανουαρίου 2017', 'Νομοσχέδιο ν.222/2004 ΠΟΛ για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας όπως έχει διαμορφωθεί από την 1^η Ιανουαρίου 2004', 'Νομοσχέδιο 563/2009 ΠΟΛ για τη Φορολογική Διεύθυνση(Κώδικας Φορολογίας) και τις τροποποιήσεις και προσθήκες που έχουν γίνει στον Κώδικα αυτόν από την 1^ηΝοεμβρίου 2016'
- Υπουργείο Οικονομίας της Σλοβακίας(Ministry of Economy of Slovak Republic),γενικές πληροφορίες
- Οικονομική Διεύθυνση της Σλοβακίας(Slovak Administration), 'Φορολογία Εισοδήματος, σφαιρική εικόνα(Όπως ορίζεται από 1^η Ιανουαρίου 2017'
- Deloitte, 'Περίληπτικός οδηγός φορολογίας της Σλοβακίας 2017'
- Mazars-Slovakia 'Global-Mobility-Services', οδηγός παγκόσμιας κινητικότητας
- Mazars 'CEE Tax Guide_2016_web_small', φορολογικός οδηγός των χωρών της κεντροανατολικής Ευρώπης 2016

PWC' Worldwide tax summaries 2016, περιληπτική απόδοση φορολογίας Ευρωπαϊκών κρατών, φορολογία νομικών και φυσικών προσώπων

Accace 'SK 2016 01/11/2016 Tax Guideline for Slovak Republic', φορολογική καθοδήγηση για τη διεξαγωγή επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Σλοβακία 2016

KPMG 'Investments in Slovakia', φορολογικός οδηγός για επενδύσεις στη Σλοβακία 2016

EY' Building a better world', φορολογικός οδηγός προσωπικού εισοδήματος 2016-2017

EY 'Worldwide Capital and Fixed Assets Guide 2016', φορολογικός οδηγός κεφαλαίου και περιουσιακών στοιχείων 2016

EY 'Worldwide VAT, GST & Sales Tax Guide 2016', οδηγός για το φόρο προστιθέμενης αξίας και για το φόρο στα έσοδα πωλήσεων

Νόμος ν.4172/2013, Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις

Νόμος ν.2859/2000 , Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Νόμος ν.4223/2013, Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας ακινήτων

Αρθρα

Terpsiadou, M. H. & Economides, A. A. (2009). The use of information systems in the Greek public financial services: the case of TAXIS

Distributional implications of tax evasion in Greece

Matsaganis, Manos and Flevotomou, Maria (2010) *Distributional implications of tax evasion in Greece*. Hellenic Observatory Papers on Greece and Southeast Europe, Greece Paper No. 31. The Hellenic Observatory, LSE, London, UK.

Indirect Taxation in Greece: Evaluation and Possible Reform *CESifo Working Paper Series No. 661* Georgia Kaplanoglou Bank of Greece - Economic Research Department David M. G. Newbery University of Cambridge - Department of Applied Economics; Centre for Economic Policy Research (CEPR); CESifo (Center for Economic Studies and Ifo Institute), February 2002

Tax evasion in Greece: an overview

M. Vasardani - Bank of Greece, Economic Bulletin, 2011 - bankofgreece.gr

Tax Rates and Economic Growth Jane G. Gravelle Congressional Research Service Donald J. Marples Congressional Research Service Cornell University ILR School 1-2-2014

Distributional implications of the crisis in Greece Authors Manos Matsaganis Chrysa Leventi . Euromod Working Paper Series EM3/11

Do double taxation treaties increase foreign direct investment to developing countries? Eric Neumayer ,The Journal of Development Studies , Volume 43,2007- Issue 8

Ιστοσελίδες:

<https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2011/12/slovakia-income-tax.html>

<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9d0985e5-ce2d-43ff-887b-3d2c227a3ee8>

http://www.worldwide-tax.com/history_of_tax.asp

<http://www.vatlive.com/vat-rates/european-vat-rates/>

<http://www.mazars.gr/Archikhe-Selhida/Ypereshies/Phorologikhes-Ypereshies/Global-Mobility-Services>

<http://taxsummaries.pwc.com/ID/Slovak-Republic-Overview>

<https://globaledge.msu.edu/countries/slovakia/economy>

<https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/06/gr-kpmg-tax-guide-2016-legal-entities-tax.pdf>

<https://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=68B3A2D1A2B4D95A.1D031AEA53&version=2004/07/15>

<https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=196232>

<http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Slovak-Republic/Taxes-and-Costs>

<http://www.knowyourcountry.com/slovakia3.html>

<http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

<http://www.forologoumenos.gr/index.php?news=21771>

https://podpora.financnasprava.sk/ticket_TbMnhS5sfnm9y8BQ

<https://www.financnasprava.sk/en/homepage>

<http://www.finance.gov.sk/En/Default.aspx>

<http://www.tradingeconomics.com/slovakia/corporate-tax-rate>

<http://zugimpex.com/slovakia-tax.html>

<https://www.taxheaven.gr/>

<http://www.ey.com/>

[http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p2\(TaxofIndividuals\)](http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p2(TaxofIndividuals))

<http://accace.com>

[https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Ministry_of_Finance_\(Austria\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Ministry_of_Finance_(Austria))

[http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1\(TaxofCompanies\)](http://www.advantageaustria.org/international/zentral/business-guide-oesterreich/investieren-in-oesterreich/standort-oesterreich/steuern.en.html#content=p1(TaxofCompanies))

<https://english.bmf.gv.at/services/publications/Steuerbuch2017-en-v06-Web.pdf?5rbd99>

[https://english.bmf.gv.at/\(TaxBook2017\)](https://english.bmf.gv.at/(TaxBook2017))

<https://dits.deloitte.com/#TaxGuides>

<http://www.ey.com/gl/en/services/tax/global-tax-guide-archive>

<http://taxsummaries.pwc.com/ID/Austria-Overview>

<https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2011/12/austria-income-tax.html>

<https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29111#>

http://www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/FEK_SLOVAKIA.pdf

<http://www.insider.gr/eidiseis/oikonomia/80539/seve-terastio-antikinitro-gia-ependyseis-i-ypsili-forologia>

